

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2007

Julkaistu Helsingissä 5 päivänä huhtikuuta 2007

N:o 348—349

SISÄLLYS

N:o		Sivu
348	Laki julkisista hankinnoista	1079
349	Laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista	1117

N:o 348

Laki

julkisista hankinnoista

Annettu Helsingissä 30 päivänä maaliskuuta 2007

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

I OSA

Yhteiset säännökset periaatteista ja soveltamisalasta

1 luku

Tarkoitus ja periaatteet

1 §

Lain tarkoitus

Valtion ja kuntien viranomaisten sekä muiden hankintayksiköiden on kilpailutettava hankintansa siten kuin tässä laissa säädetään.

Lain tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä, edistää laadukkaiden hankintojen tekemistä sekä turvata yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuolisia mahdollisuuksia tarjota tavaroita, palveluita ja rakennusurakointia julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.

Tällä lailla pannaan täytäntöön julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekemennettelyjen yhteensovittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/18/EY, jäljempänä *hankintadirektiivi*, sekä julkisia tavarahankintoja ja rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin liittyvien muutoksenhakumenettelyjen soveltamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettu neuvoston direktiivi 89/665/ETY, jäljempänä *valvontadirektiivi*.

2 §

Julkisissa hankinnoissa noudatettavat periaatteet

Hankintayksikön on käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailuolosuhteet, kohtelava hankintamenettelyn osallistujia tasapuo-

HE 50/2006
TaVM 26/2006
EV 256/2006

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/18/EY (32004L0018); EUVL N:o L 134, 30.4.2004, s. 114
Komission direktiivi 2005/51/EY (32005L0051); EUVL N:o L 257, 1.10.2005, s. 127
Neuvoston direktiivi 89/665/ETY (31989L0665); EYVL N:o L 395, 30.12.1989, s. 33

lisesti ja syrjimättä sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintayksiköiden on pyrittävä järjestämään hankintatoimintansa siten, että hankintoja voidaan toteuttaa mahdollisimman taloudellisesti ja suunnitelmallisesti sekä mahdollisimman tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina ympäristönäkökohdat huomioon ottaen. Hankintatoimintaan liittyvien hallinnollisten tehtävien vähentämiseksi hankintayksiköt voivat käyttää puitejärjestelyjä sekä tehdä yhteishankintoja tai hyödyntää muita yhteistyömahdollisuuksia julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.

Jos tarjouskilpailussa ehdokkaana tai tarjoajana on hankintayksikön omistama yhteisö tai laitos taikka toinen hankintayksikkö, sitä on kohdeltava samalla tavoin kuin muita ehdokkaita ja tarjoajia.

3 §

Syrjimättömyysvelvoite erityis- ja yksinoikeuteen perustuvassa palvelutoiminnassa

Hankintayksikön myöntäessä muulle kuin hankintayksikölle erityis- tai yksinoikeuden julkisen palvelutoiminnan harjoittamiseen sen on määrättävä, että yksikön on kyseiseen palvelutoimintaan liittyvissä hankinnoissaan noudatettava kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltoa.

4 §

Maailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen mukaiset ehdot

Maailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen (SopS 5/1995) soveltamisalaan kuuluvissa hankinnoissa muista sopimusvaltioista oleviin tarjoajiin ja tarjouksiin on sovellettava samoja ehtoja kuin Suomesta ja muista Euroopan unionin jäsenvaltioista oleviin tarjoajiin ja tarjouksiin.

5 §

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitetaan:

1) *hankintasopimuksella* kirjallista sopimusta, joka on tehty yhden tai usean hankintayksikön ja yhden tai usean toimittajan välillä ja jonka tarkoituksena on rakennusurakan toteuttaminen, tavaran hankinta tai palvelun suorittaminen taloudellista vastiketta vastaan;

2) *rakennusurakkasopimuksella* hankintasopimusta, jonka tarkoituksena on jonkin liitteessä C tarkoitettuun toimintaan liittyvän rakennustyön tai rakennusurakan toteuttaminen taikka suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä; rakennusurakkasopimuksella tarkoitetaan myös hankintayksikön asettamia vaatimuksia vastaavan rakennusurakan toteuttamista millä tahansa tavalla; rakennusurakka voi olla talon-, maan- tai vesirakennustöiden muodostama taloudellinen tai tekninen kokonaisuus;

3) *tavarahankintasopimuksella* muuta kuin rakennusurakkaa koskevaa hankintasopimusta; tavarahankintasopimuksen kohteena on tavaroiden osto, leasing, vuokraus tai osamaksulla hankkiminen osto-optioin tai ilman niitä; tavarahankintasopimukseksi katsotaan myös sellainen hankintasopimus, jonka kohteena on tavarahankinnan lisäksi kokoamista asennustöitä;

4) *palveluhankintasopimuksella* muuta kuin julkista rakennusurakkaa tai julkista tavarahankintaa koskevaa sopimusta, jonka kohteena on palvelujen suorittaminen; palveluhankintasopimukseksi katsotaan myös sellainen hankintasopimus, jonka kohteena on palvelujen ohella tavaroita, jos palvelujen arvo on suurempi kuin tavaroiden arvo; lisäksi palveluhankintasopimukseksi katsotaan hankintasopimus, johon palvelujen ohella sisältyy liitteessä C tarkoitettuja rakennustöitä;

5) *käyttöoikeusurakalla* muuten samanlaista sopimusta kuin rakennusurakkasopimus, mutta rakennustyön vastikkeena on joko yksinomaan rakennettavan kohteen käyttöoikeus tai tällainen oikeus ja maksu yhdessä;

6) *palveluja koskevalla käyttöoikeussopimuksella* muuten samanlaista sopimusta kuin palveluhankintasopimus, mutta palvelujen vastikkeena on joko oikeus hyödyntää palvelua tai tällainen oikeus ja maksu yhdessä;

7) *toimittajalla* luonnollista henkilöä, oikeushenkilöä tai julkista tahoa taikka edellä tarkoitettujen tahojen ryhmittymää, joka tar-

joaa markkinoilla tavaroita tai palveluja taikka rakennustyötä tai rakennusurakoita;

8) *ehdokkaalla* toimittajaa, joka on ilmoittanut halukkuutensa osallistua rajoitettuun menettelyyn, neuvottelumenettelyyn taikka kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn;

9) *tarjoajalla* toimittajaa, joka on jättänyt tarjouksen;

10) *avoimella menettelyllä* hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö julkaisee hankinnasta hankintailmoituksen ja jossa kaikki halukkaat toimittajat voivat tehdä tarjouksen; hankintailmoituksen ohella hankintayksikkö voi lähettää tarjouspyyntöjä soveliaiksi katsomilleen toimittajille;

11) *rajoitetulla menettelyllä* hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö julkaisee hankinnasta hankintailmoituksen ja johon halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua; ainoastaan hankintayksikön valitsemat ehdokkaat voivat tehdä tarjouksen;

12) *neuvottelumenettelyllä* hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö julkaisee hankinnasta hankintailmoituksen ja johon halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua; hankintayksikkö neuvottelee hankintasopimuksen ehdoista valitsemiensa toimittajien kanssa;

13) *suorahankinnalla* hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö julkaisematta hankintailmoitusta valitsee menettelyyn mukaan yhden tai usean toimittajan, jonka kanssa hankintayksikkö neuvottelee sopimuksen ehdoista;

14) *kilpailullisella neuvottelumenettelyllä* hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö julkaisee hankinnasta hankintailmoituksen ja johon kaikki toimittajat voivat pyytää saada osallistua; hankintayksikkö neuvottelee menettelyyn hyväksytyjen ehdokkaiden kanssa löytääkseen yhden tai usean ratkaisun, joka vastaa sen tarpeita ja jonka perusteella valittuja ehdokkaita pyydetään tekemään tarjouksensa;

15) *puitejärjestelyllä* yhden tai usean hankintayksikön ja yhden tai usean toimittajan välistä sopimusta, jonka tarkoituksena on vahvistaa tietyn ajan kuluessa tehtäviä hankintasopimuksia koskevat ehdot, kuten hinnat ja suunnitellut määrät;

16) *suunnittelukilpailulla* menettelyä, jolla hankintayksikkö voi hankkia esimerkiksi

kaavoitukseen, kaupunkisuunnitteluun, arkkitehtuuriin, tekniseen suunnitteluun tai tietojenkäsittelyyn suunnitelman, jonka tuomari valitsee kilpailulla; kilpailussa voidaan antaa palkintoja;

17) *dynaamisella hankintajärjestelmällä* täysin sähköistä hankintamenettelyä tavantomaisille ja markkinoilla yleisesti saatavilla oleville hankinnoille; hankintamenettely on rajoitetun keston ajan avoin kaikille kelpoisuusehdot täyttävälle tarjoajille, jotka ovat esittäneet tarjouspyynnön mukaisen alustavan tarjouksen;

18) *sähköisellä huutokaupalla* toistuvaa menettelyä, jonka kuluessa uusia alennettuja hintoja tai tarjouksen sisältämiä tekijöitä koskevia uusia arvoja esitetään sähköisesti ja joka toteutetaan sen jälkeen, kun tarjosten arviointi on saatu kokonaisuudessaan ensimmäisen kerran päätökseen, ja joka mahdollistaa tarjosten luokittelun automaattisen arviointimenetelmän pohjalta; rakennusurakat ja sellaiset palveluhankinnat, joiden sisältönä ovat henkiset suoritukset, eivät voi olla sähköisen huutokaupan kohteena;

19) *teknisellä eritelmällä* hankinnan kohteena olevan tuotteen, palvelun tai materiaalien ominaisuuksien määrittelyä; tällaisia ominaisuuksia ovat muun muassa laatua tai ympäristönsuojelun tasoa, suunnittelua, vaatimustenmukaisuutta ja käyttöön soveltuvuutta sekä tuotteen käytön arviointia, tuotteen turvallisuutta ja mittoja, myyntinimityksiä, termistöä, tunnuksia, testausta ja testausmenetelmiä, pakkauksen merkitsemisen, etiketöinnin, käyttöohjeiden ja tuotantoprosessien ja menetelmien sekä vaatimuksenmukaisuuden arviointimenetelmiä koskevat vaatimukset; julkisissa rakennusurakoissa teknisin eritelmin määriteltäviä ominaisuuksia ovat lisäksi suunnitteluun, kustannuslaskentaan, testaukseen ja tarkastukseen liittyvät säännöt, työn hyväksymisehdot, rakennusmenetelmät sekä rakennustekniikat ja muut valmiiseen työhön ja materiaaleihin tai niiden osiin liittyvät tekniset edellytykset;

20) *teknisellä määrittelyllä* eurooppalaista standardia, eurooppalaista teknistä hyväksyntää, virallista teknistä määrittelyä, kansainvälistä standardia, teknistä viitettä, kansallista standardia, kansallista teknistä hyväksyntää

sekä muuta kansallista asiakirjaa, joka liittyy suunnitteluun, laskentaan, työn suoritukseen tai tuotteen käyttöön;

21) *standardilla* tunnustetun standardisointielimen toistuvaan tai jatkuvaan käyttöön hyväksymää teknistä määrittelyä, joka on julkaistu standardina ja jonka noudattaminen ei ole pakollista; standardi on:

a) *kansainvälinen*, jolloin se on kansainvälisen standardisointijärjestön hyväksymä ja yleisesti saatavilla;

b) *eurooppalainen*, jolloin se on eurooppalaisen standardisointijärjestön hyväksymä ja yleisesti saatavilla; taikka

c) *kansallinen*, jolloin se on kansallisen standardisointijärjestön hyväksymä ja yleisesti saatavilla;

22) *eurooppalaisella teknisellä hyväksynnällä* Euroopan unionin jäsenvaltion nimeämän hyväksyntälaitoksen rakennustuotteelle antamaa myönteistä teknistä arviointia tuotteen sopivuudesta tarkoitettuun käyttöön; hyväksyntä perustuu niiden rakennuskohdetta koskevien olennaisten vaatimusten täyttymiseen, joiden pohjalta tuotteelle ominaiset ominaisuudet on määrätty, sekä käyttöolosuhteiden määrittelyyn;

23) *virallisella teknisellä määrittelyllä* teknistä määrittelyä, joka on Euroopan unionin jäsenvaltioiden tunnustama ja joka on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä;

24) *teknisellä viitteellä* mitä tahansa muuta eurooppalaisen standardisointielimen markkinoiden tarpeet huomioon ottavien menettelyjen mukaisesti laatimaa teknistä määrittelyä kuin virallista standardia;

25) *tunnustetulla toimielimellä* testaus- tai kalibrointilaboratorioita ja tarkastus- ja varmentamiselimiä, jotka noudattavat sovellettavia eurooppalaisia standardeja; hankintayksikön on hyväksyttävä myös muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden tunnustettujen toimielinten antamat todistukset;

26) *yhteisellä hankintanimikkeistöllä* (CPV) yhteisestä hankintasanastosta (CPV) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2195/2002 tarkoitettua viitenimikkeistöä;

27) ilmaisulla *kirjallinen* sanojen tai numeroiden yhdistelmää, joka voidaan lukea, tuottaa uudelleen ja sen jälkeen antaa tiedoksi;

ilmaisu voi sisältää sähköisessä muodossa lähetettyjä ja tallennettuja tietoja;

28) ilmaisulla *sähköinen muoto* viestintämuotoa, jossa käytetään sähköteknisiä tietojen käsittely- ja tallennusvälineitä ja jossa tietoja levitetään, välitetään tai vastaanotetaan johtoja pitkin, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella tavalla.

2 luku

Soveltamisala

6 §

Hankintayksiköt

Tässä laissa tarkoitettuja hankintayksiköitä ovat:

1) valtion, kuntien ja kuntayhtymien viranomaiset;

2) evankelis-luterilainen kirkko ja ortodoksinen kirkko sekä niiden seurakunnat ja muut viranomaiset;

3) valtion liikelaitoksista annetun lain (1185/2002) mukaiset liikelaitokset;

4) julkisoikeudelliset laitokset; julkisoikeudellisella laitoksella tarkoitetaan oikeushenkilöä, joka on nimenomaisesti perustettu tyydyttämään sellaisia yleisen edun mukaisia tarpeita, joilla ei ole teollista tai kaupallista luonnetta ja:

a) jota rahoittaa pääasiallisesti 1—4 kohdassa tarkoitettu hankintayksikkö;

b) jonka johto on 1—4 kohdassa tarkoitettujen hankintayksikön valvonnan alainen; taikka

c) jonka hallinto-, johto- tai valvontaelimien jäsenistä 1—4 kohdassa tarkoitettu hankintayksikkö nimeää yli puolet; sekä

5) mikä tahansa hankinnan tekijä silloin, kun se on saanut hankinnan tekemistä varten tukea yli puolet hankinnan arvosta 1—4 kohdassa tarkoitettulta hankintayksiköltä.

Tämän lain soveltamisesta evankelis-luterilaisen kirkon toimintaan säädetään kirkkolaissa (1054/1993).

7 §

Yleiset hankintoja koskevat poikkeukset soveltamisalasta

Tätä lakia ei sovelleta hankintoihin:

1) jotka ovat salassa pidettäviä tai joiden toteuttaminen edellyttää lakiin perustuvia erityisiä turvatoimenpiteitä taikka jos valtion keskeiset turvallisuusedut sitä vaativat;

2) joiden kohde soveltuu pääasiallisesti so-tilaalliseen käyttöön; taikka

3) joita koskevat muut menettelysäännöt ja jotka tehdään:

a) Suomen ja yhden tai useamman kolmannen maan välisen kansainvälisen sopimuksen nojalla, joka koskee tavarahankintoja tai rakennusurakoita allekirjoittajavaltioiden yhteisen rakennusurakan toteuttamiseksi tai hyödyntämiseksi taikka palveluhankintoja allekirjoittajavaltioiden yhteisen hankkeen toteuttamiseksi tai hyödyntämiseksi;

b) kansainvälisen järjestön erityismenettelyn nojalla; taikka

c) joukkojen sijoittamiseen liittyvän kansainvälisen sopimuksen nojalla, joka koskee jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa toimivia yrityksiä.

Edellä 1 momentin 3 kohdan a alakohdassa säädetystä poiketen lakia sovelletaan kehitys-yhteistyösopimukseen perustuviin ulkoasiainhallinnon hankintoihin.

8 §

Palveluhankintoja koskevat poikkeukset soveltamisalasta

Tätä lakia ei sovelleta palveluhankintoihin, jotka koskevat:

1) maan, olemassa olevien rakennusten tai muun kiinteän omaisuuden hankintaa tai vuokrausta millä tahansa rahoitusmuodolla taikka näihin liittyviä oikeuksia;

2) televisio- ja radiotoiminnan harjoittajien ohjelmien ostoa, kehittämistä, tuotantoa tai yhteistuotantoa taikka lähetyaika;

3) välimies- ja sovittelupalveluja;

4) keskuspankkipalveluja taikka arvopapereiden tai muiden rahoitusvälineiden liikkeen laskemiseen, ostoon, myyntiin tai siirtoon liittyviä rahoituspalveluja, kuten liiketoimia, joilla hankintayksikkö hankkii rahaa tai pääomaa;

5) työsopimuksia;

6) tutkimus- ja kehittämisspalveluja, paitsi jos niistä saatava hyöty koituu yksinomaan hankintayksikölle sen toiminnassa käytettä-

väksi ja hankintayksikkö korvaa suoritettun palvelun kokonaan;

7) ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen Kioton pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (SopS 12/2005 ja 13/2005) mukaisten päästöyksi-
köiden hankintaa; taikka

8) sellaisten lentoliikennepalveluiden hankintaa, joihin sovelletaan yhteisön lentoliikenteen harjoittajien pääsystä yhteisön sisäisen lentoliikenteen reiteille annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 2408/92.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa säädetystä poiketen lakia sovelletaan missä tahansa muodossa tehdyn osto- tai vuokrasopimuksen kanssa samanaikaisesti, ennen sitä tai sen jälkeen tehtäviin rahoituspalveluja koskeviin sopimuksiin.

9 §

Vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelualan hankinnat

Tätä lakia ei sovelleta vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun lain, jäljempänä *erityisalojen hankintalaki* (349/2007), mukaista toimintaa varten tehtäviin hankintoihin lukuun ottamatta lain 9 §:n mukaisia postipalvelualan hankintoja tämän lain 87 §:ssä tarkoitetun siirtymäkauden loppuun. Tätä lakia ei sovelleta myöskään sellaisiin erityisalojen hankintalaissa tarkoitettuihin toimintoihin koskeviin hankintoihin, jotka on mainitussa laissa vapautettu sen soveltamisalasta. Tämän lain mukaisia oikeusturvakeinoja sovelletaan erityisalojen hankintalain soveltamisalaan kuuluvissa hankinnoissa.

Tätä lakia ei sovelleta erityisalojen hankintalaissa tarkoitettuja toimintoja varten tehtäviin hankintoihin, joiden arvo ei ylitä erityisalojen hankintalain 12 §:n mukaisia EU-kynnyksisarvoja.

10 §

Hankinnat hankintayksikön sidosyksiköltä

Tätä lakia ei sovelleta hankintoihin, jotka hankintayksikkö tekee siitä muodollisesti erilliseltä ja päätöksenteon kannalta itsenäi-

seltä yksiköltä, jos hankintayksikkö yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa valvoo yksikköä samalla tavoin kuin se valvoo omia toimipaikkojaan ja jos yksikkö harjoittaa pääosaa toiminnastaan niiden hankintayksiköiden kanssa, joiden määräysvallassa se on.

11 §

Hankinnat yhteishankintayksiköltä

Hankintayksikön, joka hankkii tavaroita, palveluja tai rakennusurakoita käyttäen yhteishankintayksikköä, katsotaan noudattaneen tätä lakia, jos yhteishankintayksikkö on noudattanut sitä.

Yhteishankintayksiköllä tarkoitetaan selkeästä hankintayksikköä, joka hankkii sen suoraan tai välillisesti omistaville hankintayksiköille tavaroita tai palveluja taikka tekee näille tavaroita, palveluja tai rakennusurakoita koskevia hankintasopimuksia tai puitejärjestelyjä. Edellytyksenä on, että yhteishankintayksikkö toimii edellä mainittujen tehtävien hoitamiseksi ja että se on nimenomaisesti perustettu hoitamaan näitä tehtäviä taikka näiden tehtävien hoitaminen on säädetty tai määrätty yhteishankintayksikön toimialaksi.

Yhteishankintayksikön toiminta voi myös kohdistua Suomessa toimivaan Euroopan unionin erillisvirastoon.

12 §

Yksinoikeuteen perustuvat palveluhankinnat

Tätä lakia ei sovelleta palveluhankintoihin, jotka tehdään toiselta hankintayksiköltä sille Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisella lailla, asetuksella tai hallinnollisella määräyksellä annetun palvelujen tuottamista koskevan yksinoikeuden perusteella.

13 §

Valtionapua saavan rakennusurakan kilpailuttaminen

Valtionapua koskevassa päätöksessä voidaan edellyttää, että hankintayksikkö ei saa toteuttaa valtionavun kohteena olevaa raken-

nusurakkaa omana työnä järjestämättä tarjouskilpailua.

14 §

Hankintojen varaaminen työkeskuksille

Hankintayksikkö voi rajoittaa tarjouskilpailuun osallistumisen työkeskuksille tai vastaaville yksiköille taikka varata hankinnan toteuttamisen tapahtuvaksi työohjelmien yhteydessä, jos asianomaisten työntekijöiden enemmistö on vammaisia, jotka eivät vammaansa luonteen tai vakavuuden vuoksi voi harjoittaa ammattitoimintaa tavanomaisissa olosuhteissa. Hankintailmoituksessa on ilmoitettava sopimuksen olevan varattu työkeskuksille tai työohjelmien yhteydessä toteutettavaksi.

3 luku

Kynnysarvot ja hankinnan ennakoitun arvon laskeminen

15 §

Kansalliset kynnysarvot

Tätä lakia ei sovelleta:

1) tavara- tai palveluhankintoihin, suunnittelukilpailuihin eikä palveluja koskeviin käyttöoikeussopimuksiin, jos hankinnan ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähemmän kuin 15 000 euroa;

2) poiketen siitä, mitä 1 kohdassa palveluhankinnoista säädetään, liitteen B (ryhmä 25) mukaisesti terveydenhoito- ja sosiaalipalveluihin ja liitteen B mukaisesti palveluihin, joita hankitaan julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) 6 luvun 3 §:n mukaisesti yhteishankintana työnantajan kanssa, jos hankinnan ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähemmän kuin 50 000 euroa; sekä

3) rakennusurakoihin ja käyttöoikeusurakoihin, jos hankinnan ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähemmän kuin 100 000 euroa.

16 §

EU-kynnysarvot

EU-kynnysarvot, jotka perustuvat Euroo-

pan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2004/17/EY ja 2004/18/EY muuttamisesta hankintoja koskevien sopimusten tekomenetelyihin sovellettavien kynnysarvojen osalta annettuun komission asetukseen (EY) N:o 2083/2005, ovat:

1) 137 000 euroa valtion keskushallintoviranomaisten tavarahankinnoissa ja palveluhankinnoissa;

2) 211 000 euroa muiden kuin 1 kohdassa tarkoitettujen hankintayksiköiden tavarahankinnoissa ja palveluhankinnoissa; sekä

3) 5 278 000 euroa rakennusurakoissa ja käyttöoikeusurakoissa.

Euroopan yhteisöjen komissio tarkistaa kynnysarvot asetuksella kahden vuoden välein hankintadirektiivin 78 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti ja julkaisee tarkistettujen kynnysarvot Euroopan unionin virallisessa lehdessä, jolloin 1 momentin mukaisten arvojen tilalle tulevat Euroopan yhteisöjen komission kulloinkin tekemien tarkistusten mukaiset arvot. Kauppa- ja teollisuusministeriön on viivytyksettä ilmoitettava virallisessa lehdessä EU-kynnysarvojen muutoksista Euroopan yhteisöjen komission tekemien tarkistusten mukaisesti.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään, mitkä Suomessa ovat 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja hankintadirektiivin liitteeseen IV sisältyviä valtion keskushallintoviranomaisia.

17 §

Hankinnan ennakoitun arvon laskeminen

Hankinnan ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena on käytettävä suurinta maksettavaa kokonaiskorvausta ilman arvonlisäveroa. Arvoa laskettaessa on otettava huomioon myös hankinnan mahdolliset vaihtoehtoiset toteuttamistavat ja hankintasopimukseen sisältyvät optio- ja pidennysehdot sekä ehdokkaille tai tarjoajille maksettavat palkkiot tai maksut. Laskettaessa 15 §:n 2 kohdassa tarkoitettun yhteishankinnan ennakoitua arvoa huomioon otetaan työvoimaviranomaisten rahoittama osuus hankinnasta.

Rakennusurakan ennakoitua arvoa laskettaessa on otettava huomioon urakan arvo sekä sellaisten urakan toteuttamisessa tarpeellisten tavaroiden ennakoitu kokonais-

arvo, jotka hankintayksikkö antaa urakoitsijan käyttöön.

Jos hankinta toteutetaan samanaikaisesti erillisinä osina, kaikkien vastaavien osien ennakoitu kokonaisarvo on otettava huomioon hankintasopimuksen ennakoitua arvoa laskettaessa. Jos osien yhteenlaskettu arvo ylittää 15 §:ssä tarkoitettun kansallisen kynnysarvon tai 16 §:ssä tarkoitettun EU-kynnysarvon, jokaisen osan hankinnassa on noudatettava kyseisen kynnysarvon ylittäviä hankintoja koskevia säännöksiä siten kuin 4 luvussa säädetään.

Tavara- ja palveluhankintoihin sisältyviin osiin, joiden ennakoitu arvo on alle 80 000 euroa, sekä rakennusurakoihin sisältyviin osiin, joiden ennakoitu arvo on alle 1 miljoonaa euroa, ei sovelleta tätä lakia 21 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla, jos tällaisten osien yhteenlaskettu arvo on enintään 20 prosenttia kaikkien osien yhteisarvosta. Jos osan ennakoitu arvo ylittää 15 §:ssä tarkoitettun kansallisen kynnysarvon, hankintayksikön on kuitenkin noudatettava tämän lain säännöksiä siten kuin 21 §:n 2 momentissa säädetään.

Ennakoidun arvon on pädetävä silloin, kun hankintayksikkö toimittaa hankintailmoituksen julkaistavaksi tai muuten aloittaa hankintamenettelyn.

18 §

Eräiden palveluhankintojen ennakoitun arvon laskeminen

Hankinnan ennakoitun arvon laskennassa perusteena on käytettävä:

1) vakuutuspalvelussa maksettavia vakuutusmaksuja ja muita korvauksia;

2) pankkipalvelussa ja muussa rahoituspalvelussa maksettavia maksuja, palkkioita, korkoja ja muita korvauksia;

3) suunnittelua koskevassa palveluhankinnassa maksettavia maksuja, palkkioita ja muita korvauksia;

4) suunnittelukilpailussa, joka järjestetään palveluhankintaan johtavan menettelyn osana, palveluhankinnan ennakoitua arvoa sekä mahdollisia osallistumispalkkioita ja maksuja; sekä

5) muussa suunnittelukilpailussa osallistujille maksettavia palkkioita ja maksuja sekä

myöhemmin, 27 §:n 7 kohdan mukaisesti tehtävän palveluhankinnan ennakoitua arvoa, jos hankintayksikkö ei sulje suunnittelukilpailua koskevassa ilmoituksessa palveluhankintaa pois hankintamenettelystä.

19 §

Ennakoidun arvon laskeminen sopimuskaudelta

Jos tavarahankintasopimuksen kohteena on leasing, vuokraus tai osamaksulla hankkiminen, sopimuksen ennakoidun arvon laskennassa perusteena on käytettävä:

1) määräaikaisen, enintään 12 kuukautta voimassa olevan sopimuksen ennakoitua voimassaolon aikaista kokonaisarvoa tai määräaikaista, yli 12 kuukautta voimassa olevan sopimuksen kokonaisarvoa arvioitu jäännösarvo mukaan lukien; taikka

2) toistaiseksi tai määrittelemättömän ajan voimassa olevan sopimuksen ennakoitua kuukausiarvoa kerrottuna luvulla 48.

Säännöllisesti toistuvien tai määräajoin uudistettavien tavara- tai palveluhankintoja koskevien sopimusten ennakoidun arvon laskennassa perusteena on käytettävä:

1) viimeksi kuluneiden 12 kuukauden tai viimeksi kuluneen varainhoitokauden aikana peräkkäin tehtyjen vastaavien hankintojen yhteisarvoa seuraavan 12 kuukauden aikana tapahtuvat muutokset määrissä tai arvoissa huomioon ottaen; taikka

2) niiden hankintojen ennakoitua yhteisarvoa, jotka tehdään ensimmäistä tavarantoimitusta seuraavien 12 kuukauden aikana, taikka jos kysymys on yli 12 kuukautta voimassa olevasta sopimuksesta, sitä seuraavan varainhoitokauden aikana.

Sellaisissa palveluhankintasopimuksissa, joissa ei ilmoiteta kokonaishintaa, ennakoidun arvon laskennassa perusteena on käytettävä:

1) määräaikaisissa, enintään 48 kuukautta voimassa olevissa hankintasopimuksissa voimassaolon aikaista ennakoitua kokonaisarvoa; taikka

2) toistaiseksi voimassa olevissa tai yli 48 kuukautta voimassa olevissa hankintasopimuksissa kuukausiarvoa kerrottuna luvulla 48.

Puitejärjestelyssä hankinnan ennakoidun

arvon laskennassa on käytettävä kaikkien puitejärjestelyn keston ajaksi suunniteltujen hankintasopimusten ennakoitua kokonaisarvoa.

20 §

Kielto jakaa hankintaa tai yhdistellä hankintoja keinotekoisesti

Hankintaa ei saa jakaa eriin, osittaa tai laskea poikkeuksellisin menetelmin tämän lain säännösten soveltamisen välttämiseksi. Tavarahankintaa tai palveluhankintaa ei myöskään saa liittää rakennusurakkaan tai hankintoja muutoin yhdistellä keinotekoisesti tämän lain säännösten soveltamisen välttämiseksi.

4 luku

Hankintalajeihin liittyvät soveltamis-säännökset

21 §

Tavara- ja palveluhankintoihin, palveluja koskeviin käyttöoikeussopimuksiin ja rakennusurakoihin sovellettavat säännökset

Edellä 16 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun EU-kynnysarvon ylittäviin tavarahankintoihin, liitteen A palveluhankintoihin ja rakennusurakoihin on sovellettava, mitä tässä laissa säädetään, lukuun ottamatta 9 luvun säännöksiä. Lain säännöksiä sovelletaan samoin hankittaessa liitteessä A tarkoitettuja palveluja yhdessä liitteessä B tarkoitettujen palvelujen kanssa, jos liitteen A palvelujen arvo on suurempi kuin liitteen B palvelujen arvo ja hankinnan kokonaisarvo ylittää mainitun kynnysarvon.

Liitteen B palveluhankintoihin, käyttöoikeussopimuksiin sekä 7 §:n 1 momentin 3 a kohdassa ja 2 momentissa tarkoitettuihin kehitysyhteistyösopimuksiin perustuviin ulkoasiainhallinnon hankintoihin samoin kuin 16 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin EU-kynnysarvon alittaviin liitteen A palveluhankintoihin, tavarahankintoihin ja rakennusurakoihin sovelletaan, mitä I, III ja IV osassa säädetään. Näihin hankintoihin sovelletaan lisäksi, mitä ehdokkaan ja tarjoajan oikeudellisesta

muodosta 60 §:ssä, tarjouskilpailuun osallistumisesta ryhmittymänä 61 §:ssä, poikkeuksellisen alhaisista tarjouksista 63 §:ssä ja hankintayksikön antaman tuen huomioon ottamisesta tarjousten vertailussa 64 §:ssä säädetään.

Edellä 16 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun EU-kynnysarvon ylittäviin liitteen B palveluhankintoihin on lisäksi sovellettava, mitä jälki-ilmoitusvelvollisuudesta 35 §:ssä sekä teknisistä eritelmistä, ympäristöominaisuuksia koskevista teknisistä eritelmistä ja tarjoajan esittämästä näytöstä 44—46 §:ssä säädetään.

22 §

Suunnittelukilpailuihin sovellettavat säännökset

Tätä lakia sovelletaan suunnittelukilpailuun, joka järjestetään palveluhankintasopimukseen johtavan menettelyn osana, sekä suunnittelukilpailuun, jossa osallistujille maksetaan osallistumispalkkioita tai osallistumismaksuja.

Suunnittelukilpailuihin sovelletaan, mitä I ja IV osassa säädetään. Suunnittelukilpailuihin sovelletaan lisäksi, mitä suunnittelukilpailun tuomaristosta ja sen päätösten teosta 33 ja 34 §:ssä, ehdokkaan ja tarjoajan oikeudellisesta muodosta 60 §:ssä, tarjouskilpailuun osallistumisesta ryhmittymänä 61 §:ssä, poikkeuksellisen alhaisista tarjouksista 63 §:ssä sekä hankintayksikön antaman tuen huomioimisesta tarjousten vertailussa 64 §:ssä säädetään. Suunnittelukilpailuista, jotka ylittävät 16 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun EU-kynnysarvon, on ilmoitettava 35 §:n mukaisesti, ja suunnittelukilpailuista, jotka alittavat EU-kynnysarvon, on ilmoitettava 68 §:n mukaisesti.

23 §

Käyttöoikeusurakoihin ja niihin perustuviin rakennusurakoihin sovellettavat säännökset

Edellä 16 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun EU-kynnysarvon ylittävässä käyttöoikeusurakassa on noudatettava, mitä I ja IV

osassa säädetään sekä mitä hankintamenettelyistä 5 luvussa, hankintailmoituksista 35 §:ssä, määräajasta 36 §:n 3 momentissa ja 38 §:n 2 momentissa sekä alihankinnasta 48 §:ssä säädetään.

Edellä 16 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun EU-kynnysarvon alittavassa käyttöoikeusurakassa on noudatettava, mitä I ja IV osassa säädetään sekä mitä hankintamenettelyistä 65 ja 66 §:ssä sekä hankinnasta ilmoittamisesta 68 §:ssä säädetään.

Käyttöoikeusurakan saajan ollessa hankintayksikkö sen on noudatettava tämän lain säännöksiä 21 §:ssä tarkoitetulla tavalla tehdessään käyttöoikeusurakkaan perustuvan rakennusurakkasopimuksen kolmannen osapuolen kanssa.

Jos käyttöoikeusurakan saaja ei ole hankintayksikkö, sen on noudatettava, mitä I ja IV osassa säädetään sekä mitä hankintamenettelyn määräajoista 36 §:n 3 momentissa, 38 §:n 2 ja 3 momentissa ja 39 §:ssä sekä ilmoitusvelvollisuudesta 35 §:ssä säädetään tehdessään käyttöoikeusurakkaan perustuvan 16 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun EU-kynnysarvon ylittävän rakennusurakkasopimuksen kolmannen osapuolen kanssa.

Edellä 4 momentissa tarkoitetuksi kolmanneksi osapuoleksi ei katsota käyttöoikeusurakkaa varten perustettua ryhmittymää eikä sen sidosyhtiä. Sidosityksellä tarkoitetaan yritystä, johon käyttöoikeusurakan saaja voi suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa taikka joka voi käyttää määräysvaltaa käyttöoikeusurakan saajaan taikka joka yhdessä käyttöoikeusurakan saajan kanssa on toisen yrityksen määräysvallan alainen omistuksen, rahoitusosuuden tai yritystä koskevien sääntöjen perusteella. Yrityksellä katsotaan olevan määräysvalta toisessa yrityksessä, kun se:

- 1) suoraan tai välillisesti omistaa enemmistön kyseisen yrityksen merkitystä pääomasta;
- 2) hallitsee enemmistöä yrityksen osakkeisiin perustuvasta äänioikeudesta; taikka
- 3) voi nimittää yli puolet yrityksen hallinto-, johto- tai valvontaelimien jäsenistä.

Käyttöoikeusurakkaa koskevaan osallistumishakemukseen on liitettävä täydellinen luettelo sidosityksistä. Luetteloon on tehtävä yritysten välisten suhteiden muuttumisen edellyttämät muutokset.

II OSA

**EU-kynnysarvon ylittäviä tavara-
hankintoja, liitteen A mukaisia ensisijaisia
palveluhankintoja, rakennusurakoita,
käyttöoikeusurakoita ja suunnittelu-
kilpailuja koskevat säännökset**

5 luku

Hankintamenettelyt

24 §

Hankintamenettelyn valinta

Hankinnoissa käytettävät kilpailuttamismenettelyt määritellään 5 §:n 10—18 kohdassa. Hankinnassa on käytettävä ensisijaisesti avointa tai rajoitettua menettelyä. Neuvottelumenettelyä, suoraankintaa, kilpailullista neuvottelumenettelyä ja puitejärjestelyä voidaan käyttää 25—32 §:ssä säädetyin edellytyksin.

Rajoitetussa menettelyssä, neuvottelumenettelyssä ja kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä hankintayksikkö voi ennalta rajata niiden ehdokkaiden määrää, jotka kutsutaan tarjousmenettelyyn. Menettelyyn kutsuttavien ehdokkaiden vähimmäismäärä sekä tarvittaessa ehdokkaiden enimmäismäärä on ilmoitettava hankintailmoituksessa. Tarjoajiksi hyväksyttävät ehdokkaat on valittava noudattamalla hankintailmoituksessa esitettyjä ehdokkaiden soveltuvuutta koskevia vähimmäisvaatimuksia sekä objektiivisia ja syrjimättömiä perusteita.

Ehdokkaita on kutsuttava tarjouskilpailuun hankinnan kokoon ja laatuun nähden riittävä määrä todellisen kilpailun varmistamiseksi. Tarjouskilpailuun on rajoitetussa menettelyssä kutsuttava vähintään viisi ehdokasta, jollei soveltuvia ehdokkaita ole vähemmän. Neuvottelumenettelyssä ja kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä ehdokkaita on kutsuttava vähintään kolme, jollei soveltuvia ehdokkaita ole vähemmän.

Neuvottelumenettelyssä ja kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä menettelyn viimeisessä vaiheessa on todellisen kilpailun varmistamiseksi oltava riittävä määrä ehdokkaita, jos vaatimukset täyttäviä ehdokkaita tai ratkaisuja on riittävästi.

Tarjouskilpailuun on kutsuttava vähintään hankintayksikön ennalta vahvistama määrä ehdokkaita. Jos soveltuvia ehdokkaita on vähemmän, hankintayksikkö voi jatkaa hankintamenettelyä pyytämällä soveltuvia ehdokkaita esittämään tarjouksen tai aloittamaan neuvottelut. Tarjouskilpailuun voidaan ottaa vain ne ehdokkaat, jotka täyttävät vähimmäisedellytykset ja jotka ovat tehneet osallistumishakemuksen.

25 §

Neuvottelumenettely

Hankintayksikkö voi valita neuvottelumenettelyn, jos avoimessa menettelyssä, rajoitetussa menettelyssä tai kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä on saatu tarjouksia, jotka eivät sisällöltään vastaa tarjouspyyntöä, tai jos tarjouksia ei voida 47, 48, 50 tai 52—60 §:n perusteella hyväksyä. Edellytyksenä on lisäksi, että tarjouspyynnön mukaisia sopimusehtoja ei olennaisesti muuteta. Uutta hankintailmoitusta ei tarvitse julkaista, jos neuvottelumenettelyyn otetaan mukaan kaikki ne tarjoajat, jotka täyttävät 52—60 §:n mukaisesti asetetut vähimmäisedellytykset ja jotka ovat edeltävässä menettelyssä tehneet tarjousmenettelyn muotovaatimusten mukaisen tarjouksen.

Hankintayksikkö voi valita neuvottelumenettelyn myös:

1) hankinnassa, jonka luonne ei poikkeuksellisesti mahdollista etukäteistä kokonaishinnoittelua tai johon liittyvät riskit eivät poikkeuksellisesti mahdollista etukäteistä kokonaishinnoittelua;

2) palveluhankinnassa, kuten rahoituspalvelujen, rakennusten suunnittelupalvelujen sekä muiden asiantuntija- ja osaamispalvelujen hankinnassa, jossa hankinnan luonteen vuoksi tarjouspyyntöä tai tehtävänmäärittelyä ei voida laatia niin tarkasti, että paras tarjous voitaisiin valita avointa tai rajoitettua menettelyä käyttäen;

3) rakennusurakassa, jos rakennustyö tehdään vain tutkimusta, kokeilua tai kehittämistä varten eikä taloudellisen kannattavuuden varmistamiseksi taikka tutkimus- ja kehittämiskulujen korvaamiseksi; sekä

4) käyttöoikeusurakan saajan valinnassa.

26 §

Neuvottelumenettelyn kulku

Hankintayksikön on neuvoteltava tarjoajien kanssa tarjousten mukauttamiseksi hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä esitettyihin vaatimuksiin. Neuvottelujen tarkoituksena on 62 §:n mukaisen parhaan tarjouksen valinta.

Neuvottelut voivat tapahtua vaiheittain siten, että neuvotteluissa mukana olevien tarjousten määrää rajoitetaan neuvottelujen aikana soveltamalla tarjouksen valintaperusteita. Edellytyksenä on, että neuvottelujen vaihteellisuudesta ja neuvotteluissa noudatettavista perusteista on ilmoitettu hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Hankintayksikön on kohdeltava ehdokkaita ja tarjoajia neuvotteluissa tasapuolisesti. Hankintayksikkö ei saa antaa tietoja tavalla, joka vaarantaa tarjouskilpailuun osallistuvien tasapuolisen kohtelun.

27 §

Suorahankinta

Hankintayksikkö voi valita suorahankinnan, jos:

1) avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä ei ole saatu lainkaan osallistumishakemuksia tai tarjouksia taikka sopivia tarjouksia ja alkuperäisiä tarjouspyynnön ehtoja ei olennaisesti muuteta;

2) teknisestä, taiteellisesta tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan;

3) sopimuksen tekeminen on ehdottoman välttämätöntä, eikä säädettyjä määräaikoja voida noudattaa hankintayksiköstä riippumattomasta, ennalta arvaamattomasta syystä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi;

4) hankittava tavara valmistetaan vain tutkimusta, kokeilua, tuotekehitystä tai tieteellistä tarkoitusta varten eikä kyseessä ole masatuotanto tavarantoimittajan valmistamisen taloudellisen kannattavuuden varmistamiseksi tai tutkimus- ja kehityskustannusten kattamiseksi;

5) hankinta koskee raaka-ainemarkkinoilla noteerattuja ja sieltä hankittavia tavaroita;

6) tavarat hankitaan erityisen edullisesti liiketoimintansa lopettavalta toimittajalta, pesähoitajalta tai selvittäjältä maksukyvyttö-

myysmenettelyn, akordin tai vastaavan menettelyn seurauksena; taikka

7) kyseessä on palveluhankinta, joka tehdään suunnittelukilpailun perusteella ja joka on suunnittelukilpailun sääntöjen mukaan tehtävä kilpailun voittajan kanssa, tai jos voittajia on useita, näistä jonkun kanssa; tällöin kaikki voittajat on kutsuttava osallistumaan neuvotteluihin.

28 §

Suorahankinta lisätilauksissa

Hankintayksikkö voi tehdä suorahankinnan, kun alkuperäisen toimittajan kanssa tehtävä tavarahankinta on lisätilaus, jonka tarkoituksena on aikaisemman toimituksen tai laitteiston osittainen korvaaminen tai laajentaminen. Edellytyksenä on, että toimittajan vaihtaminen johtaisi teknisiltä ominaisuuksiltaan erilaisen materiaalin hankkimiseen, mikä aiheuttaisi yhteensopimattomuutta tai suhteettoman suuria teknisiä vaikeuksia käytössä ja kunnossapidossa. Tällaisten sopimusten ja uudistettavien sopimusten voimassaoloaika saa ainoastaan poikkeuksellisesti ylittää kolme vuotta.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, hankintayksikkö voi tehdä suorahankinnan, kun kyseessä on alkuperäiseen hankintasopimukseen sisällymättömän lisäpalvelu tai lisäurakka, joka hankitaan alkuperäiseltä toimittajalta ja joka on ennalta arvaamattomista syistä osoittautunut välttämättömäksi palvelun tai urakan toteuttamiselle sellaisena kuin se on alun perin määritelty. Edellytyksenä on, että lisäpalvelua tai lisäurakkaa ei voida teknisesti tai taloudellisesti erottaa pääsopimuksesta aiheuttamatta hankintayksikölle huomattavaa haittaa tai, vaikka lisäpalvelu tai lisäurakka voitaisiinkin erottaa alkuperäisen sopimuksen toteuttamisesta, se on ehdottoman välttämätön alkuperäisen sopimuksen loppuunsaattamiseksi. Lisäksi edellytyksenä on, että lisäpalvelujen tai lisäurakoiden kokonaisarvo on enintään 50 prosenttia alkuperäisen hankinnan arvosta. Hankintayksikkö voi tehdä samoin edellytyksin suorahankinnan myös käyttöoikeusurakkaan liittyvästä lisäurakasta alkuperäisen käyttöoikeusurakan saajan kanssa.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, hankintayksikkö voi tehdä suorahankinnan, kun kyseessä on alkuperäisen toimittajan kanssa tehtävä uusi rakennusurakkasopimus tai palveluhankinta, joka vastaa aikaisemmin avointa tai rajoitettua menettelyä käyttäen tehtyä rakennusurakkaa tai palveluhankintaa. Edellytyksenä on, että alkuperäistä hankintaa koskevassa hankintailmoituksessa on mainittu mahdollisesta myöhemmästä suorahankinnasta ja että lisäpalvelun tai uuden rakennusurakan ennakoitu arvo on otettu huomioon laskettaessa alkuperäisen sopimuksen kokonaisarvoa. Suorahankinta voidaan tehdä enintään kolmen vuoden kuluessa alkuperäisen sopimuksen tekemisestä.

29 §

Kilpailullinen neuvottelumenettely

Hankintayksikkö voi käyttää kilpailullista neuvottelumenettelyä erityisen monimutkaisessa hankinnassa, jossa:

1) hankintayksikkö ei pysty objektiivisesti ennakolta määrittelemään hankinnan oikeudellisia tai taloudellisia ehtoja taikka teknisiä keinoja tarpeidensa tai tavoitteidensa toteuttamiseksi 44 §:n 2 momentin 2—4 kohdan mukaisesti; sekä

2) tarjouksen valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus.

Hankintayksikön on kohdeltava ehdokkaita ja tarjoajia menettelyssä tasapuolisesti. Hankintayksikkö ei saa antaa tietoja tavalla, joka vaarantaa tarjouskilpailuun osallistuvien tasapuolisen kohtelun.

Hankintayksikkö ei saa paljastaa tarjouskilpailun aikana muille tarjoajille toisen tarjoajan ehdottamia ratkaisuja tai neuvotteluissa annettuja luottamuksellisia tietoja ilman ehdokkaan tai tarjoajan suostumusta.

Hankintayksikkö voi maksaa kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn osallistuville raha- tai muita palkkioita taikka antaa palkintoja.

30 §

Kilpailullisen neuvottelumenettelyn kulku

Hankintayksikön on määriteltävä hankintailmoituksessa hankintaa koskevat tarpeensa ja vaatimuksensa. Hankintayksikkö voi laatia

lisäksi hankinnan tavoitteita ja sisältöä tarkentavan hankekuvauksen.

Hankintayksikkö aloittaa 52—59 §:n mukaisesti valittujen ehdokkaiden kanssa neuvottelun, jonka tarkoituksena on määritellä hankinnan toteuttamista koskeva yksi tai useampi ratkaisuvaihtoehto. Hankintayksikkö voi neuvotella ehdokkaiden kanssa kaikista hankintasopimukseen liittyvistä näkökohdista.

Neuvottelut voivat tapahtua vaihteittain siten, että neuvotteluissa mukana olevien ratkaisujen määrää rajoitetaan neuvottelujen aikana soveltamalla tarjouksen vertailuperusteita. Neuvottelujen vaihteittaisuudesta ja noudatettavista perusteista on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa.

Hankintayksikön on päätettävä neuvottelut, kun se on valinnut ne ratkaisuvaihtoehdot, joilla hankinta voidaan toteuttaa. Neuvottelujen päättymisestä on ilmoitettava osallistujille.

Hankintayksikön on pyydettävä ehdokailta neuvotteluissa esitettyihin ja määritettyihin ratkaisuihin perustuvat lopulliset tarjoukset. Tarjouksen on oltava tarjouspyynnössä esitettyjen hankkeen kohteen edellyttämien vaatimusten mukainen.

Tarjouksen valinnassa on sovellettava hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa ilmoitettuja vertailuperusteita. Vertailuperusteiden asettamisessa sekä tarjouksen valinnassa on noudatettava, mitä 62 §:ssä säädetään.

Tarjouksia voidaan hankintayksikön pyynnöstä täsmentää ja selkeyttää, jos se ei johda tarjousten tai tarjouspyynnön olennaisten tekijöiden muuttumiseen syrjivällä tai kilpailua vääristävällä tavalla. Samoin edellytyksin myös tarjouskilpailun voittanutta tarjousta voidaan täsmentää tai selkeyttää taikka vahvistaa siinä olevia sitoumuksia.

31 §

Puitejärjestely

Hankintayksikön on valittava toimittajat puitejärjestelyyn avoimella tai rajoitetulla menettelyllä. Hankintayksikkö voi valita puitejärjestelyn toimittajat myös 25 §:ssä säädettyin edellytyksin neuvottelumenettelyllä tai

tekemällä 27 §:ssä säädetyin edellytyksin suorahankinnan. Puitejärjestelyyn otettavien toimittajien valinnassa on noudatettava, mitä 8 luvussa säädetään. Usean toimittajan kanssa tehtävään puitejärjestelyyn on valittava vähintään kolme toimittajaa, jollei kelpoisuusehdot täyttäviä tarjoajia ja hyväksytyjä tarjouksia ole vähemmän.

Puitejärjestelyyn perustuvat hankintasopimukset on tehtävä puitejärjestelyn alkupeuräisten osapuolten kesken. Puitejärjestelyn ehtoihin ei saa tehdä huomattavia muutoksia sen voimassaoloaikana. Puitejärjestelyä ei saa käyttää kilpailua vääristävällä, rajoittavalla tai estävällä tavalla.

Puitejärjestely voi olla voimassa enintään neljä vuotta. Hankinnan kohteen välttämättä sitä edellyttäessä puitejärjestely voi olla poikkeuksellisesti kestoaltaan pidempi.

32 §

Puitejärjestelyyn perustuvat hankinnat

Jos hankintayksikkö on tehnyt puitejärjestelyn yhden toimittajan kanssa, siihen perustuvat hankinnat on tehtävä puitejärjestelyssä vahvistettujen ehtojen mukaisesti. Hankintayksikkö voi pyytää toimittajaa tarvittaessa täsmentämään tai täydentämään kirjallisesti tarjoustaan.

Jos hankintayksikkö on tehnyt puitejärjestelyn usean toimittajan kanssa, puitejärjestelyyn perustuvat hankinnat on tehtävä joko puitejärjestelyssä vahvistettujen ehtojen mukaisesti ilman kilpailuttamista tai, jos kaikkia ehtoja ei ole järjestelyssä vahvistettu, kilpailuttamalla puitejärjestelyyn otetut toimittajat puitejärjestelyn ja tarvittaessa tarjouspyynnön ehtojen mukaisesti. Tarpeen vaatiessa puitejärjestelyn ehtoja voidaan täsmentää tai selkeyttää.

Hankintayksikön on puitejärjestelyyn perustuvien hankintojen kilpailuttamisessa pyydettävä kirjallinen tarjous niiltä puitejärjestelyyn otetuilta toimittajilta, joilla on edellytykset hankinnan toteuttamiseen. Hankintayksikön on määrättävä tarjousaika, jonka on oltava riittävä ottaen huomioon hankinnan laatu, tarjousten tekemisen edellyttämä aika ja muut vastaavat seikat. Tarjousten sisältö on pidettävä luottamuksellisena tarjouskilpai-

lun päättymiseen saakka. Hankintayksikön on valittava paras tarjous noudattaen tarjouspyynnössä esitettyä tarjouksen valintaperustetta ja vertailuperusteita.

33 §

Suunnittelukilpailu

Suunnittelukilpailun sääntöjen on oltava suunnittelukilpailuun osallistumisesta kiinnostuneiden saatavilla. Suunnittelukilpailuun osallistumista ei saa rajoittaa alueellisella perusteella tai sillä perusteella, että osallistujien on oltava joko luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä.

Suunnittelukilpailun osallistujien määrää voidaan rajoittaa noudattamalla ennalta ilmoitettuja syrjimättömiä perusteita. Suunnittelukilpailuun on kuitenkin aina kutsuttava riittävä määrä osallistujia todellisen kilpailun varmistamiseksi.

34 §

Suunnittelukilpailun tuomaristo ja sen päätöksenteko

Suunnittelukilpailussa on oltava tuomaristo, jonka jäsenten on oltava kilpailuun osallistuvista riippumattomia luonnollisia henkilöitä. Jos suunnittelukilpailuun osallistujilta vaaditaan tiettyä ammatillista pätevyyttä, vähintään kolmasosalla tuomariston jäsenistä on oltava sama tai vastaava pätevyys.

Tuomariston on oltava päätöksissään tai lausunnoissaan riippumaton. Osallistujien ehdotuksia on arvioitava nimettömästi ja yksinomaan suunnittelukilpailua koskevassa ilmoituksessa esitetyillä perusteilla. Nimettömyyden suoja on noudatettava siihen saakka, kunnes tuomaristo on antanut lausuntonsa tai tehnyt päätöksensä.

Osallistujia voidaan tarvittaessa pyytää vastaamaan tuomariston pöytäkirjaan merkittävien kysymyksiin suunnitelmiin liittyvien näkökohtien selventämiseksi. Tuomariston jäsenten ja osallistujien välisistä keskusteluista on laadittava yksityiskohtainen pöytäkirja. Tuomariston on tehtävä suunnitelmien arvioinnista kaikkien jäsenten allekirjoittama

pöytäkirja, johon tulee sisältyä suunnitelmien paremmuusjärjestys ja ansiot, tuomariston huomautukset sekä mahdolliset selventämistä vaativat seikat.

6 luku

Velvollisuus ilmoittaa hankinnoista ja määräajat

35 §

Ilmoitusvelvollisuus

Hankintayksikön on toimitettava julkaistaviksi ennakkoilmoitus ja hankintailmoitus, suunnittelukilpailua koskeva ilmoitus, käyttöoikeusurakkaa koskeva ilmoitus sekä jälki-ilmoitus siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Käyttöoikeusurakan saajan, joka ei ole hankintayksikkö, on lisäksi toimitettava julkaistavaksi hankintailmoitus käyttöoikeusurakkaan perustuvasta rakennusurakasta.

Hankintailmoitukset on toimitettava julkaistaviksi kauppa- ja teollisuusministeriön määräämälle taholle.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tässä pykälässä tarkoitetuista hankintadirektiivissä edellytetyistä ilmoitusvelvoitteista, ilmoitusten lähettämisessä käytettävistä viestintävälineistä, ilmoitusten sisällöstä, julkaisemisesta ja muista ilmoitusvelvollisuuteen liittyvistä seikoista.

36 §

Vähimmäismääräajat ja määräaikojen laskeminen

Hankintamenettelyn määräaikoja asetettaessa on otettava huomioon hankinnan laatu ja monitahoisuus sekä tarjousten laatimisen ja toimittamisen vaatima aika. Määräajat lasetaan sitä päivää seuraavasta päivästä, jona hankintailmoitus on lähetetty julkaistavaksi. Rajoitetussa menettelyssä tarjousaika lasetaan tarjouspyynnön lähettämispäivästä.

Rajoitetussa menettelyssä, neuvottelumenettelyssä ja kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä osallistumishakemuksen jättämiselle on varattava vähintään 37 päivää. Avoimessa

menettelyssä tarjousajan on oltava vähintään 52 päivää ja rajoitetussa menettelyssä vähintään 40 päivää.

Käyttöoikeusurakkaa koskevassa tarjousmenettelyssä osallistumishakemusten jättämiselle on varattava vähintään 52 päivää. Jos käyttöoikeusurakan saaja ei ole hankintayksikkö, käyttöoikeusurakkaan perustuvaa rakennusurakkaa koskevassa tarjousmenettelyssä osallistumishakemusten jättämiselle on varattava vähintään 37 päivää. Tarjousajan on oltava vähintään 40 päivää tarjouspyynnön lähettämispäivästä.

37 §

Nopeutettu menettely

Edellä 36 §:ssä säädettyjä määräaikoja voidaan lyhentää, jos määräaikojen noudattaminen rajoitetussa menettelyssä tai neuvottelumenettelyssä on kiireen vuoksi mahdotonta. Osallistumishakemuksen jättämiselle on kuitenkin varattava vähintään 15 päivää, jollei hankintailmoitusta lähetetä sähköisesti, jolloin osallistumishakemusten jättämiselle on varattava vähintään 10 päivää. Tarjousajan on oltava rajoitetussa menettelyssä vähintään 10 päivää.

38 §

Määräaikojen lyhentäminen

Tarjousaikaa voidaan lyhentää avoimessa ja rajoitetussa menettelyssä vähintään 22 päivään, jos hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi ennakkoilmoituksen vähintään 52 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen hankintailmoituksen julkaistavaksi toimittamista.

Tarjousaikaa voidaan avoimessa menettelyssä sekä osallistumishakemusten jättämiselle tarkoitettua määräaikaa rajoitetussa menettelyssä, neuvottelumenettelyssä ja kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä lyhentää seitsemällä päivällä, jos hankintailmoitukset toimitetaan julkaistaviksi sähköisesti.

Tarjousaikaa voidaan lyhentää 2 momentissa mainitun lisäksi viidellä päivällä avoimessa menettelyssä ja rajoitetussa menettelyssä, jos hankintayksikkö asettaa tarjousasiakirjat kokonaisuudessaan hankintailmoituk-

sen julkaisupäivänä sähköisesti saataville sekä mainitsee hankintailmoituksessa Internet-osoitteen, jossa asiakirjat ovat saatavilla.

39 §

Määräaikojen pidentäminen

Tarjousaikaa on pidennettävä siten, että tarjoajat voivat perehtyä tarjousten laatimissa tarvittaviin tietoihin, jos tarjouspyyntöasiakirjoja tai riittävän ajoissa pyydettyjä lisätietoja ei ole toimitettu säädettyjen määräaikojen kuluessa taikka jos tarjousten tekeminen edellyttää paikalla käyntiä tai tarjouspyyntöön liittyvien asiakirjojen tarkastusta paikan päällä.

7 luku

Tarjouspyyntö ja hankinnan kohteen määrittäminen

40 §

Tarjouspyyntö

Tarjouspyyntö on tehtävä kirjallisesti ja laadittava niin selväksi, että sen perusteella voidaan antaa yhteismitallisia ja keskenään vertailukelpoisia tarjouksia. Tarjouspyynnössä tai hankintailmoituksessa pyydetään toimittajia esittämään kirjallisesti ja määräaikaan mennessä tarjouksensa.

Jos tarjouspyyntö ja hankintailmoitus eroavat sisällöltään, noudatetaan hankintailmoituksessa ilmoitettua.

Hankintayksikkö voi periä kohtuullisen korvauksen tarjouspyyntöasiakirjoista niiden erityisestä laajuudesta, materiaaleista tai vastaavista seikoista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi.

41 §

Tarjouspyynnön sisältö

Tarjouspyynnössä tai soveltuvin osin hankintailmoituksessa on oltava:

1) hankinnan kohteen määrittely noudattaen, mitä teknisten eritelmien ja vaatimusten

esittämisestä 44 ja 45 §:ssä säädetään, sekä hankinnan kohteeseen liittyvät muut laatuvaatimukset;

2) viittaus julkaistuun hankintailmoitukseen;

3) määräaika tarjousten tekemiselle;

4) osoite, johon tarjoukset on toimitettava;

5) kieli tai kielet, joilla tarjoukset on laadittava;

6) ehdokkaiden tai tarjoajien taloudellista ja rahoituksellista tilannetta, teknistä kelpoisuutta ja ammatillista pätevyyttä koskevat ja muut vaatimukset sekä luettelo asiakirjoista, joita ehdokkaan tai tarjoajan on tätä varten toimitettava;

7) tarjouksen valintaperuste sekä käytettäessä kokonaistaloudellista edullisuutta tarjouksen vertailuperusteet ja niiden suhteellinen painotus tai kohtuullinen vaihteluväli taikka poikkeuksellisissa tapauksissa vertailuperusteiden tärkeysjärjestys; sekä

8) tarjousten voimassaoloaika.

Tarjouspyynnössä tai hankintailmoituksessa on oltava myös muut tiedot, joilla on olennaista merkitystä hankintamenettelyssä ja tarjousten tekemisessä.

42 §

Tarjouspyynnön lähettäminen tai asettaminen ehdokkaiden ja tarjoajien saataville

Hankintayksikön on avoimessa menettelyssä lähetettävä tarjouspyyntö sitä pyytävälle tarjoajalle kuuden päivän kuluessa pyynnöstä, jos pyyntö on tehty riittävän ajoissa ennen tarjousajan päättymistä. Hankintayksikkö voi vaihtoehtoisesti asettaa tarjouspyynnön sähköisesti kokonaisuudessaan tarjoajien saataville hankintailmoituksen julkaisemispäivästä lähtien ilmoituksessa mainitussa Internet-osoitteessa.

Tarjouspyyntö lähetetään rajoitetussa menettelyssä, neuvottelumenettelyssä ja kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä vain niille ehdokkaille, jotka hankintayksikkö on valinnut tarjousmenettelyyn. Tarjouspyyntö on lähetettävä samanaikaisesti kaikille ehdokkaille.

Hankintayksikön on avoimessa menettelyssä toimitettava tarjouspyyntöön liittyvät li-

sätiedot viimeistään kuusi päivää ennen tarjousajan päättymistä. Nopeutetussa menettelyssä, rajoitetussa menettelyssä ja neuvottelumenettelyssä lisätiedot on toimitettava vähintään neljä päivää ennen tarjousajan päättymistä, jos lisätiedot on pyydetty riittävän ajoissa.

43 §

Neuvottelukutsu

Neuvottelumenettelyssä ja kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä ehdokkaille esitettävässä neuvottelukutsussa on oltava tarjouspyyntö tai mahdollinen hankekuvaus taikka ilmoitus siitä, mistä mainitut asiakirjat ovat saatavissa, määräaika asiakirjojen pyytämiseksi sekä tieto asiakirjoista mahdollisesti perittävän maksun suuruudesta ja maksutavasta.

Neuvottelukutsussa on oltava 41 §:n 1 momentissa tarkoitetut tiedot. Kilpailullista neuvottelumenettelyä koskevassa neuvottelukutsussa ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa tarjousaikaa, mutta siinä on ilmoitettava tieto neuvotteluvaiheen alkupäivästä, osoitteesta, jossa neuvottelut tullaan käymään, sekä neuvotteluissa käytettävästä kielestä.

44 §

Hankinnan tekninen määrittely

Hankinnan sisältöä kuvaavat tekniset eritelmit on esitettävä hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä. Teknisten eritelmien on mahdollistettava tarjoajille yhtäläiset mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuun. Tekniset eritelmit eivät saa perusteettomasti rajoittaa kilpailua julkisissa hankinnoissa. Teknisissä eritelmissä on mahdollisuuksien mukaan otettava huomioon vammaisten käyttäjien tarpeet.

Tekniset eritelmit on laadittava:

1) viittaamalla suomalaiseen tai muuhun kansalliseen standardiin, jolla saatetaan voimaan eurooppalainen standardi, eurooppalaiseen tekniseen hyväksyntään, viralliseen tekniseen määrittelyyn, kansainväliseen standardiin tai tekniseen viitteeseen taikka, jos edellä mainittuja ei ole, kansalliseen standardiin, kansalliseen tekniseen hyväksyntään tai kan-

salliseen suunnitteluun, laskentaan tai rakennusurakan toteuttamiseen taikka tuotteiden tuottamiseen liittyvään tekniseen asiakirjaan; viittaukseen on lisättävä ilmaisu ”tai vastaava”;

2) sellaisten suorituskykyä tai toiminnallisia ominaisuuksia koskevien vaatimusten perusteella, jotka ovat riittävän täsmällisiä hankinnan kohteen määrittämiseen ja tarjouksen valintaan;

3) viittaamalla hankinnan kohteen tiettyjen ominaisuuksien osalta 1 kohdan mukaisiin teknisiin määrittelyihin ja tiettyjen ominaisuuksien osalta 2 kohdan mukaisiin vaatimuksiin; taikka

4) suorituskykyä koskevien tai toiminnallisten vaatimusten perusteella ja viittaamalla 1 kohdan mukaisiin teknisiin määrittelyihin olettaen niiden olevan suorituskykyä tai mikäli ne ovat suorituskykyä tai toiminnallisia ominaisuuksia koskevien vaatimusten mukaisia.

Teknisissä eritelmissä ei saa mainita tiettyä valmistajaa tai tiettyä alkuperää olevia tavaroita. Teknisessä eritelmässä ei myöskään saa viitata tavaramerkkiin, patenttiin, tuotetyyppiin, alkuperään, erityiseen menetelmään tai tuotantoon siten, että viittaus suosii tai syrjii tiettyjä tarjoajia tai tavaroita. Tällainen viittaus on poikkeuksellisesti sallittu vain, jos hankintasopimuksen kohdetta ei ole mahdollista riittävän täsmällisesti ja selvästi kuvata muutoin. Viittaukseen on liitettävä ilmaisu ”tai vastaava”.

45 §

Ympäristöominaisuuksia koskevat tekniset eritelmit

Edellä 44 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuihin suorituskykyä ja toiminnallisia ominaisuuksia koskeviin vaatimuksiin voi sisältyä myös ympäristöominaisuuksia koskevia vaatimuksia. Hankintayksikkö voi käyttää vaatimusten esittämiseen eurooppalaisessa, monikansallisessa tai muussa ympäristömerkissä olevia yksityiskohtaisia perusteita tai tarvittaessa niiden osia.

Edellytyksenä ympäristömerkin perusteiden tai niiden osien käyttämiselle on, että:

1) eritelmit soveltuvat hankintasopimuk-

sen kohteena olevien tavaroiden tai palvelujen ominaisuuksien määrittämiseen;

2) merkkiä koskevat vaatimukset kehitetään tieteellisen tiedon pohjalta;

3) kaikki asianomaiset tahot, kuten viranomaiset, kuluttajat, valmistajat, vähittäiskaupan edustajat sekä ympäristöjärjestöt, ovat voineet osallistua merkin laatimiseen; sekä

4) merkki on kaikkien osapuolten saatavilla.

Hankintayksikkö voi ilmoittaa, että tietyllä ympäristömerkillä varustetun tuotteen tai palvelun katsotaan täyttävän ympäristöominaisuuksiin liittyvät vaatimukset. Hankintayksikön on kuitenkin hyväksyttävä myös tarjoajan esittämä muu osoitus, kuten valmistajan tekninen asiakirja tai tunnustetun toimielimen laatima tekninen raportti.

46 §

Tarjouksen vaatimustenmukaisuuden osoittaminen

Tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennusurakan olevan tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten mukainen. Tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset on suljettava tarjouskilpailusta.

Jos hankintayksikkö on laatinut tekniset eritelmät 44 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisesti ja tarjoaja tarjouksessaan osoittaa hankintayksikköä tyydyttävällä tavalla tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennustyön täyttävän hankintayksikön asettamat vaatimukset, hankintayksikkö ei saa hylätä tarjoutusta sillä perusteella, että tarjouksen mukainen tavara, palvelu tai rakennustyö ei ole hankintayksikön viittaaman teknisen määrittelyn mukainen. Tarjoaja voi käyttää osoituksena esimerkiksi valmistajan teknisiä asiakirjoja taikka Suomessa tai muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevan tunnustetun toimielimen teknistä raporttia.

Jos hankintayksikkö on laatinut tekniset eritelmät suorituskykyä tai toiminnallisia ominaisuuksia koskevien vaatimusten perusteella, se ei saa hylätä tarjoutusta sillä perusteella, että tarjous ei ole esitettyjen vaatimusten mukainen, jos tarjottu tavara, palvelu tai rakennustyö on kansallisesti voimaan saate-

tun eurooppalaisen standardin, eurooppalaisen teknisen hyväksynnän, virallisen teknisen määrittelyn, kansainvälisen standardin tai teknisen viitteen mukainen ja nämä tekniset määrittelyt koskevat tarjouspyynnössä edellytetyjä suorituskykyä tai toiminnallisia ominaisuuksia koskevia vaatimuksia. Tarjoajan on osoitettava tarjouksessaan hankintayksikköä tyydyttävällä tavalla, että standardin mukainen tavara, palvelu tai rakennustyö täyttää hankintayksikön asettamat suorituskykyä ja toiminnallisia ominaisuuksia koskevat vaatimukset. Tarjoaja voi käyttää osoituksena esimerkiksi valmistajan teknisiä asiakirjoja taikka Suomessa tai Euroopan unionin muussa jäsenvaltiossa sijaitsevan tunnustetun toimielimen teknistä raporttia.

47 §

Vaihtoehtoiset tarjoukset

Hankintayksikön käyttäessä valintaperusteena kokonaistaloudellista edullisuutta se voi hyväksyä vaihtoehtoisia tarjouksia. Edellytyksenä on, että vaihtoehtoisten tarjousten esittäminen on hankintailmoituksessa ilmoitettu sallituksi. Edellytyksenä on lisäksi, että vaihtoehtoinen tarjous täyttää tarjouspyynnössä esitetyt, hankinnan kohteelta edellytetyt vähimmäisvaatimukset sekä vaatimukset vaihtoehtojen esittämiseksi.

Jos hankintayksikkö on ilmoittanut hyväksyvänsä vaihtoehtoisten tarjousten esittämisen, vaihtoehtoa ei saa hylätä yksinomaan sillä perusteella, että se johtaisi tavarahankinnan sijasta palveluhankintaan tai palveluhankinnan sijasta tavarahankintaan.

48 §

Alihankinta

Hankintayksikkö voi vaatia tarjoajia ilmoittamaan tarjouksessaan, minkä osan sopimuksista se aikoo antaa alihankintana kolmansille, sekä ehdotetut alihankkijat. Tällainen ilmoitus ei rajoita pääasiallisen tarjoajan vastuuta hankinnan toteuttamisesta.

Hankintayksikkö voi velvoittaa käyttöoikeusurakan saajan antamaan aliurakoitsijoille rakennustöitä vähintään 30 prosentin arvosta

käyttöoikeusurakkaan sisältyvien rakennusurakoiden kokonaisarvosta ja antaa samalla ehdokkaille mahdollisuuden lisätä mainittua prosenttiosuutta. Vähimmäisprosentti on ilmoitettava käyttöoikeusurakkaa koskevassa sopimuksessa. Hankintayksikkö voi myös pyytää ehdokkaita määrittelemään sen käyttöoikeusurakkaan liittyvän rakennustyön kokonaisarvon, jonka ne aikovat antaa aliurakoina suoritettavaksi.

49 §

Hankintasopimuksen erityisehdot

Hankintayksikkö voi asettaa hankintasopimuksen toteuttamiselle erityisehtoja, jotka voivat koskea erityisesti ympäristö- ja sosiaalisia näkökohtia, kuten ammatillista koulutusta työpaikalla, kansainvälisen työjärjestön (ILO) sopimusten noudattamista, työoloja ja työehtoja tai vammaisten palvelukseen ottamista. Edellytyksenä on, että ehdot ovat syrjimättömiä ja yhteisöoikeuden mukaisia ja että niistä ilmoitetaan hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Valtion keskushallintoviranomaisen ja tarjouskilpailun voittajaksi valitun yksityisen työnantajan väliseen urakkasopimukseen tulee ennen sopimuksen allekirjoittamista lisätä lauseke, jonka mukaan sopimukseen liittyvissä työsuhteissa on noudatettava vähintään niitä työsuhteen vähimmäisehtoja, joita Suomen lain ja työehtosopimusmääräysten mukaan on noudatettava samanlaatuisessa työssä.

50 §

Verotukseen, ympäristönsuojeluun, työsuojeluun ja työoloja koskeviin säännöksiin liittyvät velvoitteet

Hankintayksikkö voi ilmoittaa tarjouspyynnössä ne viranomaiset, joilta tarjoaja voi saada tietoja verotusta, ympäristönsuojelua, työsuojelua, työoloja tai työehtoja koskeviin säännöksiin liittyvistä velvoitteista. Hankintayksikön on vaadittava tarjoajia ilmoittamaan, että ne ovat tarjousta laatiessaan ottaneet edellä tarkoitetut velvoitteet huomioon.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei vaikuta

63 §:ssä tarkoitettujen hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisten tarjousten tarkastamista koskeviin velvoitteisiin.

51 §

Viestintä

Hankintamenettelyyn liittyvät ilmoitukset ja tietojenvaihto on toimitettava hankintayksikön valinnan mukaan joko kirjeitse, telekopiolla tai sähköisiä välineitä käyttäen. Valittujen viestintävälineiden on oltava yleisesti käytettävissä, eivätkä ne saa rajoittaa toimittajien mahdollisuutta osallistua hankintamenettelyyn.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset hankintadirektiivin ja sen liitteessä X tarkoitetuista viestintään sovellettavista menettelytavoista sekä sähköiseen viestintään sovellettavista teknisistä ja muista edellytyksistä.

8 luku

Ehdokkaiden ja tarjoajien valinta sekä tarjouksen valinta

52 §

Ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuuden arviointi

Ehdokas tai tarjoaja on suljettava tarjouskilpailusta, ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuus muuten arvioitava sekä tarjoajat valittava ennen tarjousten vertailua. Ehdokas tai tarjoaja voidaan kuitenkin 53 tai 54 §:n mukaisesti sulkea tarjouskilpailusta myöhemmin tarjouskilpailun aikana hankintayksikön saatua tiedon poissulkemisen perusteesta.

53 §

Eräisiin rikoksiin syyllistyneiden ehdokkaiden ja tarjoajien sulkeminen tarjouskilpailusta

Hankintayksikön on päätöksellään suljettava ehdokas tai tarjoaja tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos hankintayksikön tiedossa on, että ehdokas tai tarjoaja taikka sen johtohenkilö tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa

käyttävä henkilö on rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla tuomittu jostakin seuraavasta rikoksesta:

1) rikoslain (39/1889) 17 luvun 1 a §:n mukainen osallistuminen järjestäytyneen rikollisjärjestön toimintaan;

2) rikoslain 16 luvun 13 §:n mukainen lahjuksen antaminen, 16 luvun 14 §:n mukainen törkeä lahjuksen antaminen tai 30 luvun 7 §:n mukainen lahjominen elinkeinotoiminnassa;

3) rikoslain 29 luvun 1 §:n mukainen veropetos tai 29 luvun 2 §:n mukainen törkeä veropetos, 29 luvun 5 §:n mukainen avustuspetos, 29 luvun 6 §:n mukainen törkeä avustuspetos, 29 luvun 7 §:n mukainen avustuksen väärinkäyttö;

4) rikoslain 32 luvun 6 §:n mukainen rahanpesu tai 32 luvun 7 §:n mukainen törkeä rahanpesu; taikka

5) rikoslain 47 luvun 3 a §:n mukainen kiskonnantapainen työsyrrjintä.

Tarjouskilpailusta on suljettava myös 1 momentissa mainitun rikoksen johdosta rikoslain 9 luvussa tarkoitettuun yhteisösakoon tuomittu ehdokas tai tarjoaja.

Hankintayksikön on suljettava tarjouskilpailusta ehdokas tai tarjoaja myös muussa valtiossa 1 momentissa mainittua rikosta vastaavasta rikoksesta annetun lainvoimaisen tuomion perusteella. Euroopan yhteisön jäsenvaltioissa säännökset koskevat seuraavia Euroopan yhteisön lainsäädännössä mainittuja rikoksia:

1) yhteisestä toiminnasta rikollisjärjestöön osallistumisen kriminalisoinnista Euroopan unionin jäsenvaltioissa annetun neuvoston puitepäätöksen 98/773/YOS 2 artiklan 1 kohdassa määritellyn rikollisjärjestön toimintaan;

2) lahjominen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan 2 kohdan c alakohdan nojalla sellaisen lahjonnan, jossa on osallisina Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä, torjumista koskevan 26 päivänä toukokuuta 1997 tehdyn yleissopimuksen 3 artiklassa ja lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorilla tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2003/568/YOS 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määritellyllä tavalla;

3) yhteisöjen taloudellisten etujen suoja-

misesta tehdyn yleissopimuksen 1 artiklassa tarkoitettut petokset; sekä

4) rahanpesu sellaisena kuin se on määriteltä rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä annetun neuvoston direktiivin 91/308/ETY 1 artiklassa.

Velvollisuudesta sulkea tarjouskilpailusta tässä pykälässä tarkoitettu rikoksesta tuomittu ehdokas tai tarjoaja voidaan poiketa yleistä etua koskevan pakottavan syyn perusteella tai sillä perusteella, ettei tuomittu henkilö enää työskentele vastuuasemassa tarjouksen tehneessä yrityksessä.

54 §

Muut poissulkemisperusteet

Hankintayksikkö voi päätöksellään sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle ehdokkaan tai tarjoajan, joka on:

1) konkurssissa tai purettavana tai keskeyttänyt liiketoimintansa taikka jonka velkoja on vahvistetulla akordilla, saneerausohjelmalla tai muussa vastaavassa lainsäädäntöön perustuvassa menettelyssä järjestelty;

2) jonka konkurssiin asettaminen tai purkaminen taikka muu 1 kohdassa tarkoitettu menettely on vireillä;

3) saanut ammattinsa harjoittamiseen liittyvästä lainvastaisesta teosta lainvoimaisen tuomion;

4) ammattitoiminnassaan syyllistynyt vakavaan virheeseen, jonka hankintaviranomaisen voi näyttää toteen;

5) laiminlyönyt velvollisuutensa maksaa Suomen tai sijoittautumismaansa veroja tai sosiaaliturvamaksuja; taikka

6) syyllistynyt olennaisesti väärin tietojen antamiseen ilmoittaessaan hankintayksikölle 8 luvun soveltamista koskevia tietoja tai laiminlyönyt vaadittavien tietojen antamisen.

Mitä 1 momentin 3 ja 4 kohdassa säädetään ehdokkaasta ja tarjoajasta, sovelletaan myös, kun virheeseen syyllistynyt tai velvollisuuden laiminlyönyt on ehdokkaan tai tarjoajan johtohenkilö tai sen edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö. Poissulkemisesta koskevassa harkinnassa voidaan ottaa huomioon muun muassa rikkomuksen tai laiminlyönnin vakavuus, yhteys hankinnan kohteeseen, kulunut aika, mahdolliset muut ai-

heutuneet seuraamukset sekä rikkomukseen tai laiminlyöntiin syyllistyneen mahdolliset korjaavat teot.

55 §

Poissulkemisen edellytysten selvittäminen

Hankintayksikkö voi pyytää ehdokailta ja tarjoajilta sekä muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisilta viranomaisilta asianomaisten säännösten mukaisesti todistuksia ja selvityksiä sen tutkimiseksi, koskeeko ehdokasta tai tarjoajaa 53 tai 54 §:ssä tarkoitettu poissulkemisperuste.

Näytöksi on hyväksyttävä 53 §:n ja 54 §:n 1 momentin 3 kohdan osalta toimittajan sijoittautumismaan toimivaltaisen viranomaisen antama ote rikosrekisteristä. Näytöksi myös 54 §:n 1 momentin 1, 2 ja 5 kohdan osalta on hyväksyttävä toimivaltaisen viranomaisen antama todistus.

Jollei ehdokkaan tai tarjoajan sijoittautumismaassa anneta edellä tarkoitettuja otteita tai todistuksia, niiden sijasta näytöksi on hyväksyttävä ehdokkaan tai tarjoajan edustajan sijoittautumismaan lainsäädännön mukainen valahtoinen tai vakuutuksella vahvistettu ilmoitus.

56 §

Ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuutta koskevat vaatimukset ja selvitykset

Hankintayksikkö voi esittää ehdokkaiden tai tarjoajien rahoituksellista ja taloudellista tilannetta, teknistä suorituskykyä ja ammatillista pätevyyttä sekä laatua koskevia vaatimuksia sekä vaatia ehdokkaita ja tarjoajia esittämään niihin liittyviä selvityksiä.

Vaatimusten ja niiden täyttymisen todistamiseksi pyydettyjen selvitysten tulee liittyä ehdokkaan ja tarjoajan edellytyksiin toteuttaa hankinta, ja ne on suhteutettava hankinnan luonteeseen, käyttötarkoitukseen ja laajuuteen. Vaatimuksista ja selvityksistä on ilmoitettava hankintailmoituksessa. Ehdokkaat tai tarjoajat, jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia, on suljettava tarjouskilpailusta.

Hankintayksikön on hankintailmoituksessa

ilmoitettava myös sellaisista objektiivisista ja syrjimättömistä perusteista ja säännöistä, joita se tulee käyttämään rajoitetussa menettelyssä, neuvottelumenettelyssä tai kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä tarjouskilpailuun tai neuvotteluun osallistuvien ehdokkaiden ja tarjoajien valitsemisessa. Hankintayksikön on ilmoitettava myös ehdokkaiden vähimmäismäärä ja, kun se on aiheellista, myös ehdokkaiden enimmäismäärä.

Hankintayksikkö voi pyytää ehdokkaita tai tarjoajia täydentämään tai täsmentämään selvityksiä ja muita asiakirjoja.

57 §

Rekisteritiedot

Hankintayksikkö voi pyytää ehdokasta tai tarjoajaa osoittamaan sijoittautumismaansa lainsäädännön mukaisella:

- 1) rekisteriotteella, että tämä on rekisteröity ammatti- tai elinkeinorekisteriin;
- 2) valahtoisella ilmoituksella tai todistuksella harjoittavansa elinkeinotoimintaa; sekä
- 3) toimiluvalla tai järjestön jäsenyyttä koskevalla todistuksella olevansa oikeutettu palvelun tarjoamiseen sijoittautumismaassaan.

58 §

Taloudellinen ja rahoituksellinen tilanne

Hankintayksikkö voi pyytää ehdokasta tai tarjoajaa osoittamaan rahoituksellisen ja taloudellisen tilanteensa muun muassa seuraavin selvityksin:

- 1) pankin tai luottolaitoksen lausunto taikka selvitys ammatinharjoittajan vastuuvakuutuksesta;
- 2) tuloslaskelma, tase, toimintakertomus, muut tilinpäätösasiakirjat sekä konsernitilinpäätös, jos nämä on julkaistava ehdokkaan tai tarjoajan sijoittumismaassa; sekä
- 3) todistus yrityksen kokonaisliikevaihdosta ja liikevaihdosta hankintasopimuksen kohteena olevalta toimialalta enintään kolmelta viimeksi kuluneelta tilikaudelta, jos liikevaihtoa koskevat tiedot ovat saatavilla.

Jos ehdokas tai tarjoaja ei hyväksyttävästä syystä voi toimittaa hankintayksikön vaatimia asiakirjoja, se voi osoittaa taloudelliseen

tai rahoitukselliseen tilanteeseensa liittyvät tiedot jollakin muulla hankintayksikön hyväksymällä asiakirjalla.

59 §

Tekninen suorituskyky ja ammatillinen pätevyys

Hankintayksikkö voi pyytää ehdokasta ja tarjoajaa osoittamaan teknisen suorituskykynsä ja ammatillisen pätevyytensä seuraavin asiakirjoin:

1) todistus ehdokkaan tai tarjoajan tai yrityksen johtohenkilöiden sekä erityisesti palvelun tai urakan suorittamisesta vastaavien henkilöiden koulutuksesta ja ammatillisesta pätevydestä;

2) luettelo viimeksi kuluneen enintään viiden vuoden aikana toteutetuista rakennusurakoista sekä todistus merkittävimpien urakoiden asianmukaisesta toteuttamisesta; todistuksesta tulee käydä ilmi urakoiden arvo, ajankohta ja toteutuspaikka sekä se, onko työt tehty ammattialan sääntöjen mukaan ja onko ne saatettu asianmukaisesti päätökseen; tarvittaessa toimivaltaisen viranomaisen on toimitettava tiedot suoraan hankintayksikölle;

3) luettelo viimeksi kuluneen enintään kolmen vuoden aikana toteutetuista tärkeimmistä tavarantoimituksista tai palveluista arvoineen, ajankohtineen ja vastaanottajatietoineen; julkisyhteisölle toimitettuja tavaroita tai palveluita koskevan luettelon on oltava asianmukaisesti varmennettu; jos tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu yksityiselle tilaajalle, ostajan antama todistus; jollei tällaista todistusta ole, myös ehdokkaan ja tarjoajan antama vakuutus on hyväksyttävä;

4) selvitys ehdokkaan tai tarjoajan omista ja ulkopuolisista teknisistä asiantuntijoista tai teknisistä laitoksista, erityisesti niistä, jotka ovat vastuussa laadunvalvonnasta sekä rakennusurakoiden osalta selvitys urakoitsijan käytettävissä olevista asiantuntijoista ja toimielmistä;

5) tavara- ja palveluhankinnoissa ehdokkaan tai tarjoajan kuvaus laadunvarmistukseen käyttämistä teknisistä välineistä ja tutkimus- ja kokeilujärjestelmistä;

6) todistus ehdokkaan tai tarjoajan tai sen sijoittautumismaan toimivaltaisen virallisen

laitoksen suorittamasta ehdokkaan tai tarjoajan tuotantokapasiteettia tai palveluntarjoajan teknistä suorituskykyä, tutkimus- tai kokeilujärjestelmiä tai laadunvalvontaa koskevasta tarkastuksesta, jos toimitettavat tavarat tai suoritettavat palvelut ovat monimutkaisia tai niitä tarvitaan poikkeuksellisesti vain tiettyä tarkoitusta varten;

7) selvitys palveluntarjoajan tai rakennusurakoitsijan keskimääräisestä vuotuisesta työvoimasta ja johtohenkilöiden lukumäärästä enintään viimeisen kolmen vuoden aikana;

8) selvitys työvälineistä, kalustosta ja teknisistä laitteista, jotka ovat palveluntarjoajan tai rakennusurakoitsijan käytössä hankinnan toteuttamisessa;

9) selvitys siitä, miltä osin tarjoaja aikoo antaa sopimuksen alihankkijoiden toteutettavaksi;

10) hankittavaa tavaraa koskevat näytteet, kuvaukset ja valokuvat, joiden aitous on hankintayksikön pyynnöstä todistettava, sekä virallisen laadunvalvontaelimen tai toimivaltaiseksi tunnustetun laitoksen todistukset, jotka osoittavat hankinnan kohteena olevien tavaroiden vaatimustenmukaisuuden teknisten eritelmien tai standardien kanssa; sekä

11) selvitys ammattitaidosta, hokkudesta, kokemuksesta tai luotettavuudesta sijoittamis- tai asennuspalveluja edellyttävissä hankinnoissa.

Hankintayksikkö voi hankinnan kohteen sitä edellyttäessä pyytää ehdokkaalta tai tarjoajalta selvityksen rakennusurakan toteuttamisesta tai palvelun suorittamisesta toteutettavista ympäristönhoitotoimenpiteistä. Hankintayksikön vaatiessa riippumattomien toimielinten antamia todistuksia siitä, että toimittaja täyttää ympäristönhoitoa koskevien standardien vaatimukset, sen on viitattava yhteisön ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS) tai alan eurooppalaiseen tai kansainväliseen standardeihin perustuviin ympäristönhoitoa koskeviin standardeihin, jotka yhteisön lainsäädäntöä tai varmentamista koskevia eurooppalaisia tai kansainvälisiä standardeja noudattavat laitokset ovat vahvistaneet. Hankintayksikön on hyväksyttävä myös muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimielinten vastaavat todistukset sekä toimittajien todistukset vastaavista ympäristötoimenpiteistä.

Hankintayksikkö voi hankinnan kohteen sitä edellyttäessä pyytää ehdokkaalta tai tarjoajalta selvityksen laadunvarmistustoimenpiteistä. Hankintayksikön vaatiessa riippumattomien toimielinten antamia todistuksia siitä, että tarjoaja täyttää laadunvarmistusstandardien vaatimukset, sen on viitattava alan eurooppalaisiin standardisarjoihin perustuviin laadunvarmistusjärjestelmiin, jotka varmentamista koskevia eurooppalaisia standardisarjoja noudattavat toimielimet ovat vahvistaneet. Hankintayksikön on hyväksyttävä myös muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimielinten vastaavat todistukset sekä tarjoajien toimittamat todistukset vastaavista laadunvarmistustoimenpiteistä.

60 §

Ehdokkaan ja tarjoajan oikeudellinen muoto sekä ilmoitus vastaavista henkilöistä

Ehdokasta tai tarjoajaa, joka saa tarjota hankinnan kohteena olevia palveluja sijoitautumisensa lainsäädännön mukaan, ei saa hylätä pelkästään sillä perusteella, että sen Euroopan unionin jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, jossa hankintasopimus tehdään, sen on oltava joko luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö.

Hankintayksikkö voi palveluhankinnoissa ja rakennusurakoissa sekä sijoittamis- tai asennustoimia sisältävissä tavarahankinnoissa velvoittaa ehdokkaat tai tarjoajat ilmoittamaan tarjouksissaan tai osallistumishakemuksissaan kyseisen palvelun tai rakennusurakan suorittamisesta vastaavien henkilöiden nimet ja ammatilliset pätevyydet.

61 §

Tarjouskilpailuun osallistuminen ryhmittymänä ja muiden tahojen voimavarojen käyttö

Toimittajat saavat tehdä tarjouksia tai ilmoittautua ehdokkaaksi ryhmittymänä. Hankintayksikkö ei saa edellyttää ehdokkaiden tai tarjoajien ryhmittymältä tiettyä oikeudellista muotoa tarjouksen tai osallistumispyynnön tekemistä varten. Ryhmittymältä voidaan kuitenkin edellyttää tiettyä oikeudellista muotoa sopimusaikana, jos se on tarpeen hankintasopimuksen asianmukaiseksi toteuttamiseksi.

Ehdokas tai tarjoaja voi käyttää hankinnan toteuttamiseen muiden tahojen voimavaroja riippumatta niiden välisten suhteiden oikeudellisesta luonteesta. Ryhmittymä voi käyttää hankinnan toteuttamiseen ryhmittymään kuuluvien tai muiden tahojen voimavaroja. Ehdokkaan tai tarjoajan taikka niiden ryhmittymän on osoitettava hankintayksikölle taloudellista ja rahoituksellista tilannetta, teknistä suorituskykyä ja ammatillista pätevyyttä koskevien sekä muiden vaatimusten täyttyminen. Näyttönä voidaan käyttää esimerkiksi yritysten välisiä sopimuksia tai muita sitoumuksia, joilla osoitetaan, että vaaditut edellytykset täyttävät voimavarat ovat ehdokkaiden tai tarjoajien taikka ryhmittymän käytettävissä.

62 §

Tarjouksen valinta

Tarjouksista on hyväksyttävä se, joka on hankintayksikön kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin hankinnan kohteeseen liittyvien vertailuperusteiden mukaan, tai se, joka on hinnaltaan halvin. Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen vertailuperusteina voidaan käyttää esimerkiksi laatua, hintaa, teknisiä ansioita, esteettisiä ja toiminnallisia ominaisuuksia, ympäristöystävällisyyttä, käyttökustannuksia, kustannustehokkuutta, myynnin jälkeistä palvelua ja teknistä tukea, huoltopalveluja, toimituspäivää tai toimitus- tai toteutusaikaa taikka elinkaarikustannuksia.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, hankintayksikkö voi kokonaistaloudellista edullisuutta arvioidessaan ottaa huomioon myös asianomaisen yleisön tarpeisiin liittyviä taloudellisia ja laadullisia perusteita sekä ympäristövaatimusten täyttämiseen liittyviä perusteita, jos tällaiset perusteet ovat mitattavissa ja liittyvät hankinnan kohteeseen. Samoin edellytyksin hankintayksikkö voi ottaa huomioon myös hankinnan kohteen käyttäjänä toimivan erityisen heikossa asemassa

olevan väestöosan tarpeisiin liittyviä perusteita, jos tällaiset tekijät on määritelty teknisissä eritelmissä.

Käytettäessä valintaperusteena kokonaistaloudellista edullisuutta vertailuperusteet ja niiden suhteellinen painotus on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa. Kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä vastaavat tiedot on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa. Painotus voidaan ilmaista myös ilmoittamalla kohutuullinen vaihteluväli. Jos vertailuperusteiden suhteellisen painotuksen ilmaiseminen ei ole perustellusti mahdollista, vertailuperusteet on ilmoitettava tärkeysjärjestyksessä.

63 §

Poikkeuksellisen alhaiset tarjoukset

Hankintayksikkö voi hylätä hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen. Hankintayksikön on kirjallisesti pyydettävä tarjoajalta kirjallista selvitystä tarjouksen perusteista ennen tarjouksen hylkäämistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu pyyntö voi koskea erityisesti tavaroiden valmistusmenetelmän, palvelun suorittamisen tai rakennusmenetelmän taloudellisia ja teknisiä ratkaisuja, poikkeuksellisen edullisia hankinnan toteuttamista koskevia ehtoja, ehdotetun ratkaisun omintakeisuutta, hankinnan toteuttamispaikan työsuojelua ja työoloja koskevien velvoitteiden noudattamista tai tarjoajan saamaa valtiontukea. Hankintayksikön on tarkistettava tarjouksen pääkohdat selvityksen perusteella.

Hankintayksikkö voi hylätä tarjouksen, joka on hinnaltaan poikkeuksellisen alhainen tarjoajan saaman lainvastaisen valtiontuen vuoksi. Ennen hylkäämispäätöstä tarjoajalle on varattava kohtuullinen aika sen osoittamiseksi, että valtiontuki on myönnetty laillisesti.

64 §

Hankintayksikön antaman tuen huomioon ottaminen tarjousten vertailussa

Jos tarjoajana on hankintayksikön omaan

organisaatioon kuuluva yksikkö taikka, jos tarjoaja on saanut tai on saamassa hankintayksiköltä tarjoushintaan vaikuttavaa taloudellista tukea, hankintayksikön tulee tarjousten vertailussa ottaa huomioon sille aiheutuvat todelliset tarjoushintaan vaikuttavat seikat, kuten edellä mainittu taloudellinen tuki.

III OSA

Kansalliset menettelyt

9 luku

Tarjousmenettely EU-kynnysarvon alittavissa hankinnoissa, liitteen B mukaisissa toissijaisissa palveluhankinnoissa sekä eräissä muissa hankinnoissa

65 §

Hankintamenettelyt

Tämän luvun mukaisia hankintamenettelyjä voidaan käyttää EU-kynnysarvon alittavissa hankinnoissa sekä EU-kynnysarvoista riippumatta liitteen B mukaisissa toissijaisissa palveluhankinnoissa, palveluja koskevissa käyttöoikeussopimuksissa ja suunnittelukilpailuja koskevissa hankinnoissa sen mukaan, kuin 4 luvussa säädetään.

Hankinnoissa käytettävät kilpailuttamismenettelyt määritellään 5 §:n 10—18 kohdassa. Hankinnassa on käytettävä ensisijaisesti avointa tai rajoitettua menettelyä. Hankintayksikkö voi käyttää neuvottelumenettelyä 25 §:n 1 momentissa ja 66 §:ssä säädettyin edellytyksin sekä tehdä suorahankinnan 67 §:ssä säädettyin edellytyksin. Kilpailullisen neuvottelumenettelyn ja puitejärjestelyn käyttöön sovelletaan, mitä 29—32 §:ssä säädetään.

66 §

Neuvottelumenettely

Hankintayksikkö voi käyttää neuvottelumenettelyä tavara- ja palveluhankinnoissa, joiden ennakoitu kokonaisarvo on alle 50 000

euroa, sekä rakennusurakoissa, joiden ennakoitu kokonaisarvo on alle 500 000 euroa.

Hankintayksikkö voi käyttää neuvottelumenettelyä myös:

1) hankinnassa, jonka luonteen vuoksi tarjouspyyntöä ei voida tai sitä ei ole tarkoitukseenmukaista laatia niin tarkasti, että paras tarjous voitaisiin valita avointa tai rajoitettua menettelyä käyttäen;

2) hankinnassa, jonka luonne ei poikkeuksellisesti mahdollista etukäteistä kokonaishinnoittelua tai johon liittyvät riskit eivät poikkeuksellisesti mahdollista etukäteistä kokonaishinnoittelua;

3) tutkimus-, selvitys-, suunnittelu-, arviointi- ja koulutushankinnassa, joka edellyttää palvelun tarjoamisesta vastaavien henkilöiden asiantuntemuksen ja pätevyyden erityistä arviointia;

4) julkisen ja yksityisen sektorin yksittäistä hanketta koskevaan yhteistyöjärjestelyyn liittyvässä hankinnassa tai pysyvää kumppanuussopimusta koskevassa hankinnassa sekä pitkäkestoisessa hankinnassa;

5) valtakunnallisesti tai alueellisesti keskitettävässä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluhankinnassa;

6) moniammatillista erityisosaamista edellyttävässä hankinnassa erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon alalla;

7) poikkeuksellisen kiireellisessä hankinnassa, johon hankintayksikkö ei ole voinut kohtuudella varautua;

8) palvelua koskevassa käyttöoikeussopimuksessa ja käyttöoikeusurakan saajan valinnassa; sekä

9) kun hankinta tehdään vain tutkimusta, kokeilua tai kehittämistä varten eikä taloudellisen kannattavuuden varmistamiseksi tai tutkimus- tai kehittämiskulujen korvaamiseksi.

Hankintayksikön on ennen hankintamenettelyä laadittava kuvaus hankinnan tavoitteista ja pääasiallisesta sisällöstä. Neuvottelumenettely voidaan toteuttaa vaiheittain vähentämällä ehdokkaiden tai tarjoajien määrää. Menettelyn vaihteellisuudesta sekä ehdokkaiden tai tarjoajien vähentämisen perusteista on ilmoitettava hankintailmoituksessa, hankinnan kuvauksessa tai tarjouspyynnössä. Hankintayksikön on neuvoteltava vähintään kolmen ehdokkaan kanssa, jos sopivia ehdokkaita on riittävästi.

67 §

Suorahankinta

Hankintayksikkö voi tehdä suorahankinnan 27 ja 28 §:ssä säädetyin edellytyksin. Lisäksi suorahankintaa voidaan käyttää yksittäisissä tapauksissa sosiaali-, terveys- tai koulutuspalvelujen hankinnoissa, jos tarjouskilpailun järjestäminen, neuvottelumenettelyn käyttö tai palvelun tarjoajan vaihtaminen olisi ilmeisen kohtuutonta tai erityisen epätarkoituksenmukaista asiakkaan kannalta merkittävän hoito- tai asiakassuhteen turvaamiseksi.

68 §

Hankinnasta ilmoittaminen

Hankintayksikön on ilmoitettava julkisesti avoimella tai rajoitetulla menettelyllä, neuvottelumenettelyllä taikka kilpailullisella neuvottelumenettelyllä toteutettavasta hankinnasta, palveluja koskevasta käyttöoikeussopimuksesta ja käyttöoikeusurakasta. Hankintayksikön on ilmoitettava julkisesti myös puitejärjestelystä ja suunnittelukilpailusta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset ilmoitusten lähettämisessä käytettävistä viestintävälineistä, ilmoitusten sisällöstä, julkaisemisesta ja muista ilmoitusvelvollisuuteen liittyvistä seikoista.

69 §

Tarjouspyyntö

Tarjouspyyntö on laadittava niin selväksi, että sen perusteella voidaan antaa yhteismittaisia ja keskenään vertailukelpoisia tarjouksia. Tarjouspyynnössä tai hankintailoituksessa pyydetään toimittajia määräaikaan mennessä esittämään tarjouksensa.

Tarjouspyynnössä tai soveltuvin osin hankintailmoituksessa on oltava:

1) hankinnan kohde noudattaen soveltuvin osin, mitä teknisistä eritelmistä 44 ja 45 §:ssä säädetään;

2) ehdokkaiden tai tarjoajien taloudellista ja rahoituksellista tilannetta, teknistä kelpoisuutta ja ammatillista pätevyyttä koskevat ja muut vaatimukset sekä luettelo asiakirjoista, joita ehdokkaan tai tarjoajan on tätä varten toimitettava;

3) tarjouksen valintaperuste sekä käytettäessä valintaperusteena kokonaistaloudellista edullisuutta vertailuperusteet ja niiden tärkeysjärjestys;

4) määräaika tarjousten tekemiselle;

5) osoite, johon tarjoukset on toimitettava; sekä

6) tarjousten voimassaoloaika.

Tarjouspyynnössä on ilmoitettava myös muut tiedot, joilla on olennaista merkitystä hankintamenettelyssä ja tarjouksen tekemisessä. Tarjouspyynnön laatimisessa voidaan noudattaa soveltuvin osin, mitä 7 luvussa säädetään. Ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuuden arvioimiseksi vaadittavien selvitysten osalta voidaan noudattaa soveltuvin osin, mitä 55—59 §:ssä säädetään.

Jos tarjouspyyntö ja hankintailmoitus eroavat sisällöltään toisistaan, noudatetaan sitä, mitä hankintailmoituksessa ilmoitetaan.

70 §

Tarjouspyynnön tekeminen ja toimittaminen toimittajille

Tarjouspyyntö ja siihen perustuvat tarjoukset on tehtävä kirjallisesti. Tarjouspyyntö ja tarjoukset voidaan tehdä suullisesti vain poikkeuksellisesti neuvottelumenettelyssä ja suorahankinnassa, kuten erityisen kiireellisessä hankinnassa, jos kirjallinen menettely ei perustellusti ole tarkoituksenmukaista. Jos tarjouspyyntöä tai tarjouksia ei ole laadittu kirjallisesti, tarjoajien kanssa käytävistä neuvotteluista tulee pitää pöytäkirjaa, josta ilmenevät menettelyn kulkuun ja tarjoajien asemaan vaikuttavat tiedot.

Tarjouspyyntö on avoimessa menettelyssä toimitettava viipymättä sitä pyytäneille toimittajille tai saatettava toimittajien saataville sähköisiä menettelytapoja käyttäen. Tarjouspyyntö on toimitettava muissa hankintamenettelyissä menettelyyn valituille ehdokkaille. Tarjouspyyntö on toimitettava samanaikaisesti kaikille ehdokkaille.

Ehdokkaille on varattava hankinnan laajuus ja laatu huomioon ottaen kohtuullinen aika tarjousten tekemiseen.

71 §

Tarjoajien valinta

Tarjoajat on rajoitetussa menettelyssä, neuvottelumenettelyssä ja kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä valittava sekä ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuus arvioitava kaikissa hankintamenettelyissä ennalta ilmoitettuja, tarjoajien taloudelliseen ja rahoitukselliseen tilanteeseen, tekniseen suorituskykyyn tai ammatilliseen pätevyyteen liittyviä taikka muita objektiivisia ja syrjimättömiä perusteita noudattaen.

Tarjouskilpailusta tulee sulkea pois ehdokas tai tarjoaja, jolla ei ole teknisiä, taloudellisia tai muita edellytyksiä hankinnan toteuttamiseksi. Ehdokkaiden tai tarjoajien sulkeamisessa tarjouskilpailun ulkopuolelle voidaan noudattaa soveltuvin osin myös, mitä ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuuden arvioinnista 52—59 §:ssä säädetään.

72 §

Tarjouksen valinta

Tarjouksista on hyväksyttävä se, joka on hankintayksikön kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin tai hinnaltaan halvin. Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen arvioinnissa käytettävien vertailuperusteiden tulee liittyä hankinnan kohteeseen ja mahdollistaa tarjousten puolueeton arviointi. Palveluhankinnoissa tai rakennusurakoissa, joissa palvelun tarjoamisesta tai rakennustyöstä vastaavien henkilöiden asiantuntemuksella, ammattitaidolla tai pätevyydellä on erityinen merkitys, vertailuperusteina voidaan käyttää myös hankinnan toteuttamisessa tarvittavaa tarjoajien soveltuvuuden vähimmäisvaatimukset ylittävää laadunhallintaa, pätevyyttä, kokemusta ja ammattitaitoa.

Käytettäessä valintaperusteena kokonaistaloudellista edullisuutta myös arvioinnissa käytettävät vertailuperusteet on ilmoitettava tärkeysjärjestyksessä hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä. Vertailuperusteiden asettamisessa voidaan noudattaa soveltuvin osin myös, mitä 62 §:ssä säädetään.

IV OSA

75 §

Yhteiset säännökset hankintapäätöksen ja hankintasopimuksen tekemisestä, oikeusturvakeinoista sekä erinäiset säännökset*Asiakirjojen julkisuutta koskevien säännösten soveltaminen*

10 luku

Hankintaa koskevat päätökset ja hankintasopimus

73 §

Hankintaa koskevat päätökset ja tiedoksianto

Hankintayksikön on tehtävä ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavista ratkaisuista sekä tarjousmenettelyn ratkaisusta kirjallinen päätös, joka on perusteltava. Päätökseen tulee liittää kirjallinen ohje asian saattamisesta markkinaoikeuteen (*hakemusosoitus*). Päätös perusteluineen sekä hakemusosoitus on annettava tiedoksi kirjallisesti niille, joita asia koskee. Ehdokkaan ja tarjoajan katsotaan saaneen päätöksen ja hakemusosoituksen tiedoksi, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua niiden lähettämisestä.

Hakemusosoitusta koskee soveltuvin osin, mitä hallintolainkäyttölain (586/1996) 3 luvussa valitusosoituksesta säädetään.

74 §

Hankintasopimuksen tekeminen

Hankintapäätöksen tekemisen jälkeen hankintayksikön on tehtävä hankintaa koskeva kirjallinen sopimus. Edellä 16 §:ssä tarkoitetuissa EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa hankintasopimus voidaan tehdä ja päätös panna täytäntöön aikaisintaan 21 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja hakemusosoituksen tiedoksi. Hankintasopimus voidaan kuitenkin tehdä tätä aikaisemminkin, jos sopimuksen tekeminen on ehdottoman välttämätöntä yleistä etua koskevasta pakottavasta syystä tai ennalta arvaamattomasta hankintayksiköstä riippumattomasta syystä.

Hankintayksikön asiakirjojen julkisuuteen ja asiakirjoista perittäviin maksuihin sekä asianosaisen tiedonsaantioikeuteen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), jos hankintayksikkö on mainitun lain 4 §:ssä tarkoitettu viranomainen tai jos sen on muualla laissa olevan säännöksen perusteella noudatettava sanottua lakia.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitettun hankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun osallistuneen oikeuteen saada tieto tarjouksen käsittelyä varten laadituista ja saaduista asiakirjoista sekä hankintayksikön palveluksessa olevan vaitiolovelvollisuuteen sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään asianosaisen oikeudesta asiakirjaan, asiakirjan julkisuuden määräytymisestä sekä tiedonsaantia koskevan asian käsittelemisestä ja ratkaisemisesta.

Hankintayksikön päätökseen, jolla on ratkaistu tiedon saantia asiakirjasta koskeva asia, saa hakea muutosta siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 33 §:ssä säädetään. Toimivaltainen hallinto-oikeus käsittelemään muun kuin viranomaisena toimivan hankintayksikön päätöksestä tehdyn valituksen, on se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirin alueella hankintayksikkö sijaitsee.

Muutoksenhaussa evankelis-luterilaisen kirkon viranomaisen päätökseen noudatetaan, mitä kirkkolaissa säädetään.

11 luku

Oikeusturvakeinot

76 §

Markkinaoikeuden määräämät seuraamukset

Jos hankinnassa on menetelty tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten, Euroopan yhteisön lainsäädännön taikka Maailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen vastaisesti, markkinaoikeus voi hakemuksesta:

1) kumota hankintayksikön päätöksen osaksi tai kokonaan;

2) kieltää hankintayksikköä soveltamasta hankintaa koskevassa asiakirjassa olevaa kohtaa tai muuten noudattamasta virheellistä menettelyä;

3) velvoittaa hankintayksikön korjaamaan virheellisen menettelynsä; taikka

4) määrätä hankintayksikön maksamaan hyvitysmaksua sellaiselle asianosaiselle, jolla olisi ollut todellinen mahdollisuus voittaa tarjouskilpailu virheettömässä menettelyssä.

Hyvitysmaksua voidaan määrätä maksettavaksi, jos 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu toimenpide saattaisi aiheuttaa hankintayksikölle, muiden oikeuksille tai yleisen edun kannalta suurempaa haittaa kuin toimenpiteen edut olisivat taikka jos hakemus on pantu vireille vasta hankintasopimuksen tekemisen jälkeen. Hyvitysmaksua määrättäessä otetaan huomioon hankintayksikön virheen tai laiminlyönnin laatu, hankinnan kokonaisarvo ja hakijalle aiheutuneet kustannukset ja vahinko.

77 §

Asian saattaminen markkinaoikeuteen

Edellä 76 §:n 1 momentissa tarkoitettu hakemus on tehtävä kirjallisesti. Hakemus on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut kirjallisesti tiedon 73 §:n 1 momentissa tarkoitettusta päätöksestä sekä hakemusosoituksen. Hankintasopimuksen tekeminen ei estä hakemuksen käsittelyä.

78 §

Asianosaiset

Hankintaa koskevan asian voi saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi se, jota asia koskee.

Asian voi saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi lisäksi kauppa- ja teollisuusministeriö yhteisön valvontamenettelyä koskevassa asiassa. Edellä 13 §:ssä tarkoitettussa asiassa asian voi saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi myös sellainen valtion tai kunnan viranomaisen taikka muu taho, joka on myöntänyt hankekohtaista tukea rakennushankkeen toteuttamiseen.

79 §

Väliaikaiset kiellot

Edellä 76 §:n 1 momentissa tarkoitettun hakemuksen tultua vireille markkinaoikeus voi kieltää tai keskeyttää päätöksen täytäntöpanon taikka muutoin määrätä hankinnan keskeytettäväksi väliaikaisesti markkinaoikeuden käsittelyn ajaksi. Mainitun momentin 2 kohdassa tarkoitettu kiello ja 3 kohdassa tarkoitettu velvoite voidaan samoin määrätä väliaikaisesti markkinaoikeuden käsittelyn ajaksi.

Päätäessään 1 momentissa tarkoitettusta toimenpiteestä markkinaoikeuden tulee kiinnittää huomiota siihen, ettei toimenpiteestä aiheudu vastapuolelle tai muiden oikeuksille tai yleisen edun kannalta suurempaa haittaa kuin toimenpiteen edut olisivat.

Markkinaoikeuden ylituomari tai markkinaoikeustuomari voi kiireellisessä tapauksessa päättää 1 momentissa tarkoitettusta väliaikaisesta toimenpiteestä.

80 §

Kuuleminen ja muu menettely

Markkinaoikeus ei saa määrätä hankintasiassa väliaikaista kielloa tai keskeytystä eikä ratkaista asiaa varaamatta hankintayksikölle ja muille, joita asia koskee, tilaisuutta tulla kuulluksi. Jos asiassa tarvittavan väliaikaisen toimenpiteen tarkoitus saattaa muuten vaarantua, toimenpide voidaan kuitenkin määrätä varaamatta tilaisuutta tulla kuulluksi.

Markkinaoikeus voi velvoittaa asianosaisen saapumaan istuntoon ja esittämään viireillä olevaa asiaa selventävät asiakirjat. Jos velvoitetta ei täytetä tai asianosainen jää ilman laillista estettä saapumatta markkinaoikeuden istuntoon, asianosainen voidaan sakon uhalla velvoittaa esittämään asiakirjat tai saapumaan istuntoon.

Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvan asian käsittelyyn sovelletaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään, ei kuitenkaan hallintolainkäyttölain 74 §:n 3 momenttia.

81 §

Uhkasakko

Markkinaoikeus voi asettaa 76 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun kiellon ja 3 kohdassa tarkoitetun velvoitteen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Markkinaoikeus voi asettaa uhkasakon myös määrätessään hankinnan keskeyttäväksi väliaikaisesti markkinaoikeuden käsittelyn ajaksi 79 §:n 1 momentin nojalla sekä määrätessään 79 §:n 2 momentin nojalla 76 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun kiellon ja 3 kohdassa tarkoitetun velvoitteen väliaikaisesti markkinaoikeuden käsittelyn ajaksi. Uhkasakon määräämiseen ja tuomitsemiseen sovelletaan, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

82 §

Valituskielto

Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta valittamalla kuntalain (365/1995) eikä hallintolainkäyttölain nojalla sillä perusteella, että päätös on tämän lain vastainen.

83 §

Muutoksenhaku markkinaoikeuden päätökseen

Markkinaoikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Markkinaoikeuden päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää.

84 §

Vahingonkorvaus

Joka tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten, Euroopan yhteisön lainsäädännön taikka Maailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen vastaisella menettelyllä aiheuttaa ehdokkaalle, tarjoajalle tai toimittajalle vahinkoa, on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon.

Kun vahingonkorvausvaatimus koskee tar-

jousmenettelystä aiheutuneita kuluja, korvauksen tuomitsemiseksi riittää kuitenkin, että ehdokas tai tarjoaja näyttää toteen 1 momentissa tarkoitetun virheellisen menettelyn ja sen, että virheettömässä menettelyssä hänellä olisi ollut todellinen mahdollisuus voittaa tarjouskilpailu.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa asioissa toimivaltainen tuomioistuin on oikeudenkäymiskaaren 10 luvun mukainen alioikeus.

12 luku

Erinäiset säännökset

85 §

Tietojen antaminen

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa tai muussa laissa säädetään salassapidosta, hankintayksikön on annettava hankintojen valvontaa ja tietojen vaihtoa varten Suomen viranomaisille ja Euroopan unionin toimielimille yhteisön lainsäädännössä edellytetyssä laajuudessa tilastotietoja ja muita tietoja hankinnan eri vaiheista ja tekemistään hankinnoista. Kauppa- ja teollisuusministeriöllä on oikeus salassapitosäännösten estämättä edelleen antaa tämän lain perusteella saamia tietoja Euroopan yhteisön viranomaisille.

Evankelis-luterilaisen kirkon ja sen seurakuntien asiakirjojen julkisuudesta on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään kirkko-laissa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitetuista, hankintadirektiivin 75 ja 76 artiklassa edellytetyistä tilastointiin liittyvistä velvoitteista sekä hankintayksikön velvollisuudesta laatia hankintadirektiivin 43 artiklassa edellytettyjä hankintamenettelyjä ja hankintapäätöksiä koskevia selvityksiä ja muita tietoja toimitettaviksi Euroopan unionin toimielimille.

86 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa:

1) säätää dynaamisen hankintajärjestelmän ja sähköisen huutokaupan käytön edellytyksistä sekä menettelyyn liittyvistä vaatimuksista; sekä

2) antaa tarkempia säännöksiä tässä laissa tarkoitetun valtionhallinnon hankintatoimen järjestämisestä ja hankintatoimen periaatteista.

87 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2007. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Tällä lailla kumotaan julkisista hankin-

noista 23 päivänä joulukuuta 1992 annettu laki (1505/1992) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen sekä asetus hankinnoista, joihin ei sovelleta lakia julkisista hankinnoista (342/1994).

Tätä lakia sovelletaan hankintoihin, joissa hankintamenettely aloitetaan lain voimaantulon jälkeen. Hankintamenettely katsotaan aloitetuksi hankintailmoituksen julkaisemisen hetkellä. Hankinnoissa, joissa ei edellytetä hankintailmoituksen julkaisemista, hankinta katsotaan aloitetuksi hetkellä, jona tarjouspyyntö tai neuvottelukutsu lähetetään taikka neuvottelut toimittajien kanssa aloitetaan.

Tätä lakia sovelletaan postipalvelualalla toimivien yksiköiden hankintoihin 31 päivään joulukuuta 2007.

Helsingissä 30 päivänä maaliskuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Kauppa- ja teollisuusministeri *Mauri Pekkarinen*

Liite A

ENSISIJAISET PALVELUT¹

Ryhmät	Palvelujen kuvaus	CPC- viitenumero ²	CPV- viitenumero
1	Huolto- ja korjauspalvelut	6112, 6122, 633, 886	50100000 – 50982000 (paitsi 50310000 – 50324200 ja 50116510-9, 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0)
2	Maakuljetuspalvelut ³ , myös panssariautopalvelut ja kuriiripalvelut, paitsi postinkuljetus	712 (paitsi 71235), 7512, 87304	60112000-6 – 60129300-1 (paitsi 60121000 – 60121600, 60122200-1, 60122230-0) ja 64120000-3 – 64121200-2
3	Ilmaliikenteen henkilö- ja tavarankuljetuspalvelut, paitsi postinkuljetus	73 (paitsi 7321)	62100000-3 – 62300000-5 (paitsi 62121000-6, 62221000-7)
4	Maaliikenteen ⁴ ja ilmaliikenteen postinkuljetus	71235, 7321	60122200-1, 60122230-0, 62121000-6 ja 62221000-7
5	Teleliikennepalvelut	752	64200000-8 – 64228200-2, 72318000-7 ja 72530000-9 – 72532000-3
6	Rahoituspalvelut: a) vakuutuspalvelut b) pankki- ja sijoituspalvelut ⁵	ex 81, 812, 814	66100000-1 – 66430000-3 ja 67110000-1 – 67262000-1 ¹
7	Tietojenkäsittelypalvelut ja niihin liittyvät palvelut	84	50300000-8 – 50324200-4, 72100000-6 – 72591000-4 (paitsi 72318000-7 ja 72530000-9 – 72532000-3)
8	Tutkimus- ja kehittämispalvelut ⁶	85	73000000-2 – 73300000-5 (paitsi 73200000-4, 73210000-7, 73220000-0)
9	Laskentatoimen palvelut, tilintarkastus- ja kirjanpito- ja palvelut	862	74121000 – 74121250-0

¹ Jos CPV:n ja CPC:n välillä esiintyy tulkintaeroja, sovelletaan CPC- nimikkeistöä.

² CPC- nimikkeistöä (väliaikainen) käytetty direktiivin 92/50/ETY soveltamisalan määrittelyyn.

³ Paitsi pääluokkaan 18 kuuluvat rautatiekuljetuspalvelut.

⁴ Paitsi pääluokkaan 18 kuuluvat rautatiekuljetuspalvelut.

⁵ Paitsi arvopaperien tai muiden rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskuun, myyntiin, ostoon tai siirtoon liittyvät rahoituspalvelut sekä keskuspankkipalvelut.

Ei sovelleta myöskään maan, olemassa olevien rakennusten tai muun kiinteän omaisuuden hankintaa tai vuokrausta millä tahansa rahoitusmuodolla taikka näihin liittyviä oikeuksia koskeviin palveluihin; tätä lakia sovelletaan kuitenkin missä tahansa muodossa tehdyn osto- tai vuokrasopimuksen kanssa samanaikaisesti, ennen sitä tai sen jälkeen suoritettaviin rahoituspalveluihin.

⁶ Paitsi muut tutkimus- ja kehittämispalvelut kuin ne, joiden hyöty koituu yksinomaan hankintayksikön käytettäväksi tämän omassa toiminnassa ja joiden osalta hankintayksikkö korvaa suoritettua palvelua kokonaan.

10	Markkinatutkimus- ja otanta- tutkimuspalvelut	864	74130000-9 – 74133000-0, 74423100-1, 74423110-4
11	Liikkeenjohdon konsulttipal- velut ⁷ ja niihin liittyvät palve- lut	865, 866	73200000-4 – 73220000-0, 74140000-2 – 74150000-5 (paitsi 74142200-8) ja 74420000-9, 74421000-6, 74423000-0, 74423200-2, 74423210-5, 74871000-5, 93620000-0
12	Arkkitehtipalvelut; tekniset suunnittelupalvelut ja tekniset kokonaispalvelut; kaupunki- suunnittelu- ja maisemasuun- nittelupalvelut; edellisiin liit- tyvät tieteelliset ja tekniset konsulttipalvelut; tekniset tes- taus- ja analysointipalvelut	867	74200000-1 – 74276400-8 ja 74310000-5 – 74323100-0 ja 74874000-6
13	Mainospalvelut	871	74400000-3 – 74422000-3 (paitsi 74420000-9 ja 74421000-6)
14	Rakennusten puhtaanapito- palvelut ja isännöinti- ja kiin- teistöhoitopalvelut	874, 82201- 82206	70300000-4 – 70340000-6 ja 74710000-9 – 74760000-4
15	Palkkio- tai sopimusperustai- set julkaisu- ja painamispal- velut	88442	78000000-7 – 78400000-1
16	Jätevesi- ja jätehuoltopalve- lut: puhtaanapito ja vastaavat pal- velut	94	90100000-8 – 90320000-6 ja 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0

⁷ Paitsi välimies- ja sovittelupalvelut.

Liite B

TOISSIJAISET PALVELUHANKINNAT

Ryhmät	Palvelujen kuvaus	CPC- viitenumero	CPV- viitenumero
17	Hotelli- ja ravintolapalvelut	64	55000000-0 – 55524000-9 ja 93400000-2 – 93411000-2
18	Rautatiekuljetuspalvelut	711	60111000-9 ja 60121000-2 – 60121600-8
19	Vesikuljetuspalvelut	72	61000000-5 – 61530000-9 ja 63370000-3 – 63372000-7
20	Tuki- ja avustavat kuljetuspalvelut	74	62400000-6, 62440000-8, 62441000-5, 62450000-1, 63000000-9 – 63600000-5 (paitsi 63370000-3, 63371000-0, 63372000-7) ja 74322000-2, 93610000-7
21	Oikeudelliset palvelut	861	74110000-3 – 74114000-1
22	Työnvälitys- ja henkilöstönhankintapalvelut ⁸	872	74500000-4 – 74540000-6 (paitsi 74511000-4) ja 95000000-2 – 95140000-5
23	Tutkinta- ja turvallisuuspalvelut, paitsi panssariautopalvelut	873 (paitsi 87304)	74600000-5 – 74620000-1
24	Koulutuspalvelut ja ammatilliset koulutuspalvelut	92	80100000-5 – 80430000-7
25	Terveystieteiden- ja sosiaalipalvelut	93	74511000-4 ja 85000000-9 – 85323000 (paitsi 85321000-5 – 85322000-2)
26	Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut	96	74875000-3 – 74875200-5 ja 92000000-1 – 92622000-7 (paitsi 92230000-2)
27	Muut palvelut ⁹		

⁸ Paitsi työsopimukset.

⁹ Paitsi radio- ja televisiotoiminnan harjoittajien ohjelmien ostoa, kehittämistä, tuotantoa tai yhteistuotantoa koskevat sopimukset sekä radio- ja televisiolähetyksia koskevat sopimukset.

Liite C

Pääluokka F			NACE ¹⁰		CPV-koodi
2-numerota so	3-numerot aso	4-numerot aso	RAKENTAMINEN		
			Kuvaus	Huomautukset	
45			Rakentaminen	Tälle kaksinumerotasolle kuuluu: uudisrakentaminen, entisöinti ja tavanomainen korjaaminen	45000000
	45.1		Rakennusalueen pohjarakentaminen		45100000
		45.11	Rakennusten purku ja raivaus; maansiirto	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: - rakennusten ja muiden rakenteiden purku - rakennusalueen raivaus - maansiirto: rakennusalueen maankaivuu, täyttö- ja tasaustyöt, ojankaivuu, louhintatyöt, räjäytystyöt jne. - maaperän rakentaminen kaivos-toimintaa varten: irtomaan poisto ja muut kaivosten ja kaivosalueiden perustyöt ja esirakentaminen. Tälle nelinumerotasolle kuuluu myös: - rakennusalueen salaojitus - maa- tai metsätalousmaan ojitus	45110000
		45.12	Koeporaus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: - koeporaus, koekairaus ja näytteenotto rakennus-, geofysikaalisiin, geologisiin tai vastaaviin tarkoituksiin. Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: - öljy- tai kaasulähteiden poraus, vrt. 11.20, - vesikaivon poraus, vrt. 45.25,	45120000

¹⁰ Euroopan yhteisön tilastollisesta toimialaluokituksesta 9 päivänä lokakuuta 1990 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 3037/90 (EYVL L 293, 24.10.1990, s. 1), asetus sellaisena kuin se on muutettuna komission asetuksella (ETY) N:o 761/93 (EYVL L 83, 3.4.1993, s. 1).

Jos CPV:n ja NACE:n välillä esiintyy tulkintaeroja, sovelletaan NACE- nimikkeistöä.

				- kuilun syvennys, vrt. 45.25, - öljy- ja kaasukenttien tutkimus, geofysikaalinen, geologinen ja seisminen tutkimus, vrt. 74.20	
	45.2		Rakennusten tai niiden osien raken- taminen		45200000
		45.21	Rakennustyöt	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: kaikenlaisten rakennusten raken- taminen Maa- ja vesirakennustyöt: - siltojen, myös eritasoteiden, tunneleiden, metrotunneleiden rakentaminen - putkijohtojen, tietoliikennekaa- pelien ja voimalinjoiden kauko- verkostojen rakentaminen - putkijohtojen, tietoliikennekaa- pelien ja voimalinjoiden kunnal- lisverkostojen rakentaminen; sii- hen liittyvät asennustyöt - tehdasvalmisteisten rakennusten kokoaminen ja pystyttäminen ra- kennuspaikalla Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: - öljyn ja kaasun tuotantoon liit- tyvät palvelut, vrt. 11.20 - itsevalmistetuista, muista kuin betonisista osista koostuvien ko- konaisten valmiiden rakenteiden pystyttäminen, vrt. 20, 26, 28 - urheilukenttien, uima-aldaiden, urheilusalien, tenniskenttien, golfratojen ja muiden urheilu- alueiden rakentaminen lukuun ottamatta rakennusten pystyttä- mistä, vrt. 45.23 rakennusasen- nus, vrt. 45.3 - rakennusten viimeistely, vrt. 45.4 - arkkitehti- ja insinööripalvelut, vrt. 74.20 - rakentamisen projektinhallinta, vrt. 74.20	45210000

		45.22	Kattorakenteiden pystyttäminen ja kattaminen	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: - kattorakenteiden asennustyöt - katteiden asennustyöt - vesitiivistystyöt	45220000
		45.23	Teiden, katujen, lentokenttien ja urheilualueiden rakentaminen	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: - teiden, katujen, muiden ajoneuvoille ja jalankulkijoille tarkoitettujen liikenneväylien rakentaminen - rautateiden rakentaminen - kiitoratojen rakentaminen - urheilukenttien, uima-altaiden, urheilusalien, tenniskenttien, golfratojen ja muiden urheilualueiden rakentaminen lukuun ottamatta rakennusten pystyttämistä - ajoratamerkintöjen maalaustyöt teillä ja paikoitusalueilla Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: alustavat maansiirtotyöt, vrt. 45.11	45230000
		45.24	Vesirakentaminen	Tälle nelinumerotasolle kuuluu seuraavat rakennustyöt: - vesiväylien, satamien ja jokien, huvivenesatamien, sulkujen jne. rakentaminen - patojen ja aallonmurtajien rakentaminen - ruoppaustyöt - vedenalaiset rakennustyöt	45240000
		45.25	Muu rakentaminen	Tälle nelinumerotasolle kuuluu erilaisille rakenteille yhteiseen piirteeseen erikoistunut rakentaminen, joka edellyttää erityistaitoja tai -laitteita: - perustuksien rakentaminen, mukaan lukien paalutustyöt - kaivojen poraus ja rakentaminen, kuilun syvennys - muiden kuin itsevalmistettujen teräsrunkorakenteiden pystyttäminen - teräksen taivuttaminen	45250000

				<ul style="list-style-type: none"> - muuraustyöt ja katukiveyksen laskeminen - rakennustelineiden ja työtasojen asentaminen ja purku, mukaan lukien telineiden ja tasojen vuokraus - savupiippujen ja teollisuusuunien pystytys <p>Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: rakennustelineiden vuokraus ilman asennusta ja purkamista, vrt. 71.32</p>	
	45.3		Rakennusasennus		45300000
		45.31	Sähköjohtojen ja -laitteiden asennus	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu: seuraavien laitteistojen rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sähköjohdot ja -laitteet - tietoliikennejärjestelmät - sähkölämmitysjärjestelmät - taloantennit - palohälyttimet - varashälyttimet - hissit ja liukuportaat - ukkosenjohdattimet jne. 	45310000
		45.32	Eristystyöt	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu: lämpö-, ääni- tai värinäeristeiden rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen</p> <p>Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: vesitiivistystyöt, vrt. 45.22</p>	45320000
		45.33	Putkityöt	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu: Seuraavien laitteistojen rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vesi- ja viemärilaitteet ja -kalusteet, - kaasulaitteet - lämmitys-, tuuletus-, jäähdytys- tai ilmastointilaitteet ja -putket - palosammutusjärjestelmät 	45330000

				Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: sähkölämmitysjärjestelmien asennus, vrt. 45.31	
		45.34	Muu asentaminen	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: - valaistus- ja merkinantolaitteis- tojen asennus teille, rautateille, lentokentille ja satamiin - muualla luokittelemattomien laitteiden ja laitteistojen raken- nusasennus tai niiden muu raken- taminen	45340000
	45.4		Rakennusten viimeistely		45400000
		45.41	Rappaus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: rakennusten tai muiden rakentei- den sisä- tai ulkopintojen rap- paustyöt laastilla tai stukilla sekä vastaavilla rappausaineilla	45410000
		45.42	Rakennuspuusepän asennustyöt	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: - muiden kuin itsevalmistettujen, puusta tai muista aineista valmis- tettujen ovien, ikkunoiden, oven- ja ikkunankarmien, sovitettujen keittiöiden, portaikkojen, myy- mäkalusteiden asennus - sisätilojen viimeistelytyöt, ku- ten sisäkattojen päällystys, seini- en panelointi, siirrettävien väli- seinien asennus jne. Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: parketin ja muiden puisten lattia- päällysteiden asennus, vrt. 45.43	45420000
		45.43	Lattianpäällystys ja seinien verhoilu	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: rakennusten tai muiden rakentei- den päällystäminen tai laatoitta- minen: - keraamisilla, betonisilla tai ki- visillä seinä- tai lattiatilillä tai - kivillä	45430000

				-parketilla tai muulla puisella lattiapäällysteellä - kokolattiamatoilla tai lino-leumilla, myös kumisella tai muovisella lattiapäällysteellä - mosaiikkisilla, marmorisilla, graniittisilla tai liuskekivisillä seinä- tai lattiapäällysteillä -tapetilla	
		45.44	Maalaus ja lasitus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: rakennusten sisä- ja ulkomaalaus, muiden rakenteiden ulkomaalaus, lasien, peilien jne. asennus Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: ikkunoiden asennus, vrt. 45.42	45440000
		45.45	Muu rakennusten viimeistely	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: - yksityisten uima-altaiden rakentaminen - rakennusten ulkopintojen puhdistaminen höyryllä, hiekkapuhaltamalla ja vastaavalla tavalla - muut muualla luokittelemattomat rakennusten viimeistelytyöt Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: rakennusten ja muiden rakenteiden siivous, vrt. 74.70	45450000
	45.5		Rakennus- tai purkulaitteiden vuokraus käyttäjiin		45500000
		45.50	Rakennus- tai purkulaitteiden vuokraus käyttäjiin	Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: rakennus- tai purkukoneiden ja -laitteiden vuokraus ilman käyttäjää, vrt. 71.32	

N:o 349

Laki**vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista**

Annettu Helsingissä 30 päivänä maaliskuuta 2007

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset ja soveltamisala

1 §

Tarkoitus ja soveltamisala

Vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden on kilpailutettava jäljempänä 12 §:ssä tarkoitetut EU-kynnysarvot ylittävät hankintansa siten kuin tässä laissa säädetään.

Tällä lailla pannaan täytäntöön vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelyjen yhteensovittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/17/EY, jäljempänä *erityisalojen hankintadirektiivi*, sekä vesi- ja energiahuollon, liikenteen sekä telepalvelujen alalla toimivia yksiköitä koskeviin sopimuksiin liittyvien muutoksenhakumenettelyjen soveltamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettu neuvoston direktiivi 92/13/ETY, jäljempänä *toinen valvontadirektiivi*.

2 §

Hankinnoissa noudatettavat periaatteet

Hankintayksikön on käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailuolosuhteet, kohdel-

tava hankintamenettelyn osallistujia tasapuolisesti ja syrjimättä sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintayksiköiden on pyrittävä järjestämään hankintatoimintansa siten, että hankintoja voidaan toteuttaa mahdollisimman taloudellisesti ja suunnitelmallisesti sekä mahdollisimman tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina ympäristönäkökohdat huomioon ottaen. Hankintatoimintaan liittyvien hallinnollisten tehtävien vähentämiseksi hankintayksiköt voivat käyttää puitejärjestelyjä sekä tehdä yhteishankintoja tai hyödyntää muita yhteistyömahdollisuuksia julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.

Jos tarjouskilpailussa ehdokkaana tai tarjoajana on hankintayksikön omistama yhteisö tai laitos taikka toinen hankintayksikkö, sitä on kohdeltava samalla tavoin kuin muita ehdokkaita ja tarjoajia.

3 §

Maaailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen mukaiset ehdot

Maaailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen (SopS 5/1995) soveltamisalaan kuuluvissa hankinnoissa muista sopimusvaltioista oleviin tarjoajiin ja tarjouksiin on sovellettava samoja ehtoja kuin

HE 50/2006
TaVM 26/2006
EV 256/2006

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/17/EY (32004L0017); EUVL N:o L 134, 30.4.2004, s. 1
Komission direktiivi 2005/51/EY (32005L0051); EUVL N:o L 257, 1.10.2005, s. 127
Neuvoston direktiivi 92/13/ETY (31992L0013); EYVL N:o L 076, 23.3.1992, s. 14

Suomesta ja muista Euroopan unionin jäsenvaltioista oleviin tarjoajiin ja tarjouksiin.

4 §

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitetaan:

1) *hankintasopimuksella* kirjallista sopimusta, joka on tehty yhden tai usean hankintayksikön ja yhden tai usean toimittajan välillä ja jonka tarkoituksena on rakennusurakan toteuttaminen, tavaran hankinta tai palvelun suorittaminen taloudellista vastiketta vastaan;

2) *rakennusurakkasopimuksella* hankintasopimusta, jonka tarkoituksena on jonkin liitteessä C tarkoitettuun toimintaan liittyvän rakennustyön tai rakennusurakan toteuttaminen taikka suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä; rakennusurakkasopimuksella tarkoitetaan myös hankintayksikön asettamia vaatimuksia vastaavan rakennusurakan toteuttamista millä tahansa tavalla; rakennusurakka voi olla talon-, maan- tai vesirakennustöiden muodostama taloudellinen tai tekninen kokonaisuus;

3) *tavarahankintasopimuksella* muuta kuin rakennusurakkaa koskevaa hankintasopimusta; tavarahankintasopimuksen kohteena on tavaroiden osto, leasing, vuokraus tai osamaksulla hankkiminen ostooptioon tai ilman niitä; tavarahankintasopimukseksi katsotaan myös sellainen hankintasopimus, jonka kohteena on tavarahankinnan lisäksi kokoamis- ja asennustöitä;

4) *palveluhankintasopimuksella* muuta kuin julkista rakennusurakkaa tai julkista tavarahankintaa koskevaa sopimusta, jonka kohteena on palvelujen suorittaminen; palveluhankintasopimukseksi katsotaan myös sellainen hankintasopimus, jonka kohteena on palvelujen ohella tavaroita, jos palvelujen arvo on suurempi kuin tavaroiden arvo; lisäksi palveluhankintasopimukseksi katsotaan hankintasopimus, johon palvelujen ohella sisältyy liitteessä C tarkoitettuja rakennustöitä;

5) *käyttöoikeusurakalla* muuten samanlaista sopimusta kuin rakennusurakkasopimus, mutta rakennustyön vastikkeena on joko yksinomaan rakennettavan kohteen käyttöoikeus tai tällainen oikeus ja maksu yhdessä;

6) *palveluja koskevalla käyttöoikeussopimuksella* muuten samanlaista sopimusta kuin palveluhankintasopimus, mutta palvelujen vastikkeena on joko oikeus hyödyntää palvelua tai tällainen oikeus ja maksu yhdessä;

7) *toimittajalla* luonnollista henkilöä, oikeushenkilöä tai julkista tahoa taikka edellä tarkoitettujen tahojen ryhmittymää, joka tarjoaa markkinoilla tavaroita tai palveluja taikka rakennustyötä tai rakennusurakoita;

8) *ehdokkaalla* toimittajaa, joka on ilmoittanut halukkuutensa osallistua rajoitettuun menettelyyn, neuvottelumenettelyyn taikka kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn;

9) *tarjoajalla* toimittajaa, joka on jättänyt tarjouksen;

10) *avoimella menettelyllä* hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö julkaisee hankinnasta hankintailmoituksen ja jossa kaikki halukkaat toimittajat voivat tehdä tarjouksen; hankintailmoituksen ohella hankintayksikkö voi lähettää tarjouspyyntöjä soveliaiksi katsomilleen toimittajille;

11) *rajoitetulla menettelyllä* hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö julkaisee hankinnasta hankintailmoituksen ja johon halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua; ainoastaan hankintayksikön valitsemat ehdokkaat voivat tehdä tarjouksen;

12) *neuvottelumenettelyllä* hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö julkaisee hankinnasta hankintailmoituksen ja johon halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua; hankintayksikkö neuvottelee hankintasopimuksen ehdoista valitsemiensa toimittajien kanssa;

13) *suorahankinnalla* hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö julkaisematta hankintailmoitusta valitsee menettelyyn mukaan yhden tai usean toimittajan, jonka kanssa hankintayksikkö neuvottelee sopimuksen ehdoista;

14) *puitejärjestelyllä* yhden tai usean hankintayksikön ja yhden tai usean toimittajan välistä sopimusta, jonka tarkoituksena on vahvistaa tietyn ajan kuluessa tehtäviä hankintasopimuksia koskevat ehdot, kuten hinnat ja suunnitellut määrät;

15) *suunnittelukilpailulla* menettelyä, jolla hankintayksikkö voi hankkia esimerkiksi arkkitehtuuriin, tekniseen suunnitteluun tai tieto-

jenkäsittelyyn suunnitelman, jonka tuomari valitsee kilpailulla; kilpailussa voidaan antaa palkintoja;

16) *dynaamisella hankintajärjestelmällä* täysin sähköistä hankintamenettelyä tavanomaisille ja markkinoilla yleisesti saatavilla oleville hankinnoille; hankintamenettely on rajoitetun keston ajan avoin kaikille kelpoisuusehdot täyttävillä tarjoajille, jotka ovat esittäneet tarjouspyynnön mukaisen alustavan tarjouksen;

17) *sähköisellä huutokaupalla* toistuvaa menettelyä, jonka kuluessa uusia alennettuja hintoja tai tarjouksen sisältämiä tekijöitä koskevia uusia arvoja esitetään sähköisesti ja joka toteutetaan sen jälkeen, kun tarjousten arviointi on saatu kokonaisuudessaan ensimmäisen kerran päätökseen, ja joka mahdollistaa tarjousten luokittelun automaattisen arviointimenetelmän pohjalta; rakennusurakat ja sellaiset palveluhankinnat, joiden sisältönä ovat henkiset suoritukset, eivät voi olla sähköisen huutokaupan kohteena;

18) *teknisellä eritelmällä* hankinnan kohteena olevan tuotteen, palvelun tai materiaalien ominaisuuksien määrittelyä; tällaisia ominaisuuksia ovat muun muassa laatua tai ympäristönsuojelun tasoa, suunnittelua, vaatimustenmukaisuutta ja käyttöön soveltuvuutta sekä tuotteen käytön arviointia, tuotteen turvallisuutta ja mittoja, myyntinimityksiä, termistöä, tunnuksia, testausta ja testausmenetelmiä, pakkauksen merkitsemisen, etiketöinnin, käyttöohjeiden ja tuotantoprosessien ja menetelmien sekä vaatimuksenmukaisuuden arviointimenetelmiä koskevat vaatimukset; julkisissa rakennusurakoissa teknisin eritelmän määriteltäviä ominaisuuksia ovat lisäksi suunnitteluun, kustannuslaskentaan, testaukseen ja tarkastukseen liittyvät säännöt, työn hyväksymisehdot, rakennusmenetelmät sekä rakennustekniikat ja muut valmiiseen työhön ja materiaaleihin tai niiden osiin liittyvät tekniset edellytykset;

19) *teknisellä määrittelyllä* eurooppalaista standardia, eurooppalaista teknistä hyväksyntää, virallista teknistä määrittelyä, kansainvälistä standardia, teknistä viitettä, kansallista standardia, kansallista teknistä hyväksyntää sekä muuta kansallista asiakirjaa, joka liittyy suunnitteluun, laskentaan, työn suoritukseen tai tuotteen käyttöön;

20) *standardilla* tunnustetun standardisointielimen toistuvaan tai jatkuvaan käyttöön hyväksymää teknistä määrittelyä, joka on julkaistu standardina ja jonka noudattaminen ei ole pakollista; standardi on:

a) *kansainvälinen*, jolloin se on kansainvälisen standardisointijärjestön hyväksymä ja yleisesti saatavilla;

b) *eurooppalainen*, jolloin se on eurooppalaisen standardisointijärjestön hyväksymä ja yleisesti saatavilla; taikka

c) *kansallinen*, jolloin se on kansallisen standardisointijärjestön hyväksymä ja yleisesti saatavilla;

21) *eurooppalaisella teknisellä hyväksynnällä* Euroopan unionin jäsenvaltion nimeämän hyväksyntälaitoksen rakennustuotteelle antamaa myönteistä teknistä arviointia tuotteen sopivuudesta tarkoitettuun käyttöön; hyväksyntä perustuu niiden rakennuskohdetta koskevien olennaisten vaatimusten täyttymiseen, joiden pohjalta tuotteelle ominaiset ominaisuudet on määrätty, sekä käyttöolosuhteiden määrittelyyn;

22) *virallisella teknisellä määrittelyllä* teknistä määrittelyä, joka on Euroopan unionin jäsenvaltioiden tunnustama ja joka on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä;

23) *teknisellä viitteellä* mitä tahansa muuta eurooppalaisen standardisointielimen markkinoiden tarpeet huomioon ottavien menettelyjen mukaisesti laatimaa teknistä määrittelyä kuin virallista standardia;

24) *tunnustetulla toimielimellä* testaus- tai kalibrointilaboratorioita ja tarkastus- ja varmentamiselimiä, jotka noudattavat sovellettavia eurooppalaisia standardeja; hankintayksikön on hyväksyttävä myös muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden tunnustettujen toimielinten antamat todistukset;

25) *yhteisellä hankintanimikkeistöllä (CPV)* yhteisestä hankintasanastosta (CPV) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2195/2002 tarkoitettua viitenimikkeistöä;

26) ilmaisulla *kirjallinen* sanojen tai numeroiden yhdistelmää, joka voidaan lukea, tuottaa uudelleen ja sen jälkeen antaa tiedoksi; ilmaisu voi sisältää sähköisessä muodossa lähetettyjä ja tallennettuja tietoja;

27) ilmaisulla *sähköinen muoto* viestintä-

muotoa, jossa käytetään sähkötekniisiä tietojen käsittely- ja tallennusvälineitä ja jossa tietoja levitetään, välitetään tai vastaanotetaan johtoja pitkin, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella tavalla.

2 luku

Soveltamisalaan kuuluvat yksiköt ja toiminnot

5 §

Hankintayksiköt

Tässä laissa tarkoitettuja hankintayksiköitä ovat yhtä tai useaa 6—9 §:ssä tarkoitettua toimintaa harjoittavat valtion, kuntien ja kuntayhtymien viranomaiset, liikelaitokset, julkisoikeudelliset laitokset sekä edellä mainittujen tahojen muodostamat yhteenliittymät.

Tässä laissa tarkoitettuja hankintayksiköitä ovat lisäksi 6—9 §:ssä tarkoitettua toimintaa harjoittavat julkiset yritykset sekä viranomaisen myöntämän erityis- tai yksinoikeuden nojalla toimivat yksiköt.

Edellä 1 momentissa *julkisoikeudellisella laitoksella* tarkoitetaan oikeushenkilöä, joka on nimenomaisesti perustettu tyydyttämään sellaisia yleisen edun mukaisia tarpeita, joilla ei ole teollista tai kaupallista luonnetta ja:

- 1) jota rahoittaa pääasiallisesti 1 momentissa tarkoitettu hankintayksikkö;
- 2) jonka johto on 1 momentissa tarkoitettujen hankintayksikön valvonnan alainen; taikka
- 3) jonka hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä 1 momentissa tarkoitettu hankintayksikkö nimeää yli puolet.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja *julkisia yrityksiä* ovat sellaiset yhteisöt, joihin viranomaiset voivat suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa omistuksen, rahoitusosuuden tai yritystä koskevien sääntöjen perusteella; yksikön katsotaan kuuluvan viranomaisen määräysvaltaan erityisesti silloin, jos viranomaisen:

- 1) suoraan tai välillisesti omistaa enemmistön kyseisen yrityksen merkitystä pääomasta;
- 2) hallitsee enemmistöä yrityksen osakkeisiin perustuvasta äänioikeudesta, taikka
- 3) voi nimittää yli puolet yhteisön hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä.

Edellä 2 momentissa *erityis- ja yksinoikeuksilla* tarkoitetaan sellaisia oikeuksia, jotka perustuvat lakiin tai jotka toimivaltainen viranomaisen on lain nojalla myöntänyt ja joilla varataan 6—9 §:ssä tarkoitettujen toiminnan harjoittaminen yhdelle tai useammalle yksikölle, mikä vaikuttaa merkittävästi muiden yksiköiden mahdollisuuksiin harjoittaa kyseistä toimintaa.

6 §

Energiahuolto

Tätä lakia sovelletaan kaasun ja lämmön verkkotoiminnan harjoittamiseen, kaasun tai lämmön toimittamiseen näihin verkkoihin ja maakaasumarkkinalaissa (508/2000) tarkoitettujen järjestelmävastuun hoitamiseen.

Tätä lakia ei sovelleta, jos muu kuin 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu hankintayksikkö toimittaa sivutuotteena syntyvää kaasua tai lämpöä julkisen palvelun verkkoihin seuraavien ehtojen täytyessä:

- 1) kaasua tai lämpöä tuotetaan muun kuin 1 momentissa tarkoitettujen toiminnan harjoittamiseksi;
- 2) yleiseen verkkoon toimittamisen tarkoituksena on sivutuotteena syntyvän energian hyödyntäminen; ja
- 3) yleiseen verkkoon toimitettava osuus kaasun tai lämmön kokonaistuotannosta on enintään 20 prosenttia yksikön liikevaihdosta laskettuna viimeksi kuluneiden kolmen vuoden keskimääräisen liikevaihdon mukaan, kulloinkin kuluva vuosi mukaan lukien.

Tätä lakia sovelletaan sähkön verkkotoiminnan harjoittamiseen, sähkön toimittamiseen näihin verkkoihin sekä sähkömarkkinalain (386/1995) tarkoitettujen järjestelmävastuun hoitamiseen.

Tätä lakia ei sovelleta, jos muu kuin 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu hankintayksikkö toimittaa sähköä julkisen palvelun verkkoihin seuraavien ehtojen täytyessä:

- 1) sähköä tuotetaan muun kuin edellä 3 momentissa tarkoitettujen toiminnan harjoittamiseksi;
- 2) yleiseen verkkoon toimittamisen tarkoituksena on tasata yksikön oman kulutuksen vaihteluja; ja
- 3) yleiseen verkkoon toimitettavan sähkön

osuus on enintään 30 prosenttia yksikön energian kokonaistuotannosta laskettuna viimeksi kuluneiden kolmen vuoden keskimääräisen tuotannon mukaan, kulloinkin kuluva vuosi mukaan lukien.

Tätä lakia sovelletaan toimintoihin, jotka liittyvät maantieteellisen alueen hyödyntämiseen polttoturpeen etsimiseksi tai nostamiseksi.

Tätä lakia ei sovelleta mihinkään tässä pykälässä tarkoitettuun energiahuoltoon liittyvään energian tai sen tuottamista varten tarvittavan polttoaineen hankkimiseen.

7 §

Vesi

Tätä lakia sovelletaan vesihuoltolaissa (119/2001) tarkoitettuun yhdyskunnan vesihuoltoon.

Tätä lakia sovelletaan myös hankintoihin ja suunnittelukilpailuihin, jotka:

1) edellä 1 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittava hankintayksikkö tekee tai järjestää ja jotka liittyvät vesirakennushankkeisiin, maan kasteluun tai kuivatukseen; ja

2) talousvedeksi hankittavan veden osuus hankkeissa taikka kastelu- tai kuivatusjärjestelmissä tuotettavan veden koko määrästä on yli 20 prosenttia.

Tätä lakia ei sovelleta, jos muu kuin 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu hankintayksikkö toimittaa talousvettä julkisen palvelun verkoihin seuraavien ehtojen täytyessä:

1) talousvettä tuotetaan muun kuin edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen toiminnan harjoittamiseksi;

2) yleiseen verkkoon toimittamisen tarkoituksena on tasata yksikön oman kulutuksen vaihteluja; ja

3) yleiseen verkkoon toimitettavan yli jäävän talousveden osuus on enintään 30 prosenttia yksikön talousveden kokonaistuotannosta laskettuna viimeksi kuluneiden kolmen vuoden keskimääräisen tuotannon mukaan, kuluva vuosi mukaan lukien.

Tätä lakia ei sovelleta tässä pykälässä tarkoitettujen hankintayksikön tekemään raakaveden hankintaan.

8 §

Eräät liikenteen palvelut

Tätä lakia sovelletaan sellaisten verkkojen rakentamiseen, huoltoon, ylläpitoon sekä tarjoamiseen, joiden tarkoituksena on tarjota julkisia kuljetuspalveluita rautateitse, raitioiteitse, johdinautoilla, linja-autoilla tai metrolla. Kuljetuspalvelujen verkolla tarkoitetaan palvelua, jota tarjotaan viranomaisen toiminnalle asettamien ehtojen mukaisesti. Ehdot voivat koskea liikennöitäviä reittejä, käytävissä olevaa kuljetuskapasiteettia tai vuorotiheyttä.

Tätä lakia ei sovelleta yleisölle linja-autokuljetuspalveluja tuottaviin yksiköihin, jos muut yksiköt voivat vapaasti tarjota samoja palveluja joko yleisesti tai tietyllä maantieteellisellä alueella samoin edellytyksin kuin hankintayksiköt.

Tätä lakia sovelletaan lentokenttien, meri- tai sisävesisatamien ylläpitoon taikka terminaalipalvelujen tarjoamiseen lento-, meri- tai sisävesiliikenteen harjoittajille.

9 §

Postipalvelut

Tätä lakia sovelletaan postipalvelulain (313/2001) mukaisten postipalvelujen tarjoamiseen sen mukaan kuin 64 §:n 4 momentissa säädetään.

10 §

Useita toimintoja koskevat hankintasopimukset

Useita toimintoja koskevaan hankintaan sovelletaan sitä toimintoa koskevia säännöksiä, johon liittyen hankinta ensisijaisesti tehdään.

Jos jokin näistä toiminnoista kuuluu tämän lain soveltamisalaan ja jokin toinen toiminto kuuluu julkisista hankinnoista annetun lain soveltamisalaan ja, jos objektiivisesti on mahdotonta määritellä, mihin toimintoon hankinta ensisijaisesti kohdistuu, se on tehtävä hankintalain mukaisesti.

Jos jokin näistä toiminnoista kuuluu tämän lain soveltamisalaan ja jokin toinen toiminto

ei kuulu tämän lain eikä hankintalain soveltamisalaan, ja jos objektiivisesti on mahdotonta määritellä, minkä toiminnon toteuttamiseksi hankintasopimus ensisijaisesti tehdään, se on tehtävä tämän lain mukaisesti.

11 §

Suoraan kilpailulle avoin toiminto

Tätä lakia ei sovelleta hankintoihin, jotka tehdään sellaisen toiminnon suorittamiseksi, jonka osalta on erityisalojen hankintadirektiivin 30 artiklan mukaisesti komission päätöksellä vahvistettu, että toiminto on suoraan avoin kilpailulle markkinoilla, joille pääsyä ei ole rajoitettu.

Hankintayksiköt voivat tehdä hakemuksen Euroopan yhteisöjen komissiolle 1 momentissa tarkoitetun vahvistamismenettelyn käynnistämiseksi. Hakemus on lähetettävä tiedoksi kauppaja- ja teollisuusministeriölle.

3 luku

Kynnysarvot ja hankinnan ennakoitun arvon laskeminen sekä poikkeukset soveltamisalasta

12 §

Kynnysarvot

EU-kynnysarvot, jotka perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2004/17/EY ja 2004/18/EY muuttamisesta hankintoja koskevien sopimusten tekemiseen sovellettavien kynnysarvojen osalta annettuun komission asetukseen (EY) N:o 2083/2005, ovat:

1) 422 000 euroa tavaroita ja palveluja koskevilla hankinnoissa; ja

2) 5 278 000 euroa rakennusurakoita koskevilla hankinnoissa.

Euroopan yhteisöjen komissio tarkistaa kynnysarvot kahden vuoden välein erityisalojen hankintadirektiivin 68 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti ja julkaisee tarkistettujen kynnysarvojen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, jolloin 1 momentin mukaisten arvojen tilalle tulevat Euroopan yhteisöjen komission kulloinkin tekemien tarkistusten mukaiset arvot. Kauppaja- ja teollisuusministeriön on

viivytyksettä ilmoitettava virallisessa lehdessä kynnysarvojen muutoksista Euroopan yhteisöjen komission tekemien tarkistusten mukaisesti.

13 §

Hankinnan ennakoitun arvon laskeminen

Hankinnan ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena on käytettävä suurinta maksettavaa kokonaiskorvausta ilman arvonlisäveroa. Arvoa laskettaessa on otettava huomioon myös hankinnan mahdolliset vaihtoehtoiset toteuttamistavat ja sopimukseen sisältyvät optio- ja pidennysehdot sekä ehdokkaille tai tarjoajille maksettavat palkkiot tai maksut.

Rakennusurakan ennakoitua arvoa laskettaessa on otettava huomioon urakan arvo sekä sellaisten urakan toteuttamisessa tarpeellisten tavaroiden ennakoitu kokonaisarvo, jotka hankintayksikkö antaa urakoitsijan käyttöön.

Jos hankinta toteutetaan samanaikaisesti erillisinä osina, kaikkien vastaavien osien ennakoitu kokonaisarvo on otettava huomioon hankintasopimuksen ennakoitua arvoa laskettaessa. Jos osien yhteenlaskettu arvo ylittää 12 §:ssä tarkoitetun kynnysarvon, jokaisen osan hankinnassa on noudatettava tätä lakia.

Tavara- ja palveluhankintoihin sisältyviin osiin, joiden ennakoitu arvo on alle 80 000 euroa, sekä rakennusurakoihin sisältyviin osiin, joiden ennakoitu arvo on alle 1 miljoona euroa, ei sovelleta tätä lakia, jos tällaisten osien yhteenlaskettu arvo on enintään 20 prosenttia kaikkien osien yhteisarvosta.

Ennakoidun arvon on päätettävä silloin, kun hankintayksikkö toimittaa hankintailmoituksen julkaistavaksi tai muuten aloittaa hankintamenettelyn.

14 §

Eräiden palveluhankintojen ennakoitun arvon laskeminen

Hankinnan ennakoitun arvon laskennassa perusteena on käytettävä:

1) vakuutuspalvelussa maksettavia vakuutusmaksuja ja muita korvauksia;

2) pankkipalvelussa ja muussa rahoituspal-

velussa maksettavia maksuja, palkkioita, kor-
koja ja muita korvauksia;

3) suunnittelua koskevassa palveluhankin-
nassa maksettavia maksuja, palkkioita ja
muuta korvauksia;

4) suunnittelukilpailussa, joka järjestetään
palveluhankintaan johtavan menettelyn
osana, palveluhankinnan ennakoitua arvoa
sekä mahdollisia osallistumispalkkioita ja
maksuja; sekä

5) muussa suunnittelukilpailussa osallistu-
jille maksettavia palkkioita ja maksuja sekä
myöhemmin, 29 §:n 9 kohdan mukaisesti
suorahankintana tehtävän palveluhankinnan
ennakoitua arvoa, jos hankintayksikkö ei
sulje suunnittelukilpailua koskevassa ilmoi-
tuksessa palveluhankintaa pois hankintame-
nettelystä.

15 §

Ennakoidun arvon laskeminen sopimus- kaudelta

Jos tavarahankintasopimuksen kohteena on
tavaroiden leasing, vuokraus tai osamaksulla
hankkiminen, sopimuksen ennakoidun arvon
laskennassa perusteena on käytettävä:

1) määräaikaisen, enintään 12 kuukautta
voimassa olevan sopimuksen ennakoitua voi-
massaolon aikaista kokonaisarvoa tai määrä-
aikaista, yli 12 kuukautta voimassa olevan
sopimuksen kokonaisarvoa arvioitu jäännös-
arvo mukaan lukien; taikka

2) toistaiseksi tai määrittelemättömän ajan
voimassa olevan sopimuksen ennakoitua
kuukausiarvoa kerrottuna luvulla 48.

Säännöllisesti toistuvien tai määräajoin uu-
distettavien tavara- tai palveluhankintoja kos-
kevien sopimusten ennakoidun arvon lasken-
nassa perusteena on käytettävä:

1) viimeksi kuluneiden 12 kuukauden tai
viimeksi kuluneen varainhoitokauden aikana
peräkkäin tehtyjen vastaavien hankintojen
yhteisarvoa seuraavan 12 kuukauden aikana
tapahtuvat muutokset määrissä tai arvoissa
huomioon ottaen; taikka

2) niiden hankintojen ennakoitua yhteisar-
voa, jotka tehdään ensimmäistä tavarantoimi-
tusta seuraavien 12 kuukauden aikana taikka,
jos kysymys on yli 12 kuukautta voimassa
olevasta sopimuksesta, sitä seuraavan varain-
hoitokauden aikana.

Sellaisissa palveluhankintasopimuksissa,
joissa ei ilmoiteta kokonaishintaa, ennakoi-
dun arvon laskennassa perusteena on käytet-
tävä:

1) määräaikaisissa, enintään 48 kuukautta
voimassa olevissa hankintasopimuksissa voi-
massaolon aikaista ennakoitua kokonaisar-
voa; taikka

2) toistaiseksi voimassa olevissa tai yli 48
kuukautta voimassa olevissa hankintasopi-
muksissa kuukausiarvoa kerrottuna luvulla
48.

Puitejärjestelyssä hankinnan ennakoidun
arvon laskennassa on käytettävä kaikkien jär-
jestelyn keston ajaksi suunniteltujen hankin-
tasopimusten ennakoitua kokonaisarvoa.

16 §

Kielto jakaa hankintaa tai yhdistellä hankintoja keinotekoisesti

Hankintaa ei saa jakaa eriin, osittaa tai
laskea eikä hankintoja yhdistellä poikkeuk-
sellisin menetelmin tämän lain tai edellä 10
§:ssä tarkoitetuissa tapauksissa hankintalain
säännösten soveltamisen välttämiseksi. Tava-
rahankintaa tai palveluhankintaa ei myöskään
saa liittää rakennusurakkaan tai hankintoja
muutoin yhdistellä keinotekoisesti tämän lain
säännösten soveltamisen välttämiseksi.

17 §

Yleiset hankintoja koskevat poikkeukset soveltamisalasta

Tätä lakia ei sovelleta:

1) rakennusurakoita tai palveluja koskeviin
käyttöoikeussopimuksiin, joita yhtä tai useaa
tässä laissa tarkoitettua toimintoa harjoittava
hankintayksikkö tekee näiden toimintojen
harjoittamiseksi;

2) hankintoihin, joiden tarkoituksena on
jälleenmyynti tai vuokraus ulkopuolisille ta-
hoille, jos hankintayksiköllä ei ole erityis- tai
yksinoikeutta myydä tai vuokrata hankinnan
kohdetta ja jos muut yksiköt voivat myydä tai
vuokrata sen samoin edellytyksin kuin han-
kintayksiköt;

3) hankintoihin, joita hankintayksikkö tee-
kee muun kuin 6—9 §:ssä tarkoitettun toimin-

non harjoittamiseksi, jollei 10 §:stä muuta johdu;

4) hankintoihin, jotka liittyvät tässä laissa tarkoitetun toiminnon harjoittamiseen kolmansissa maissa, jos Euroopan yhteisön alueella olevaa verkkoa tai maantieteellistä aluetta ei käytetä;

5) hankintoihin, jotka ovat salassa pidettäviä tai joiden toteuttaminen edellyttää lakiin perustuvia erityisiä turvatoimenpiteitä taikka, jos valtion keskeiset turvallisuusedut sitä vaativat;

6) hankintoihin, joita koskevat muut menettelysäännöt ja jotka tehdään

a) Suomen ja yhden tai useamman kolmannen maan välisen kansainvälisen sopimuksen nojalla, joka koskee tavarahankintoja tai rakennusurakoita allekirjoittajavaltioiden yhteisen rakennusurakan toteuttamiseksi tai hyödyntämiseksi taikka palveluhankintoja allekirjoittajavaltioiden yhteisen hankkeen toteuttamiseksi tai hyödyntämiseksi;

b) kansainvälisen järjestön erityismenettelyn nojalla; taikka

c) joukkojen sijoittamiseen liittyvän kansainvälisen sopimuksen nojalla, joka koskee jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa toimivia yrityksiä.

18 §

Palveluhankintoja koskevat poikkeukset soveltamisalasta

Tätä lakia ei sovelleta palveluhankintoihin, jotka koskevat:

1) maan, olemassa olevien rakennusten tai muun kiinteän omaisuuden hankintaa tai vuokrausta millä tahansa rahoitusmuodolla taikka näihin liittyviä oikeuksia;

2) välimies- ja sovittelupalveluja;

3) arvopaperien tai muiden rahoitusvälineiden liikkeeseen laskemiseen, ostoon, myyntiin ja siirtoon liittyviä rahoituspalveluja, kuten liiketoimia, joilla hankintayksikkö hankkii varoja tai pääomaa;

4) työsopimuksia; taikka

5) tutkimus- ja kehittämispalveluja paitsi, jos niistä saatava hyöty koituu yksinomaan hankintayksikölle sen toiminnassa käytettäväksi ja hankintayksikkö korvaa suoritettujen palvelun kokonaan.

Edellä 1 momentista poiketen tätä lakia sovelletaan kuitenkin missä tahansa muodossa tehdyn osto- tai vuokrasopimuksen kanssa samanaikaisesti, ennen sitä tai sen jälkeen tehtäviin rahoituspalveluja koskeviin sopimuksiin.

Hankittaessa yksinomaan liitteessä B lueteltuja palveluja tai hankittaessa niitä yhdessä liitteessä A lueteltujen palvelujen kanssa siten, että liitteen B palvelujen arvo ylittää liitteen A mukaisten palvelujen arvon, sovelletaan ainoastaan, mitä 40 ja 41 §:ssä teknisistä eritelmistä ja mitä 23 §:ssä tarkoitetusta jälki-ilmoituksesta säädetään.

19 §

Hankinnat hankintayksikön sidosyritykseltä tai yhteisyryitykseltä

Tätä lakia ei sovelleta hankintoihin, jotka hankintayksikkö tekee sidosyritykseltä tai yhteisyryitykseltä.

Sidosyrityksellä tarkoitetaan sellaista yritystä, jonka vuosittaiset tilinpäätökset yhdistellään hankintayksiköiden tilinpäätösten kanssa kirjanpitolain (1336/1997) mukaisesti. Kirjanpitolain soveltamisalaa kuulumattomien yksiköiden osalta sidosyrityksellä tarkoitetaan sellaista yritystä, johon hankintayksikkö voi suoraan tai välillisesti käyttää 5 §:n 4 momentissa tarkoitettua määräysvaltaa tai joka voi käyttää määräysvaltaa hankintayksikköön taikka joka on hankintayksikönä toisen yrityksen määräysvallan alainen omistuksen, rahoitusosuuden tai yritystä koskevien sääntöjen nojalla. *Yhteisyryityksellä* tarkoitetaan useista hankintayksiköistä koostuvaa, tässä laissa tarkoitettua toimintaa harjoittavaa yritystä.

Edellä 2 momentissa on lisäksi edellytyksenä, että vähintään 80 prosenttia sidosyrityksen tai yhteisyryityksen kolmen viimeisen vuoden tavarantoimitusten, palvelujen tai rakennusurakoiden keskimääräisestä liikevaihdosta muodostuu toimituksista hankintayksiköille, joihin sillä on sidossuhde. Jos liikevaihtotietoja kolmelta viimeksi kuluneelta vuodelta ei ole käytettävissä, voi yritys osoittaa liikevaihdon toteutumisen todennäköiseksi, muun muassa esittämällä tietoja tulevasta liiketoiminnasta. Jos useampi kuin yksi

yritys tarjoaa hankintayksikölle samoja palveluja, tavarantoimituksia tai rakennusurakointia, 80 prosentin osuutta laskettaessa on otettava huomioon näiden yritysten suorittamista palveluista, tavarantoimituksista ja rakennusurakoinnista muodostuva kokonaisliikvaihto.

Lakia ei sovelleta hankintoihin, joita yhteisyrittäjä tekee yhdeltä sen omistavalta hankintayksiköltä, tai hankintayksikkö tekee omistuksessaan olevalta yhteisyrittäjästä, edellyttäen, että yhteisyrittäjä on perustettu vähintään kolmen vuoden ajaksi ja että yhteisyrittäjän perustamisasiakirjassa todetaan yhteisyrittäjän perustaneiden hankintayksiköiden kuuluvan siihen vähintään saman ajan.

20 §

Yksinoikeuteen perustuvat palveluhankinnat

Tätä lakia ei sovelleta palveluhankintoihin, jotka tehdään toiselta hankintayksiköltä tai hankintayksiköiden yhteenliittymältä sille Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisella lailla, asetuksella tai hallinnollisella määräyksellä annetun palvelujen tuottamista koskevan yksinoikeuden perusteella.

21 §

Hankintojen varaaminen työkeskuksille

Hankintayksikkö voi rajoittaa tarjouskilpailuun osallistumisen työkeskuksille tai vastaaville yksiköille taikka varata hankinnan toteuttamisen tapahtuvaksi työohjelmien yhteydessä, jos asianomaisten työntekijöiden enemmistö on vammaisia, jotka eivät vammansa luonteen tai vakavuuden vuoksi voi harjoittaa ammattitoimintaa tavanomaisissa olosuhteissa. Hankintailmoituksessa on ilmoitettava sopimuksen olevan varattu työkeskukselle tai työohjelman yhteydessä toteutettavaksi.

22 §

Hankinnat yhteishankintayksiköltä

Hankintayksikön, joka hankkii tavaroita, palveluja tai rakennusurakoita käyttäen yhteishankintayksikköä, katsotaan noudattaneen

tätä lakia, jos yhteishankintayksikkö on noudattanut sitä.

Yhteishankintayksiköllä tarkoitetaan sellaista hankintayksikköä, joka hankkii toisille hankintayksiköille tavaroita tai palveluja taikka tekee näille tavaroita, palveluja tai rakennusurakoita koskevia hankintasopimuksia tai puitejärjestelyjä. Edellytyksenä on, että yhteishankintayksikkö toimii edellä mainittujen tehtävien hoitamiseksi ja että se on nimenomaisesti perustettu hoitamaan näitä tehtäviä taikka näiden tehtävien hoitaminen on säädetty tai määrätty yhteishankintayksikön toimialaksi.

4 luku

Velvollisuus ilmoittaa hankinnoista, hankintamenettelyt ja määräajat

23 §

Hankinnasta ilmoittaminen

Hankintayksikön on toimitettava julkaistaviksi kausi-ilmoitus, hankintailmoitus, suunnittelukilpailua koskeva ilmoitus, toimittajarekisteriä koskeva ilmoitus ja lyhennetty hankintailmoitus sekä jälki-ilmoitus siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Hankintailmoitukset on toimitettava julkaistaviksi kauppa- ja teollisuusministeriön määräämälle taholle.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tässä pykälässä tarkoitettua erityisalojen hankintadirektiivissä edellytetyistä ilmoitusvelvoitteista, kuten ilmoitusten sisällöstä ja niiden julkaisemisesta sekä ilmoitusten lähettämiseen käytettävistä viestintävälineistä ja muista ilmoitusvelvoitteisiin liittyvistä seikoista.

24 §

Hankintamenettelyt

Hankintayksikön, joka aikoo hankkia tavaroita tai liitteessä A lueteltuja palveluita taikka toteuttaa rakennushankkeen, on käytettävä 4 §:n 10—12 kohdassa määriteltyjä avointa menettelyä, rajoitettua menettelyä tai neuvottelumenettelyä. Tarjouskilpailu voi-

daan käynnistää myös ilmoittamalla siitä kausi-ilmoituksella tai ilmoituksella toimittajarekisterin käytöstä. Tämän lain 4 §:n 13 kohdassa määriteltyä suorahankintaa voidaan käyttää vain sen käyttämiseksi asetettujen edellytysten täytyessä. Lisäksi hankintayksikkö voi järjestää 4 §:n 15 kohdan mukaisen suunnittelukilpailun.

Hankintayksikkö voi myös käyttää 4 §:n 16 ja 17 kohdassa määriteltyjä dynaamista hankintajärjestelmää tai sähköistä huutokauppaa sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

25 §

Toimittajarekisteri

Julkisten hankintojen tekemiseksi hankintayksiköllä voi olla toimittajarekisteri. Jos tarjouskilpailusta on ilmoitettu toimittajarekisterin käyttämistä koskevalla ilmoituksella, hankintayksikön on valittava tarjouskilpailuun osallistujat rekisteriin merkittyjen joukosta. Toimittajarekisterissä voi olla myös luonnollisten henkilöiden kelpoisuutta koskevia tietoja, jotka he itse ovat hankintayksikölle toimittajarekisteriä varten toimittaneet. Toimittajarekisterissä voidaan käyttää erilaisia luokituksia. Luokitukselle tai toimittajarekisteriin hyväksymiseksi asetetut ehdot eivät saa olla syrjiviä.

Hallinnollisia, teknisiä tai rahoitusta koskevia rekisteröintiehtoja on sovellettava tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Jos rekisteröintiehtoihin sisältyy teknisiä eritelmiä, niihin on sovellettava, mitä 40 ja 41 §:ssä säädetään. Rekisteröintiehdot voidaan tarvittaessa uudistaa. Rekisteröintiehtoihin voivat sisältyä 50 §:ssä tarkoitetut poissulkemisperusteet. Jos hankintayksikönä on 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu yksikkö, 50 §:n mukaiset poissulkemisperusteet on sisällytettävä rekisteröintiehtoihin.

Toimittajien rekisteröintiä koskevat ehdot on toimitettava niitä pyytävälle. Toimittajien on voitava hakea rekisteriin hyväksymistä milloin tahansa. Rekisteriin on hyväksyttävä sellaiset toimittajat, jotka täyttävät hankintayksikön asettamat rekisteröintiehdot.

Toimittajat voivat käyttää hyväkseen myös muiden yksiköiden voimavaroja siten kun

53 §:n 2 momentissa säädetään. Voimavarojen on oltava toimittajan käytettävissä koko sen ajan kuin ne on merkitty toimittajarekisteriin. Jos hankintayksikkö aikoo hyödyntää jossakin hankinnassa muiden hankintayksiköiden tai muiden yhteisöjen ylläpitämiä toimittajarekistereitä, siitä on ilmoitettava hankintaan liittyvässä ilmoituksessa. Samalla on ilmoitettava näiden muiden yksiköiden nimet ja muut yhteystiedot.

Toimittajarekisteriin sisältyvien henkilötietojen käsittelyssä ja luovutuksessa on noudatettava, mitä henkilötietojen käsittelystä ja luovutuksesta henkilötietolaissa (523/1999) on erikseen säädetty.

26 §

Puitejärjestelyt

Hankintayksikkö voi hankkia tavaroita, palveluita ja rakennusurakoita käyttämällä 4 §:n 14 kohdassa määriteltyä puitejärjestelyä. Hankintayksikkö voi valita toimittajat puitejärjestelyyn 24 §:ssä säädettyin ehdoin. Puitejärjestelyyn perustuvat hankintasopimukset on tehtävä puitejärjestelyn alkuperäisten osapuolten kesken. Puitejärjestelyn ehtoihin ei saa tehdä huomattavia muutoksia sen voimassaoloaikana. Jos hankintayksikkö on tehnyt puitejärjestelyn tämän lain mukaisesti, se voi soveltaa suorahankintaa tehdessään puitejärjestelyyn perustuvia hankintasopimuksia.

Puitejärjestelyä ei saa käyttää kilpailua vääristävällä, rajoittavalla tai estävällä tavalla.

27 §

Suunnittelukilpailu

Tätä lakia sovelletaan suunnittelukilpailuun, joka järjestetään palveluhankintasopimukseen johtavan menettelyn osana sekä suunnittelukilpailuun, jossa osallistujille maksetaan osallistumispalkkioita tai osallistumismaksuja. Suunnittelukilpailun sääntöjen on oltava suunnittelukilpailuun osallistumisesta kiinnostuneiden saatavilla. Suunnittelukilpailuun osallistumista ei saa rajoittaa alueellisella perusteella tai sillä perusteella, että osallistujien on oltava joko luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä.

Suunnittelukilpailun osallistujien määrää voidaan rajoittaa noudattamalla ennalta ilmoitettuja syrjimättömiä perusteita. Suunnittelukilpailuun on kuitenkin aina kutsuttava riittävä määrä ehdokkaita todellisen kilpailun varmistamiseksi.

Sen lisäksi, mitä tässä pykälässä ja 28 §:ssä säädetään, suunnittelukilpailuihin sovelletaan, mitä ehdokkaan ja tarjoajan oikeudellisesta muodosta 52 §:ssä, tarjouskilpailuun osallistumisesta ryhmittymänä 53 §:ssä, poikkeuksellisen alhaisista tarjouksista 55 §:ssä ja hankintayksikön antaman tuen huomioimisesta tarjousten vertailussa 56 §:ssä säädetään.

28 §

Suunnittelukilpailun tuomaristo ja sen päätöksenteko

Suunnittelukilpailussa on oltava tuomaristo, jonka jäsenten on oltava kilpailuun osallistuvista riippumattomia luonnollisia henkilöitä. Jos suunnittelukilpailuun osallistujilta vaaditaan tiettyä ammatillista pätevyyttä, vähintään kolmasosalla tuomariston jäsenistä on oltava sama tai vastaava pätevyys.

Tuomariston on oltava päätöksissään tai lausunnoissaan riippumaton. Osallistujien ehdotuksia on arvioitava nimettömästi ja yksinomaan suunnittelukilpailua koskevassa ilmoituksessa esitetyillä perusteilla. Nimettömyyden suojaa on noudatettava siihen saakka, kunnes tuomaristo on antanut lausuntonsa tai tehnyt päätöksensä.

Osallistujia voidaan tarvittaessa pyytää vastaamaan tuomariston pöytäkirjaan merkitsemiin kysymyksiin suunnitelmiin liittyvien näkökohtien selventämiseksi. Tuomariston jäsenten ja osallistujien välisistä keskusteluista on laadittava yksityiskohtainen pöytäkirja. Tuomariston on tehtävä suunnitelmien arvioinnista kaikkien jäsenten allekirjoittama pöytäkirja, johon tulee sisältyä suunnitelmien paremmuusjärjestys ja ansiot, tuomariston huomautukset sekä mahdolliset selventämistä vaativat seikat.

29 §

Suorahankinta

Hankintayksikkö voi valita suorahankinnan, jos:

1) edeltävässä tarjousmenettelyssä ei ole saatu lainkaan ehdokkuushakemuksia tai tarjouksia taikka sopivia tarjouksia ja alkuperäisiä tarjouspyynnön ehtoja ei olennaisesti muuteta;

2) hankinta tehdään vain tutkimusta, koekielua tai tuotekehitystä varten eikä taloudellisen kannattavuuden varmistamiseksi tai tutkimus- ja kehittämiskustannusten kattamiseksi; edellytyksenä on myös, ettei hankintasopimuksen tekeminen rajoita myöhempien vastaavien hankintojen kilpailuttamista;

3) teknisistä, taiteellisista tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvistä syistä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan;

4) sopimuksen tekeminen on ehdottoman välttämätöntä eikä säädettyjä määräaikoja voida noudattaa hankintayksiköstä riippumattomasta, ennalta arvaamattomasta syystä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi;

5) hankinta koskee raaka-ainemarkkinoilla noteerattuja ja sieltä hankittavia tavaroita;

6) hankintasopimus tehdään 26 §:n mukaisesti tehdyn puitejärjestelyn perusteella;

7) hankinnat tehdään poikkeuksellisen edullisesti käyttämällä hyödyksi hyvin lyhyen ajan voimassa olevaa erityisen edullista tarjousta hankkia tavaraa huomattavasti tavanomaisia markkinahintoja halvemmalla;

8) tavarat hankitaan erityisen edullisesti joko liiketoimintansa lopettavalta toimittajalta, pesänhoitajalta tai selvittäjältä maksukyvyttömyysmenettelyn, akordin tai vastaavan menettelyn seurauksena; taikka

9) kyseessä on palveluhankinta, joka tehdään suunnittelukilpailun perusteella ja joka on suunnittelukilpailun sääntöjen mukaan tehtävä kilpailun voittajan kanssa; tai jos voittajia on useita, näistä jonkun kanssa; tällöin kaikki suunnittelukilpailun voittajat on kutsuttava osallistumaan neuvotteluihin.

30 §

Suorahankinta lisätilauksissa

Hankintayksikkö voi tehdä suorahankin-

nan, kun alkuperäisen toimittajan kanssa tehtävä tavarahankinta on lisätilaus, jonka tarkoituksena on aikaisemman toimituksen tai laitteiston osittainen korvaaminen tai laajentaminen. Edellytyksenä on, että toimittajan vaihtaminen johtaisi teknisiltä ominaisuuksiltaan erilaisen materiaalin hankkimiseen, mikä aiheuttaisi yhteensopimattomuutta tai suhteettoman suuria teknisiä vaikeuksia käytössä ja kunnossapidossa.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, hankintayksikkö voi tehdä suorahankinnan, kun kyseessä on alkuperäiseen hankintasopimukseen sisällyttämättömän lisäpalvelu tai lisäurakka, joka hankitaan alkuperäiseltä toimittajalta ja joka on ennalta arvaamattomista syistä osoittautunut välttämättömäksi palvelun tai urakan toteuttamiselle sellaisena kuin se on alun perin määritelty. Edellytyksenä on, että lisäpalveluja tai lisäurakkaa ei voida teknisesti tai taloudellisesti erottaa pääsopimuksesta aiheuttamatta hankintayksikölle huomattavaa haittaa, tai vaikka lisäpalvelu tai lisäurakka voitaisiinkin erottaa alkuperäisen sopimuksen toteuttamisesta, se on ehdottoman välttämätöntä alkuperäisen sopimuksen loppuunsaattamiseksi.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, hankintayksikkö voi tehdä suorahankinnan, kun kyseessä on alkuperäisen toimittajan kanssa tehtävä uusi rakennusurakkasopimus tai palveluhankintasopimus, joka vastaa aikaisemmin tarjouskilpailun perusteella tehtyä rakennusurakkaa tai palveluhankintaa. Edellytyksenä on, että alkuperäistä hankintaa koskevan tarjouskilpailun yhteydessä on mainittu mahdollisesta myöhemmästä suorahankinnasta ja että lisäpalvelun tai uuden rakennusurakan ennakoitu arvo on otettu huomioon laskettaessa alkuperäisen sopimuksen kokonaisarvoa.

31 §

Määräaikojen laskeminen

Tarjousten vastaanottamista ja osallistumishakemuksia koskevia määräaikoja asetettaessa on otettava huomioon hankinnan laatu ja monitahoisuus sekä tarjousten laatimisen ja toimittamisen vaatima aika. Laissa säädettyjä vähimmäismääräaikoja tulee kuitenkin nou-

dattaa. Määräajat lasketaan sitä päivää seuraavasta päivästä, jona hankintailmoitus on lähetetty julkaistavaksi. Rajoitetussa menettelyssä tarjousaika lasketaan tarjouspyynnön lähettämispäivästä.

32 §

Vähimmäismääräajat avoimessa menettelyssä

Avoimessa menettelyssä tarjousajan on oltava vähintään 52 päivää. Jos hankintayksikkö julkaisee 39 §:ssä tarkoitetun kausi-ilmoituksen, tarjousajan on oltava vähintään 22 päivää. Lyhennettyjä määräaikoja voidaan käyttää, jos kausi-ilmoitus sisältää vastaavat tiedot, jotka ilmoitetaan käytettäessä kausi-ilmoitusta tarjouskilpailun kutsuna. Edellytyksenä on lisäksi, että ilmoitus on lähetetty julkaistavaksi vähintään 52 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen hankintailmoituksen lähettämistä.

Tarjousaikaa voidaan lyhentää seitsemällä päivällä, jos ilmoitukset toimitetaan julkaistavaksi sähköisesti. Tarjousaikaa voidaan lyhentää edellä tarkoitettusta lisäksi viidellä päivällä, jos hankintayksikkö asettaa tarjousasiakirjat kokonaisuudessaan hankintailmoituksen julkaisupäivästä sähköisesti saataville sekä mainitsee Internet-osoitteen, jossa asiakirjat ovat saatavilla.

Määräaikojen lyhentämisen yhteisvaikutus ei saa johtaa 15 päivää lyhyempään tarjousaikaan. Jos hankintailmoitusta ei toimiteta telekopiona tai sähköisessä muodossa, tarjousajan on oltava vastaavasti vähintään 22 päivää.

33 §

Vähimmäismääräajat rajoitetussa menettelyssä ja neuvottelumenettelyssä

Rajoitetussa menettelyssä ja neuvottelumenettelyssä osallistumishakemuksen jättämiselle on varattava vähintään 22 päivää. Jos ilmoitus tai kausi-ilmoitusta koskeva vahvistuspyyntö toimitetaan julkaistavaksi sähköisesti tai telekopiona, osallistumishakemuksen jättöajan on oltava vähintään 15 päivää.

Rajoitetussa menettelyssä ja neuvottelume-

nettelyssä hankintayksikkö voi sopia tarjousajasta tarjoajien kanssa. Kaikille tarjoajille on annettava yhtä pitkä määräaika tarjousten valmistelua ja jättämistä varten. Jos määräajasta ei päästä sopimukseen, tarjousajan on oltava vähintään 10 päivää.

34 §

Määräaikojen pidentäminen

Tarjousaikaa on pidennettävä siten, että tarjoajat voivat perehtyä tarjousten laatimisessa tarvittaviin tietoihin, jos tarjouspyyntöasiakirjoja tai riittävän ajoissa pyydettyjä lisätietoja ei ole toimitettu säädettyjen määräaikojen kuluessa taikka jos tarjousten tekeminen edellyttää paikalla käyntiä tai tarjouspyyntöön liittyvien asiakirjojen tarkistusta paikan päällä. Määräaikaa ei tarvitse pidentää, jos määräaika on vahvistettu 33 §:n 2 momentin mukaisesti yhteisellä sopimuksella.

5 luku

Tarjouspyyntö ja hankinnan kohteen määrittäminen

35 §

Tarjouspyyntö

Tarjouspyyntö on tehtävä kirjallisesti ja laadittava niin selväksi, että sen perusteella voidaan antaa yhteismitallisia ja keskenään vertailukelpoisia tarjouksia. Tarjouspyynnössä tai hankintailmoituksessa pyydetään toimittajia esittämään kirjallisesti ja määräaikaan mennessä tarjouksensa.

Jos tarjouspyyntö ja hankintailmoitus eroavat sisällöltään toisistaan, noudatetaan hankintailmoituksessa ilmoitettua.

Hankintayksikkö voi periä kohtuullisen korvauksen tarjouspyyntöasiakirjoista niiden erityisestä laajuudesta, materiaaleista tai vastaavista seikoista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi.

36 §

Tarjouspyynnön sisältö

Tarjouspyynnössä tai soveltuvien osien han-

kintailmoituksessa taikka ilmoituksessa toimittajarekisterin olemassaolosta silloin, kun tällainen ilmoitus on samalla kutsu tarjouskilpailuun, on oltava:

1) hankinnan kohteen määrittely noudatetaan, mitä teknisten eritelmien ja vaatimusten esittämisestä 40 ja 41 §:ssä säädetään sekä hankinnan kohteeseen liittyvät muut laatuvaatimukset;

2) viittaus mahdollisesti julkaistuun hankintailmoitukseen;

3) määräaika tarjousten tekemiselle;

4) osoite, johon tarjoukset on toimitettava;

5) kieli tai kielet, joilla tarjoukset on laadittava;

6) mahdollisesti vaadittavat liiteasiakirjat;

7) tarjouksen valintaperuste sekä käytettäessä kokonaistaloudellista edullisuutta tarjouksen vertailuperusteet ja niiden suhteellinen painotus tai kohtuullinen vaihteluväli taikka poikkeuksellisissa tapauksissa vertailuperusteiden tärkeysjärjestys; sekä

8) tieto toimittajarekisterin olemassaolosta.

Tarjouspyynnössä tai hankintailmoituksessa on oltava myös muut tiedot, joilla on olennaista merkitystä hankintamenettelyssä ja tarjousten tekemisessä.

37 §

Kutsu tarjouskilpailuun tai neuvotteluun

Hankintayksikön on rajoitetussa menettelyssä kirjallisesti pyydettyä tarjoajia esittämään tarjouksensa. Neuvottelumenettelyssä tarjoajia on kirjallisesti pyydettyä saapumaan neuvotteluun. Tarjouspyyntö tai neuvottelukutsu on lähetettävä kaikille tarjoajille samanaikaisesti. Tarjoajille esitettävään kutsuun on liitettävä tarjouspyyntöasiakirjat tai, jos ne on asetettu saataville sähköisesti, ilmoitus siitä, mistä mainitut asiakirjat ovat saatavissa. Kutsussa on lisäksi ilmoitettava määräajat asiakirjoja koskevan pyynnön esittämiseksi ja tarjouksen jättämiseksi sekä asiakirjoista mahdollisesti perittävistä maksuista ja maksutavoista.

Jos tarjouspyyntöasiakirjat ovat muun kuin hankintayksikön hallussa, kutsussa on ilmoitettava yhteystiedot ja osoite, josta tarjousasiakirjoja voi pyytää, sekä asetettava tarvittaessa määräaika tarjousasiakirjoja koskevan pyynnön esittämiseksi.

38 §

Tarjouspyyntöasiakirjojen lähettäminen tai asettaminen tarjoajien saataville

Hankintayksikön on avoimessa menettelyssä lähetettävä tarjouspyyntöasiakirjat niitä pyytävälle tarjoajille kuuden päivän kuluessa pyynnöstä, jos pyyntö on tehty riittävän ajoissa ennen tarjousajan päättymistä. Hankintayksikkö voi vaihtoehtoisesti asettaa tarjouspyynnön sähköisesti kokonaisuudessaan tarjoajien saataville hankintailmoituksen julkaisemispäivästä lähtien ilmoituksessa mainitussa Internet-osoitteessa.

Tarjouspyyntöasiakirjat lähetetään rajoitetussa menettelyssä ja neuvottelumenettelyssä vain niille ehdokkaille, jotka hankintayksikkö on valinnut tarjousmenettelyyn.

Hankintayksikön tai, jos rajoitetussa tai neuvottelumenettelyssä tarjousasiakirjat ovat jonkin muun yksikön kuin hankintamenettelystä vastaavan hankintayksikön hallussa, toimivaltaisen yksikön on toimitettava tarjouspyyntöön liittyvät lisätiedot viimeistään kuusi päivää ennen tarjousajan päättymistä, jos lisätiedot on pyydetty riittävän ajoissa.

39 §

Tarjouskilpailuun kutsuminen kausi-ilmoituksella

Jos hankinnasta ilmoitetaan ennakoon kausi-ilmoituksella, joka on samalla hankintailmoitus, ilmoituksessa on yksilöitävä suunnitellut hankinnat sekä mainittava rajoitetun tai neuvottelumenettelyn käyttämisestä. Lisäksi siinä on pyydetävä hankinnasta kiinnostuneita toimittajia ilmoittamaan kiinnostuksensa hankintaan ja ilmoitettava, ettei tarjouskilpailusta julkaista uutta hankintailmoitusta.

Hankintayksikön on kausi-ilmoituksen julkaisemisen jälkeen ennen kuin tarjoajien tai neuvotteluun hyväksyttävien tarjoajien valinta aloitetaan, pyydetävä toimittajia kirjallisesti ilmoittautumaan kyseistä hankintaa koskevaan hankintamenettelyyn. Pynnön yhteydessä hankintayksikön on lähetettävä toimittajille hankintaa koskevat yksityiskohdalliset tiedot. Ehdokkaita on pyydetävä vah-

vistamaan osallistumisensa vuoden kuluessa kausi-ilmoituksen julkaisemisesta.

Kausi-ilmoituksen tarkemmasta sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

40 §

Hankinnan tekninen määrittely

Hankinnan sisältöä kuvaavat tekniset eritelmit on esitettävä hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä. Teknisten eritelmien on mahdollistettava tarjoajille yhtäläiset mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuun. Tekniset eritelmit eivät saa perusteettomasti rajoittaa kilpailua julkisissa hankinnoissa. Teknisissä eritelmissä on mahdollisuuksien mukaan otettava huomioon vammaisten käyttäjien tarpeet.

Tekniset eritelmit on laadittava:

1) viittaamalla suomalaiseen tai muuhun kansalliseen standardiin, jolla saatetaan voimaan eurooppalainen standardi, eurooppalaiseen tekniseen hyväksyntään, viralliseen tekniseen määrittelyyn, kansainväliseen standardiin tai tekniseen viitteeseen taikka, jos edellä mainittuja ei ole, kansalliseen standardiin, kansalliseen tekniseen hyväksyntään tai kansalliseen suunnitteluun, laskentaan tai rakennusurakan toteuttamiseen taikka tuotteiden tuottamiseen liittyvään tekniseen asiakirjaan; viittaukseen on lisättävä ilmaisu ”tai vastaava”;

2) sellaisten suorituskykyä tai toiminnallisia ominaisuuksia koskevien vaatimusten perusteella, jotka ovat riittävän täsmällisiä hankinnan kohteen määrittämiseen ja tarjouksen valintaan;

3) viittaamalla hankinnan kohteen tiettyjen ominaisuuksien osalta 1 kohdan mukaisiin teknisiin määrittelyihin ja tiettyjen ominaisuuksien osalta 2 kohdan mukaisiin vaatimuksiin; taikka

4) suorituskykyä koskevien tai toiminnallisten vaatimusten perusteella ja viittaamalla 1 kohdan mukaisiin teknisiin määrittelyihin, mikäli ne ovat suorituskykyä tai toiminnallisia ominaisuuksia koskevien vaatimusten mukaisia.

Teknisissä eritelmissä ei saa mainita tiettyä valmistajaa tai tiettyä alkuperää olevia tavaroita. Teknisessä eritelmässä ei myöskään saa

viitata tavamerkkiin, patenttiin, tuotetyyppiin, alkuperään, erityiseen menetelmään tai tuotantoon siten, että viittaus suosii tai syrjii tiettyjä tarjoajia tai tavaroita. Tällainen viittaus on poikkeuksellisesti sallittu vain, jos hankintasopimuksen kohdetta ei ole mahdollista riittävän täsmällisesti ja selvästi kuvata muutoin. Viittaukseen on liitettävä ilmaisu ”tai vastaava”.

41 §

Ympäristöominaisuuksia koskevat tekniset eritelmät

Edellä 40 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuihin suorituskykyä ja toiminnallisia ominaisuuksia koskeviin vaatimuksiin voi sisältyä myös ympäristöominaisuuksia koskevia vaatimuksia. Hankintayksikkö voi käyttää vaatimusten esittämiseen eurooppalaisessa, monikansallisessa tai muussa ympäristömerkissä olevia yksityiskohtaisia perusteita tai tarvittaessa niiden osia.

Edellytyksenä ympäristömerkin perusteiden tai niiden osien käyttämiselle on, että:

- 1) eritelmät soveltuvat hankintasopimuksen kohteena olevien tavaroiden tai palvelujen ominaisuuksien määrittämiseen;
- 2) merkkiä koskevat vaatimukset kehitetään tieteellisen tiedon pohjalta;
- 3) kaikki asianomaiset tahot, kuten viranomaiset, kuluttajat, valmistajat, vähittäiskaupan edustajat sekä ympäristöjärjestöt, ovat voineet osallistua merkin laatimiseen; sekä
- 4) merkki on kaikkien osapuolten saatavilla.

Hankintayksikkö voi ilmoittaa, että tietyllä ympäristömerkillä varustetun tuotteen tai palvelun katsotaan täyttävän ympäristöominaisuuksiin liittyvät vaatimukset. Hankintayksikön on kuitenkin hyväksyttävä myös tarjoajan esittämä muu osoitus, kuten valmistajan tekninen asiakirja tai tunnustetun toimielimen laatima tekninen raportti.

42 §

Tarjouksen vaatimustenmukaisuuden osoittaminen

Tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tar-

joamansa tavaran, palvelun tai rakennusurakan olevan tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten mukainen. Tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset on suljettava tarjouskilpailusta.

Jos hankintayksikkö on laatinut tekniset eritelmät 40 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisesti, ja tarjoaja tarjouksessaan osoittaa hankintayksikköä tyydyttävällä tavalla tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennustyön täyttävän hankintayksikön asettamat vaatimukset, hankintayksikkö ei saa hylätä tarjousta sillä perusteella, että tarjouksen mukainen tavara, palvelu tai rakennustyö ei ole hankintayksikön viittaaman teknisen määrittelyn mukainen. Tarjoaja voi käyttää osoituksena esimerkiksi valmistajan teknisiä asiakirjoja taikka Suomessa tai muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevan tunnustetun toimielimen teknistä raporttia.

Jos hankintayksikkö on laatinut tekniset eritelmät suorituskykyä tai toiminnallisia ominaisuuksia koskevien vaatimusten perusteella, se ei saa hylätä tarjousta sillä perusteella, että tarjous ei ole esitettyjen vaatimusten mukainen, jos tarjottu tavara, palvelu tai rakennustyö on kansallisesti voimaan saatetun eurooppalaisen standardin, eurooppalaisen teknisen hyväksynnän, virallisen teknisen määrittelyn, kansainvälisen standardin tai teknisen viitteen mukainen ja nämä tekniset määrittelyt koskevat tarjouspyynnössä edellytettyjä suorituskykyä tai toiminnallisia ominaisuuksia koskevia vaatimuksia. Tarjoajan on osoitettava tarjouksessaan hankintayksikköä tyydyttävällä tavalla, että standardin mukainen tavara, palvelu tai rakennustyö täyttää hankintayksikön asettamat suorituskykyä ja toiminnallisia ominaisuuksia koskevat vaatimukset. Tarjoaja voi käyttää osoituksena esimerkiksi valmistajan teknisiä asiakirjoja taikka Suomessa tai Euroopan unionin muussa jäsenvaltiossa sijaitsevan tunnustetun toimielimen teknistä raporttia.

43 §

Vaihtoehtoiset tarjoukset

Hankintayksikön käyttäessä valintaperusteena kokonaistaloudellista edullisuutta se voi hyväksyä vaihtoehtoisia tarjouksia. Edel-

lytyksenä on, että vaihtoehtoisten tarjousten esittäminen on hankintailmoituksessa ilmoitettu sallituksi. Edellytyksenä on lisäksi, että vaihtoehtoinen tarjous täyttää tarjouspyynnössä esitetyt, hankinnan kohteelta edellytetyt vähimmäisvaatimukset sekä vaatimukset vaihtoehtojen esittämiselle.

Jos hankintayksikkö on ilmoittanut hyväksyvänsä vaihtoehtoisten tarjousten esittämisen, vaihtoehtoa ei saa hylätä yksinomaan sillä perusteella, että se johtaisi tavarahankinnan sijasta palveluhankintaan tai palveluhankinnan sijasta tavarahankintaan.

44 §

Alihankinta

Hankintayksikkö voi vaatia tarjoajia ilmoittamaan tarjouksessaan, minkä osan sopimuksista se aikoo antaa alihankintana kolmansille, sekä ehdotetut alihankkijat. Tällainen ilmoitus ei rajoita pääasiallisen tarjoajan vastuuta hankinnan toteuttamisesta.

45 §

Hankintasopimuksen erityisehdot

Hankintayksikkö voi asettaa hankintasopimuksen toteuttamiselle erityisehtoja, jotka voivat koskea erityisesti ympäristö- ja sosiaalisia näkökohtia, kuten ammatillista koulutusta työpaikalla, kansainvälisen työjärjestön (ILO) sopimusten noudattamista, työoloja ja työehtoja tai vammaisten palvelukseen ottamista. Edellytyksenä on, että ehdot ovat syrjimättömiä ja yhteisöoikeuden mukaisia ja että niistä ilmoitetaan hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

46 §

Verotukseen, ympäristönsuojeluun, työsuojeluun ja työoloja koskeviin säännöksiin liittyvät velvoitteet

Hankintayksikkö voi ilmoittaa tarjouspyynnössä ne viranomaiset, joilta tarjoaja voi saada tietoja verotusta, ympäristönsuojelua, työsuojelua, työoloja tai työehtoja koskeviin säännöksiin liittyvistä velvoitteista. Hankintayksikön on vaadittava tarjoajia ilmoitta-

maan, että ne ovat tarjousta laatiessaan ottaneet edellä tarkoitettujen velvoitteiden huomioon.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei vaikuta 55 §:ssä tarkoitettujen hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisten tarjousten tarkastamista koskeviin velvoitteisiin.

47 §

Viestintä

Hankintamenettelyyn liittyvät ilmoitukset ja tietojenvaihto on toimitettava hankintayksikön valinnan mukaan joko kirjeitse, telekopioilla tai sähköisiä välineitä käyttäen. Valittujen viestintävälineiden on oltava yleisesti käytettävissä eivätkä ne saa rajoittaa toimittajien mahdollisuutta osallistua hankintamenettelyyn.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset erityisalojen hankintadirektiivissä sekä sen liitteessä XXIV tarkoitettuihin viestintään sovellettavista menettelytavoista, sähköiseen viestintään sovellettavista teknisistä edellytyksistä sekä muista viestintään liittyvistä velvoitteista.

6 luku

Ehdokkaiden ja tarjoajien valinta sekä tarjouksen valinta

48 §

Ehdokkaan ja tarjoajan valintaperusteet

Hankintayksikön on valittava ehdokkaat ja tarjoajat etukäteen ilmoitettujen puolueettomien perusteiden mukaisesti. Hankintayksikön on suljettava pois sellaiset tarjoajat tai ehdokkaat, jotka eivät täytä näitä ehtoja. Ehdokkaan ja tarjoajan valintaperusteiden on oltava toimittajien saatavilla. Neuvottelumenettelyssä hankintayksikön on tarvittaessa vähennettävä valittujen tarjoajien määrää etukäteen ilmoitettujen perusteiden mukaisesti.

Puolueettomia perusteita vahvistaessaan hankintayksikkö voi käyttää myös hankintalain 8 luvussa säädettyjä ehdokkaan ja tarjoajan soveltuvuuden arviointiin ja valintaan liittyviä perusteita sekä erityisesti mainitun luvun 54 §:ssä säädettyjä muita poissulke- misperusteita, 58 §:ssä säädettyjä taloudelli-

seen ja rahoitukselliseen tilanteeseen liittyviä vaatimuksia tai 59 §:ssä säädettyjä teknistä suorituskykyä ja ammatillista pätevyyttä koskevia edellytyksiä.

Perusteet voivat liittyä hankintayksikön tarpeeseen vähentää tarjoajien lukumäärää siten, että hankintamenettelyyn käytettävissä olevat voimavarat ovat oikeassa suhteessa käytettävään menettelyyn luonteeseen nähden. Valittujen tarjoajien määrän on kuitenkin varmistettava riittävä kilpailu.

49 §

Tarjouskilpailuun osallistuvien valinta

Ehdokas tai tarjoaja on suljettava tarjouskilpailusta, ehdokkaan tai tarjoajan soveltuvuus muuten arvioitava sekä tarjoajat valittava ennen tarjousten vertailua. Ehdokas tai tarjoaja voidaan kuitenkin 50 §:n mukaisesti sulkea tarjouskilpailusta myöhemminkin tarjouskilpailun aikana hankintayksikön saatua tiedon poissulkemisen perusteesta. Hankintayksikön, joka on ilmoittanut ehdokkaiden tai tarjoajien pakollista poissulkemista koskevat perusteet, on suljettava pois tarjouskilpailusta sellaiset ehdokkaat tai tarjoajat, joiden osalta poissulkemisen edellytykset täyttyvät.

Hankintayksikön on tarkistettava, että tarjoajien esittämät tarjoukset ovat tarjouspyynnön mukaisia ja hylättävä tarjouspyyntöä vastaamattomat tarjoukset.

50 §

Eräisiin rikoksiin syyllistyneiden ehdokkaiden ja tarjoajien sulkeminen tarjouskilpailusta

Edellä 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuna hankintayksikön on päätöksellään suljettava ehdokas tai tarjoaja tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos hankintayksikön tiedossa on, että ehdokas tai tarjoaja tai sen johtohenkilö tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö on rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla tuomittu jostakin seuraavasta rikoksesta:

1) rikoslain (39/1889) 17 luvun 1 a §:n mukainen osallistuminen järjestäytyneen rikollisjärjestön toimintaan;

2) rikoslain 16 luvun 13 §:n mukainen lahjuksen antaminen, 16 luvun 14 §:n mukainen törkeä lahjuksen antaminen tai 30 luvun 7 §:n mukainen lahjominen elinkeinotoiminnassa;

3) rikoslain 29 luvun 1 §:n mukainen veropetos tai 29 luvun 2 §:n mukainen törkeä veropetos, 29 luvun 5 §:n mukainen avustuspetos, 29 luvun 6 §:n mukainen törkeä avustuspetos, 29 luvun 7 §:n mukainen avustuksen väärinkäyttö;

4) rikoslain 32 luvun 6 §:n mukainen rahanpesu tai 32 luvun 7 §:n mukainen törkeä rahanpesu; taikka

5) rikoslain 47 luvun 3 a §:n mukainen kiskonnantapainen työsyryntä.

Tarjouskilpailusta on suljettava myös 1 momentissa mainitun rikoksen johdosta rikoslain 9 luvussa tarkoitettuun yhteisöskokoon tuomittu ehdokas tai tarjoaja.

Hankintayksikön on suljettava tarjouskilpailusta ehdokas tai tarjoaja myös muussa valtiossa 1 momentissa mainittua rikosta vastaavasta rikoksesta annetun lainvoimaisen tuomion perusteella. Euroopan yhteisön jäsenvaltioissa säännökset koskevat seuraavia Euroopan yhteisön lainsäädännössä mainittuja rikoksia:

1) yhteisestä toiminnasta rikollisjärjestöön osallistumisen kriminalisoinnista Euroopan unionin jäsenvaltioissa annetun neuvoston puitepäätöksen 98/773/YOS 2 artiklan 1 kohdassa määritellyn rikollisjärjestön toimintaan;

2) lahjominen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan 2 kohdan c alakohdan nojalla sellaisen lahjonnan, jossa on osallisina Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä, torjumista koskevan 26 päivänä toukokuuta 1997 tehdyn yleissopimuksen 3 artiklassa ja lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorilla tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2003/568/YOS 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määritellyllä tavalla;

3) yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta tehdyn yleissopimuksen 1 artiklassa tarkoitettut petokset; sekä

4) rahanpesu sellaisena kuin se on määritetty rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä annetun neuvoston direktiivin 91/308/ETY 1 artiklassa.

Velvollisuudesta sulkea tarjouskilpailusta

tässä pykälässä tarkoitetusta rikoksesta tuomittu ehdokas tai tarjoaja voidaan poiketa yleistä etua koskevan pakottavan syyn perusteella tai sillä perusteella, ettei tuomittu henkilö enää työskentele vastuuasemassa tarjouksen tehneessä yrityksessä.

Muilla kuin 5 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla hankintayksiköillä on oikeus sulkea ehdokas tai tarjoaja tarjouskilpailun ulkopuolelle tässä pykälässä mainituilla perusteilla.

51 §

Ehdokailta ja tarjoajilta pyydettyvät selvitykset

Valitessaan tarjoajia rajoitettuun menettelyyn tai neuvottelumenettelyyn, tehdessään päätöstä toimittajarekisteriin hyväksymisestä taikka uudistaessaan toimittajarekisteriin hyväksymistä koskevia ehtoja ja sääntöjä, hankintayksikön on sovellettava asettamiaan hallinnollisia, teknisiä tai rahoitusta koskevia ehtoja tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Toimittajilta ei saa vaatia testejä tai selvityksiä, jotka olisivat päällekkäisiä jo olemassa olevan puolueettoman näytön kanssa.

Kun kyseessä on rakennusurakan toteuttaminen tai palvelun hankinta, hankintayksikkö voi pyytää, hankinnan kohteen sitä edellyttäessä, ehdokailta tai tarjoajilta selvityksen siitä, miten ehdokkaan tai tarjoajan järjestelmä täyttää ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset. Hankintayksikön vaatiessa riippumattomien toimielinten antamia todistuksia siitä, että toimittaja täyttää ympäristönhoitoa koskevien standardien vaatimukset, sen on viitattava yhteisön ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS) tai alan eurooppalaisiin tai kansainvälisiin standardeihin perustuviin ympäristönhoitoa koskeviin standardeihin, jotka yhteisön lainsäädäntöä tai varmentamista koskevia eurooppalaisia tai kansainvälisiä standardeja noudattavat laitokset ovat vahvistaneet. Hankintayksikön on hyväksyttävä myös muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimielinten vastaavat todistukset sekä toimittajien toimittamat todistukset vastaavista ympäristötoimenpiteistä.

Hankintayksikkö voi hankinnan kohteen sitä edellyttäessä pyytää ehdokailta tai tarjoajilta

ajilta selvityksen laadunvarmistustoimenpiteistä. Hankintayksikön vaatiessa riippumattomien toimielinten antamia todistuksia siitä, että tarjoaja täyttää laadunvarmistusstandardien vaatimukset, sen on viitattava alan eurooppalaisiin standardisarjoihin perustuviin laadunvarmistusjärjestelmiin, jotka varmentamista koskevia eurooppalaisia standardisarjoja noudattavat toimielimet ovat vahvistaneet. Hankintayksikön on hyväksyttävä myös muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimielinten vastaavat todistukset sekä tarjoajien toimittamat todistukset vastaavista laadunvarmistustoimenpiteistä.

52 §

Ehdokkaan ja tarjoajan oikeudellinen muoto sekä ilmoitus vastaavista henkilöistä

Ehdokasta tai tarjoajaa, joka saa tarjota hankinnan kohteena olevia palveluja sijoitautumisensa lainsäädännön mukaan, ei saa hylätä pelkästään sillä perusteella, että sen Euroopan unionin jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, jossa hankintasopimus tehdään, sen on oltava joko luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö.

Hankintayksikkö voi palveluhankinnoissa ja rakennusurakoissa sekä sijoittamis- tai asennustoimia sisältävissä tavarahankinnoissa velvoittaa ehdokkaat tai tarjoajat ilmoittamaan tarjouksissaan tai osallistumishakemuksissaan kyseisen palvelun tai rakennusurakan suorittamisesta vastaavien henkilöiden nimet ja ammatilliset pätevyudet.

53 §

Tarjouskilpailuun osallistuminen ryhmittymänä ja muiden tahojen voimavarojen käyttö

Toimittajat saavat tehdä tarjouksia tai ilmoittautua ehdokkaaksi ryhmittymänä. Hankintayksikkö ei saa edellyttää ehdokkaiden tai tarjoajien ryhmittymältä tiettyä oikeudellista muotoa tarjouksen tai osallistumispyynnön tekemistä varten. Ryhmittymältä voidaan kuitenkin edellyttää tiettyä oikeudellista muotoa sopimusaikana, jos se on tarpeen hankintasopimuksen asianmukaiseksi toteuttamiseksi.

Ehdokas tai tarjoaja voi käyttää hankinnan toteuttamiseen muiden tahojen voimavaroja riippumatta niiden välisten suhteiden oikeudellisesta luonteesta. Ryhmittymä voi käyttää hankinnan toteuttamiseen ryhmittymään kuuluvien tai muiden tahojen voimavaroja. Ehdokkaan tai tarjoajan taikka niiden ryhmittymän on osoitettava hankintayksikölle taloudellista ja rahoituksellista tilannetta, teknistä suorituskykyä ja ammatillista pätevyyttä koskevien sekä muiden vaatimusten täytyminen. Näyttönä voidaan käyttää esimerkiksi yritysten välisiä sopimuksia tai muita sitoumuksia, joilla osoitetaan, että vaaditut edellytykset täyttävät voimavarat ovat ehdokkaiden tai tarjoajien taikka ryhmittymän käytettävissä.

54 §

Tarjouksen valinta

Tarjouksista on hyväksyttävä se, joka on hankintayksikön kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin hankinnan kohteeseen liittyvien vertailuperusteiden mukaan tai se, joka on hinnaltaan halvin. Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen vertailuperusteina voidaan käyttää esimerkiksi laatua, hintaa, teknisiä ansioita, esteettisiä ja toiminnallisia ominaisuuksia, ympäristöystävällisyyttä, käyttökustannuksia, kustannustehokkuutta, myynnin jälkeistä palvelua ja teknistä tukea, huoltopalveluja, toimituspäivää tai toimitus- tai toteutusaikaa taikka elinkaarikustannuksia.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, hankintayksikkö voi kokonaistaloudellista edullisuutta arvioidessaan ottaa huomioon myös asianomaisen yleisön tarpeisiin liittyviä taloudellisia ja laadullisia perusteita sekä ympäristövaatimusten täyttämiseen liittyviä perusteita, jos tällaiset perusteet ovat mitattavissa ja liittyvät hankinnan kohteeseen. Samoin edellytyksin hankintayksikkö voi ottaa huomioon myös hankinnan kohteen käyttäjänä toimivan erityisen heikossa asemassa olevan väestönosan tarpeisiin liittyviä perusteita, jos tällaiset tekijät on määritelty teknisissä eritelmissä.

Käytettäessä valintaperusteena kokonaistaloudellista edullisuutta, vertailuperusteet ja niiden suhteellinen painotus on ilmoitettava

hankintailmoituksessa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa. Painotus voidaan ilmaista myös ilmoittamalla kohtuullinen vaihteluväli. Jos vertailuperusteiden suhteellisen painotuksen ilmaiseminen ei ole perustellusti mahdollista, vertailuperusteet on ilmoitettava tärkeysjärjestyksessä.

55 §

Poikkeuksellisen alhaiset tarjoukset

Hankintayksikkö voi hylätä hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen. Hankintayksikön on kirjallisesti pyydettävä tarjoajalta kirjallista selvitystä tarjouksen perusteista ennen tarjouksen hylkäämistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu pyyntö voi koskea erityisesti tavaroiden valmistusmenetelmän, palvelun suorittamisen tai rakennusmenetelmän taloudellisia ja teknisiä ratkaisuja, poikkeuksellisen edullisia hankinnan toteuttamista koskevia ehtoja, ehdotetun ratkaisun omintakeisuutta, hankinnan toteuttamispaikan työsuojelua ja työoloja koskevien velvoitteiden noudattamista tai tarjoajan saamaa valtiontukea. Hankintayksikön on tarkistettava tarjouksen pääkohdat selvityksen perusteella.

Hankintayksikkö voi hylätä tarjouksen, joka on hinnaltaan poikkeuksellisen alhainen tarjoajan saaman lainvastaisen valtiontuen vuoksi. Ennen hylkäämispäätöstä tarjoajalle on varattava kohtuullinen aika sen osoittamiseksi, että valtiontuki on myönnetty laillisesti.

56 §

Hankintayksikön antaman tuen huomioon ottaminen tarjousten vertailussa

Jos tarjoajana on hankintayksikön omaan organisaatioon kuuluva yksikkö taikka, jos tarjoaja on saanut tai on saamassa hankintayksiköltä tarjoushintaan vaikuttavaa taloudellista tukea, hankintayksikön tulee tarjousten vertailussa ottaa huomioon sille aiheutuvat todelliset tarjoushintaan vaikuttavat seikat, kuten edellä mainittu taloudellinen tuki.

57 §

Kolmansista maista peräisin olevia tuotteita sisältävät tarjoukset

Tavarahankintaa koskeva tarjous voidaan hylätä, jos yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 mukaisten kolmansista maista peräisin olevien tuotteiden osuus on yli 50 prosenttia tarjoukseen sisältyvien tuotteiden kokonaisarvosta. Tällaisina tuotteina pidetään myös televerkkolaitteissa käytettäviä ohjelmistoja.

Kahden tai usean tarjouksen ollessa 54 §:ssä tarkoitettujen tarjouksen vertailuperusteiden mukaan samanarvoisia, etusijalle on asetettava se tarjous, jota ei voida hylätä 1 momentin mukaisesti. Tarjousten hintoja on pidettävä tämän pykälän mukaisesti samanarvoisina, jos niiden hintaero on enintään kolme prosenttia.

Tarjousta ei kuitenkaan saa 1 momentin mukaan asettaa etusijalle, jos sen hyväksyminen velvoittaisi hankintayksikön hankkimaan jo olemassa oleviin laitteisiin verrattuna teknisiltä ominaisuuksiltaan erilaisia laitteita, ja se johtaisi yhteensopimattomuuteen taikka käyttöön tai ylläpitoon liittyviin teknisiin vaikeuksiin tai suhteettomiin kustannuksiin.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta sellaisista kolmansista maista peräisin olevia tuotteita sisältäviin tarjouksiin, joiden kanssa Euroopan yhteisö on tehnyt monen- tai kahdenvälisen sopimuksen sen varmistamiseksi, että yhteisön yrityksille taataan yhdenvertainen ja todellinen pääsy näiden kolmansien maiden markkinoille.

7 luku

Hankintaa koskevat päätökset, tiedoksianto ja hankintasopimus

58 §

Hankintaa koskevat päätökset ja tiedoksianto

Hankintayksikön on tehtävä ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavista ratkaisuista sekä tarjousmenettelyn ratkaisusta kirjallinen päätös, joka on perusteltava. Päätökseen tulee liittää kirjallinen ohje asian saattamisesta markkinaoikeuteen (*hakemusoi-*

tus). Päätös perusteluineen sekä hakemusosoitus on annettava tiedoksi kirjallisesti niille, joita asia koskee. Ehdokkaan ja tarjoajan katsotaan saaneen päätöksen ja hakemusosoituksen tiedoksi, jollei muuta näydetä, seitsemän päivän kuluttua niiden lähettämisestä.

Hakemusosoitusta koskee soveltuvin osin, mitä hallintolainkäyttölain (586/1996) 3 luvussa valitusosoituksesta säädetään.

59 §

Hankintasopimuksen tekeminen

Hankintapäätöksen tekemisen jälkeen hankintayksikön on tehtävä hankintaa koskeva kirjallinen sopimus. Hankintasopimus voidaan tehdä ja päätös panna täytäntöön aikaisintaan 21 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja hakemusosoituksen tiedoksi. Hankintasopimus voidaan kuitenkin tehdä tätä aikaisemminkin, jos sopimuksen tekeminen on ehdottoman välttämätöntä yleistä etua koskevasta pakottavasta syystä tai ennalta arvaamattomasta hankintayksiköstä riippumattomasta syystä.

60 §

Asiakirjojen julkisuutta koskevien säännösten soveltaminen

Hankintayksikön asiakirjojen julkisuuteen ja asiakirjoista perittäviin maksuihin sekä asianosaisen tiedonsaantioikeuteen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), jos hankintayksikkö on mainitun lain 4 §:ssä tarkoitettu viranomainen tai jos sen on muualla laissa olevan säännöksen perusteella noudatettava sanottua lakia.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitetun hankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun osallistuneen oikeuteen saada tieto tarjouksen käsittelyä varten laadituista ja saaduista asiakirjoista sekä hankintayksikön palveluksessa olevan vaitiolovelvollisuuteen sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään asianosaisen oikeudesta asiakirjaan, asiakirjan julkisuuden

määräytymisestä sekä tiedonsaantia koskevan asian käsittelemisestä ja ratkaisemisesta.

Hankintayksikön päätökseen, jolla on ratkaistu tiedon saantia asiakirjasta koskeva asia, saa hakea muutosta siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 33 §:ssä säädetään. Toimivaltainen hallinto-oikeus käsittelemään muun kuin viranomaisena toimivan hankintayksikön päätöksestä tehdyn valituksen, on se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirin alueella hankintayksikkö sijaitsee.

8 luku

Oikeusturvakeinot ja erinäiset säännökset

61 §

Oikeusturvakeinot

Tämän lain soveltamisalaan kuuluvissa hankinnoissa on oikeusturvakeinojen osalta voimassa, mitä hankintalain (348/2007) 76—84 §:ssä säädetään.

62 §

Tietojen antaminen

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa tai muussa laissa säädetään salassapidosta, hankintayksikön on annettava hankintojen valvontaa ja tietojen vaihtoa varten Suomen viranomaisille ja Euroopan unionin toimielimille yhteisön lainsäädännössä edellytetyssä laajuudessa tilastotietoja ja muita tietoja hankinnan eri vaiheista ja tekemistään hankinnoista. Kauppa- ja teollisuusministeriöllä on oikeus salassapitosäännösten estämättä edelleen antaa tämän lain perusteella saamia tietoja Euroopan unionin toimielimille.

Helsingissä 30 päivänä maaliskuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitetuista, erityisalojen hankintadirektiivin 67 artiklassa edellytetyistä tilastointiin liittyvistä velvoitteista sekä hankintayksikön velvollisuudesta laatia erityisalojen hankintadirektiivin 19, 20, 23, 49 ja 50 artiklassa edellytetyjä hankintamenettelyjä ja hankintapäätöksiä koskevia selvityksiä ja muita tietoja toimitettaviksi Euroopan unionin toimielimille.

63 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää dynaamisen hankintajärjestelmän ja sähköisen huutokaupan käytön edellytyksistä sekä menettelyyn liittyvistä vaatimuksista.

64 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2007.

Tätä lakia sovelletaan hankintoihin, joissa hankintamenettely aloitetaan lain voimaantulon jälkeen. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Hankintamenettely katsotaan aloitetuksi hankintailmoituksen julkaisemisen hetkellä. Hankinnoissa, joissa ei edellytetä hankintailmoituksen julkaisemista, hankinta katsotaan aloitetuksi hetkellä, jona tarjouspyyntö tai neuvottelukutsu lähetetään taikka neuvottelut toimittajien kanssa aloitetaan.

Tätä lakia sovelletaan postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankintoihin 1 päivästä tammikuuta 2008.

Kauppa- ja teollisuusministeri *Mauri Pekkarinen*

Liite A

ENSISIJAISET PALVELUT¹

Ryhmät	Palvelujen kuvaus	CPC- viitenumero ²	CPV- viitenumero
1	Huolto- ja korjauspalvelut	6112, 6122, 633, 886	50100000 – 50982000 (paitsi 50310000 – 50324200 ja 50116510-9, 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0)
2	Maakuljetuspalvelut ³ , myös panssariautopalvelut ja kurii- ripalvelut, paitsi postinkulje- tus	712 (paitsi 71235), 7512, 87304	60112000-6 – 60129300-1 (paitsi 60121000 – 60121600, 60122200-1, 60122230-0) ja 64120000-3 – 64121200-2
3	Ilmaliikenteen henkilö- ja ta- varankuljetuspalvelut, paitsi postinkuljetus	73 (paitsi 7321)	62100000-3 – 62300000-5 (paitsi 62121000-6, 62221000-7)
4	Maaliikenteen ⁴ ja ilmaliiken- teen postinkuljetus	71235, 7321	60122200-1, 60122230-0, 62121000-6 ja 62221000-7
5	Teleliikennepalvelut	752	64200000-8 – 64228200-2, 72318000-7 ja 72530000-9 – 72532000-3
6	Rahoituspalvelut: a) vakuutuspalvelut b) pankki- ja sijoituspalvelut ⁵	ex 81, 812, 814	66100000-1 – 66430000-3 ja 67110000-1 – 67262000-1 ¹
7	Tietojenkäsittelypalvelut ja niihin liittyvät palvelut	84	50300000-8 – 50324200-4, 72100000-6 – 72591000-4 (paitsi 72318000-7 ja 72530000-9 – 72532000-3)
8	Tutkimus- ja kehittämisspalve- lut ⁶	85	73000000-2 – 73300000-5 (paitsi 73200000-4, 73210000-7, 73220000-0)
9	Laskentatoimen palvelut, ti- lintarkastus- ja kirjanpito- palvelut	862	74121000 – 74121250-0
10	Markkinatutkimus- ja otanta- tutkimuspalvelut	864	74130000-9 – 74133000-0, 74423100-1, 74423110-4

¹ Jos CPV:n ja CPC:n välillä esiintyy tulkintaeroja, sovelletaan CPC- nimikkeistöä.

² CPC- nimikkeistöä (väliaikainen) käytetty direktiivin 92/50/ETY soveltamisalan määrittelyyn.

³ Paitsi pääluokkaan 18 kuuluvat rautatiekuljetuspalvelut.

⁴ Paitsi pääluokkaan 18 kuuluvat rautatiekuljetuspalvelut.

⁵ Paitsi arvopaperien tai muiden rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskuun, myyntiin, ostoon tai siirtoon liittyvät rahoituspalvelut sekä keskuspankkipalvelut.

Ei sovelleta myöskään maan, olemassa olevien rakennusten tai muun kiinteän omaisuuden hankintaa tai vuokrausta millä tahansa rahoitusmuodolla taikka näihin liittyviä oikeuksia koskeviin palveluihin; tätä lakia sovelletaan kuitenkin missä tahansa muodossa tehdyn osto- tai vuokrasopimuksen kanssa samanaikaisesti, ennen sitä tai sen jälkeen suoritettaviin rahoituspalveluihin.

⁶ Paitsi muut tutkimus- ja kehittämisspalvelut kuin ne, joiden hyöty koituu yksinomaan hankintayksikön käytettäväksi tämän omassa toiminnassa ja joiden osalta hankintayksikkö korvaa suoritettun palvelun kokonaan.

11	Liikkeenjohdon konsulttipalvelut ⁷ ja niihin liittyvät palvelut	865, 866	73200000-4 – 73220000-0, 74140000-2 – 74150000-5 (paitsi 74142200-8) ja 74420000-9, 74421000-6, 74423000-0, 74423200-2, 74423210-5, 74871000-5, 93620000-0
12	Arkkitehtipalvelut; tekniset suunnittelupalvelut ja tekniset kokonaispalvelut; kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut; edellisiin liittyvät tieteelliset ja tekniset konsulttipalvelut; tekniset testaus- ja analysointipalvelut	867	74200000-1 – 74276400-8 ja 74310000-5 – 74323100-0 ja 74874000-6
13	Mainospalvelut	871	74400000-3 – 74422000-3 (paitsi 74420000-9 ja 74421000-6)
14	Rakennusten puhtaanapitopalvelut ja isännöinti- ja kiinteistönhoitopalvelut	874, 82201- 82206	70300000-4 – 70340000-6 ja 74710000-9 – 74760000-4
15	Palkkio- tai sopimusperustaiset julkaisu- ja painamispalvelut	88442	78000000-7 – 78400000-1
16	Jätevesi- ja jätehuoltopalvelut; puhtaanapito ja vastaavat palvelut	94	90100000-8 – 90320000-6 ja 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0

⁷ Paitsi välimies- ja sovittelupalvelut.

Liite B

TOISSIJAISET PALVELUHANKINNAT

Ryhmät	Palvelujen kuvaus	CPC- viitenumero	CPV- viitenumero
17	Hotelli- ja ravintolapalvelut	64	55000000-0 – 55524000-9 ja 93400000-2 – 93411000-2
18	Rautatiekuljetuspalvelut	711	60111000-9 ja 60121000-2 – 60121600-8
19	Vesikuljetuspalvelut	72	61000000-5 – 61530000-9 ja 63370000-3 – 63372000-7
20	Tuki- ja avustavat kuljetuspalvelut	74	62400000-6, 62440000-8, 62441000-5, 62450000-1, 63000000-9 – 63600000-5 (paitsi 63370000-3, 63371000-0, 63372000-7) ja 74322000-2, 93610000-7
21	Oikeudelliset palvelut	861	74110000-3 – 74114000-1
22	Työnvälitys- ja henkilöstön- hankintapalvelut ⁸	872	74500000-4 – 74540000-6 (paitsi 74511000-4) ja 95000000-2 – 95140000-5
23	Tutkinta- ja turvallisuuspalvelut, paitsi panssariautopalvelut	873 (paitsi 87304)	74600000-5 – 74620000-1
24	Koulutuspalvelut ja ammatilliset koulutuspalvelut	92	80100000-5 – 80430000-7
25	Terveystieteiden- ja sosiaalipalvelut	93	74511000-4 ja 85000000-9 – 85323000 (paitsi 85321000-5 – 85322000-2)
26	Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut	96	74875000-3 – 74875200-5 ja 92000000-1 – 92622000-7 (paitsi 92230000-2)
27	Muut palvelut ⁹		

⁸ Paitsi työsopimukset.

⁹ Paitsi radio- ja televisiotoiminnan harjoittajien ohjelmien ostoa, kehittämistä, tuotantoa tai yhteistuotantoa koskevat sopimukset sekä radio- ja televisiolähetyksiaikaa koskevat sopimukset.

Liite C

NACE ¹⁰					CPV-koodi
Pääluokka F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
45			Rakentaminen	Tälle kaksinumerotasolle kuuluu: uudisrakentaminen, entisöinti ja tavanomainen korjaaminen	45000000
	45.1		Rakennusalueen pohjarakentaminen		45100000
		45.11	Rakennusten purku ja raivaus; maansiirto	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: - rakennusten ja muiden rakenteiden purku - rakennusalueen raivaus - maansiirto: rakennusalueen maankaivuu, täyttö- ja tasaustyöt, ojankaivuu, louhintatyöt, räjäytystyöt jne. - maaperän rakentaminen kaivos-toimintaa varten: irtomaan poisto ja muut kaivosten ja kaivosalueiden perustyöt ja esirakentaminen. Tälle nelinumerotasolle kuuluu myös: - rakennusalueen salaojitus - maa- tai metsätalousmaan ojitus	45110000
		45.12	Koeporaus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: - koeporaus, koekairaus ja näytteenotto rakennus-, geofysikaalisiin, geologisiin tai vastaaviin tarkoituksiin. Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: - öljy- tai kaasulähteiden poraus, vrt. 11.20, - vesikaivon poraus, vrt. 45.25, - kuilun syvennys, vrt. 45.25, - öljy- ja kaasukenttien tutkimus, geofysikaalinen, geologinen ja seisminen tutkimus, vrt. 74.20	45120000

¹⁰ Euroopan yhteisön tilastollisesta toimialaluokituksesta 9 päivänä lokakuuta 1990 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 3037/90 (EYVL L 293, 24.10.1990, s. 1), asetus sellaisena kuin se on muutettuna komission asetuksella (ETY) N:o 761/93 (EYVL L 83, 3.4.1993, s. 1).

Jos CPV:n ja NACE:n välillä esiintyy tulkintaeroja, sovelletaan NACE- nimikkeistöä.

	45.2		Rakennusten tai niiden osien rakentaminen		45200000
		45.21	Rakennustyöt	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu: kaikenlaisten rakennusten rakentaminen</p> <p>Maa- ja vesirakennustyöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - siltojen, myös eritasoteiden, tunneleiden, metrotunneleiden rakentaminen - putkijohtojen, tietoliikennekaapelien ja voimalinjojen kaukoverkostojen rakentaminen - putkijohtojen, tietoliikennekaapelien ja voimalinjojen kunnallisverkostojen rakentaminen; siihen liittyvät asennustyöt - tehdasvalmisteisten rakennusten kokoaminen ja pystyttäminen rakennuspaikalla <p>Tälle nelinumerotasolle ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - öljyn ja kaasun tuotantoon liittyvät palvelut, vrt. 11.20 - itsevalmistetuista, muista kuin betonisista osista koostuvien kokonaisten valmiiden rakenteiden pystyttäminen, vrt. 20, 26, 28 - urheilukenttien, uima-aldaiden, urheilusalien, tenniskenttien, golfratojen ja muiden urheilualueiden rakentaminen lukuun ottamatta rakennusten pystyttämistä, vrt. 45.23 rakennusasennus, vrt. 45.3 - rakennusten viimeistely, vrt. 45.4 - arkkitehti- ja insinööripalvelut, vrt. 74.20 - rakentamisen projektinhallinta, vrt. 74.20 	45210000
		45.22	Kattorakenteiden pystyttäminen ja kattaminen	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kattorakenteiden asennustyöt - katteiden asennustyöt - vesitiivistystyöt 	45220000
		45.23	Teiden, katujen, lentokenttien ja urheilualueiden rakentaminen	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teiden, katujen, muiden ajoneuvoille ja jalankulkijoille tarkoitettujen liikenneväylien rakentaminen 	45230000

				<ul style="list-style-type: none"> - rautateiden rakentaminen - kiitoratojen rakentaminen - urheilukenttien, uima-altaiden, urheilusalien, tenniskenttien, golfratojen ja muiden urheilualueiden rakentaminen lukuun ottamatta rakennusten pystyttämistä - ajoratamerkintöjen maalaustyöt teillä ja paikoitusalueilla <p>Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: alustavat maansiirtotyöt, vrt. 45.11</p>	
		45.24	Vesirakentaminen	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu: seuraavat rakennustyöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vesiväylien, satamien ja jokien, huvivenesatamien, sulkujen jne. rakentaminen - patojen ja aallonmurtajien rakentaminen - ruoppaustyöt - vedenalaiset rakennustyöt 	45240000
		45.25	Muu rakentaminen	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu: erilaisille rakenteille yhteiseen piirteeseen erikoistunut rakentaminen, joka edellyttää erityistaitoja tai -laitteita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - perustuksien rakentaminen, mukaan lukien paalutustyöt - kaivojen poraus ja rakentaminen, kuilun syvennys - muiden kuin itsevalmistettujen teräsrunkorakenteiden pystyttäminen - teräksen taivuttaminen - muuraustyöt ja katukiveyksen laskeminen - rakennustelineiden ja työtasojen asentaminen ja purku, mukaan lukien telineiden ja tasojen vuokraus - savupiippujen ja teollisuusuunien pystytys <p>Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: rakennustelineiden vuokraus ilman asennusta ja purkamista, vrt. 71.32</p>	45250000

	45.3		Rakennusasennus		45300000
		45.31	Sähköjohtojen ja -laitteiden asennus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: seuraavien laitteistojen rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen: - sähköjohdot ja -laitteet - tietoliikennejärjestelmät - sähkölämmitysjärjestelmät - taloantennit - palohälyttimet - varashälyttimet - hissit ja liukuportaat - ukkosenjohdattimet jne.	45310000
		45.32	Eristystyöt	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: lämpö-, ääni- tai värinäeristeiden rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: vesitiivistystyöt, vrt. 45.22	45320000
		45.33	Putkityöt	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: Seuraavien laitteistojen rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen: - vesi- ja viemärlaitteet ja -kalusteet, - kaasulaitteet - lämmitys-, tuuletus-, jäähdytys- tai ilmastointilaitteet ja -putket - palosammutusjärjestelmät Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: sähkölämmitysjärjestelmien asennus, vrt. 45.31	45330000
		45.34	Muu asentaminen	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: - valaistus- ja merkinantolaitteistojen asennus teille, rautateille, lentokentille ja satamiin - muualla luokittelemattomien laitteiden ja laitteistojen rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen	45340000

	45.4		Rakennusten viimeistely		45400000
		45.41	Rappaus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: rakennusten tai muiden rakenteiden sisä- tai ulkopintojen rappaukset laastilla tai stukilla sekä vastaavilla rappausaineilla	45410000
		45.42	Rakennuspuusepän asennustyöt	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: - muiden kuin itsevalmistettujen, puusta tai muista aineista valmistettujen ovien, ikkunoiden, oven- ja ikkunankarmien, sovitettujen keittiöiden, portaikkojen, myymäläkalusteiden asennus - sisätilojen viimeistelytyöt, kuten sisäkattojen päällystys, seinien panelointi, siirrettävien väliseinien asennus jne. Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: parketin ja muiden puisten lattiapäällysteiden asennus, vrt. 45.43	45420000
		45.43	Lattianpäällystys ja seinien verhoilu	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: rakennusten tai muiden rakenteiden päällystäminen tai laatoittaminen: - keraamisilla, betonisilla tai kivisillä seinä- tai lattiatiilillä tai - kivillä - parketilla tai muulla puisella lattiapäällysteellä - kokolattiamatoilla tai linoleumilla, myös kumisella tai muovisella lattiapäällysteellä - mosaiikkisilla, marmorisilla, graniittisilla tai liuskekivisillä seinä- tai lattiapäällysteillä - tapetilla	45430000
		45.44	Maalaus ja lasitus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: rakennusten sisä- ja ulkomaalaus, muiden rakenteiden ulkomaalaus, lasien, peilien jne. asennus Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: ikkunoiden asennus, vrt. 45.42	45440000

N:o 349

		45.45	Muu rakennusten viimeistely	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: - yksityisten uima-altaiden rakentaminen - rakennusten ulkopintojen puhdistaminen höyryllä, hiekkapuhaltamalla ja vastaavalla tavalla - muut muualla luokittelemattomat rakennusten viimeistelytyöt Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: rakennusten ja muiden rakenteiden siivous, vrt. 74.70	45450000
	45.5		Rakennus- tai purkulaitteiden vuokraus käyttäjineen		45500000
		45.50	Rakennus- tai purkulaitteiden vuokraus käyttäjineen	Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: rakennus- tai purkukoneiden ja -laitteiden vuokraus ilman käyttäjää, vrt. 71.32	